

**ΑΝΟΙΚΤΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΚΥΠΡΟΥ**

**ΣΧΟΛΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΚΑΙ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ**

**ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΠΟΥΔΩΝ
«ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ»**

ΔΙΑΤΡΙΒΗ ΕΠΙΠΕΔΟΥ ΜΑΣΤΕΡ

ΤΙΤΛΟΣ ΔΙΑΤΡΙΒΗΣ

**«Η Ανάπτυξη της Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευσης για την
Επιμόρφωση των Αξιωματικών του Εμπορικού Ναυτικού»**

ΟΝΟΜΑ ΦΟΙΤΗΤΗ

ΚΑΡΑΚΟΥΛΑΣ ΑΛΕΞΙΟΣ

ΟΝΟΜΑ ΕΠΙΒΛΕΠΟΝΤΑ ΚΑΘΗΓΗΤΗ

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΜΙΧΙΩΤΗΣ

ΑΘΗΝΑ, ΜΑΙΟΣ 2018

Ανοικτό Πανεπιστήμιο Κύπρου

Σχολή Οικονομικών Επιστημών και Διοίκησης

Μεταπτυχιακό Πρόγραμμα Σπουδών

«Διοίκηση Επιχειρήσεων»

Μεταπτυχιακή Διατριβή

**“Η Ανάπτυξη της Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευσης για την
Επιμόρφωση των Αξιωματικών του Εμπορικού Ναυτικού”**

**Όνομα Επώνυμο
Αλέξιος Καράκουλας**

**Επιβλέπων Καθηγητής
Αθανάσιος Μιχιώτης**

Η παρούσα μεταπτυχιακή διατριβή υποβλήθηκε προς μερική εκπλήρωση των απαιτήσεων για απόκτηση μεταπτυχιακού τίτλου σπουδών στη Διοίκηση Επιχειρήσεων από τη Σχολή Οικονομικών Επιστημών και Διοίκησης του Ανοικτού Πανεπιστημίου Κύπρου.

Μάιος 2019

Περίληψη

Είναι γεγονός πως ο τομέας της τεχνολογίας έχει γνωρίσει αξιοπρόσεκτη εξέλιξη στο βάθος των ετών, ενώ οι ρυθμοί της εν λόγω εξέλιξης ήταν ταχύτατοι κατά την διάρκεια της τελευταίας δεκαετίας. Ειδικότερα, αξιοπρόσεκτη εξέλιξη γνώρισε ο κλάδος της πληροφορικής, γεγονός το οποίο διαφαίνεται και από την ολοένα και εντονότερη χρήση του διαδικτύου τόσο από τα άτομα όσο και από τα επιχειρήσεις, σε ολοένα και περισσότερους τομείς της καθημερινότητας. Η εν λόγω εξελικτική πορεία της τεχνολογίας, δεν άφησε ανεπηρέαστο και τον τομέα της εκπαίδευσης, σε όλα τα επίπεδα από τα οποία αυτή απαρτίζεται. Στο σημείο αυτό αναφερόμαστε τόσο στην περίπτωση της χώρας μας όσο και στην περίπτωση των λοιπών ευρωπαϊκών και μη χωρών. Η επιρροή είναι αδιαμφισβήτητη, ωστόσο δεν παύει να υφίστανται διαφοροποιήσεις στην ένταση και τον βαθμό ενσωμάτωσης και αξιοποίησης των σύγχρονων τεχνολογικών μέσων και εργαλείων μεταξύ των επιμέρους κρατών. Εδώ διαφοροποιείται και η περίπτωση της χώρας μας εν συγκρίσει με τις περιπτώσεις άλλων οικονομικά περισσότερο αναπτυγμένων κρατών-μελών της ευρωπαϊκής ένωσης. Κομβικό σημείο διερεύνησής μας στα πλαίσια της παρούσας διπλωματικής εργασίας είναι η ενσωμάτωση της τεχνολογίας στον τομέα της εκπαίδευσης, μέσω της ανάπτυξης της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης και της ολοένα και εντονότερης αξιοποίησης και ενσωμάτωσης των εξελισσόμενων πτυχών της τεχνολογίας και της πληροφορικής για λόγους επιτυχέστερης και ορθολογικότερης εφαρμογής της.

Αναλυτικότερα, επί της παρούσης διπλωματικής εργασίας πρόκειται να εμβαθύνουμε στην περίπτωση της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης των αξιωματικών του Εμπορικού Ναυτικού. Μέσω της εν λόγω εμβάθυνσης αποσκοπείτε ο εντοπισμός των σημείων τα οποία θεωρείται ότι πρόκειται να βελτιωθούν κατόπιν της ενσωμάτωσης της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης στο ήδη υπάρχον σύστημα επιμόρφωσης και εκπαίδευσης το οποίο παρέχεται στους αξιωματικούς του Εμπορικού Ναυτικού μέσω των Κέντρων Επιμόρφωσης Στελεχών του Εμπορικού Ναυτικού (ΚΕΣΕΝ). Το εν λόγω ζήτημα πρόκειται να προσεγγιστεί αφενός βιβλιογραφικά και αφετέρου μέσω της διεξαγωγής πρωτογενούς ποσοτικής έρευνας μέσω χρήσης ειδικά διαμορφωμένου ερωτηματολογίου το οποίο πρόκειται να χορηγηθεί προς συμπλήρωση σε αξιωματικούς του Εμπορικού Ναυτικού και η ανάλυση των απαντήσεων των οποίων πρόκειται να μας οδηγήσουν σε ασφαλή και ολοκληρωμένα συμπεράσματα.

Λέξεις-Κλειδιά: ΚΕΣΕΝ, Ναυτιλία, Εμπορικό Ναυτικό, Εκπαίδευση, Επιμόρφωση, Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση

Abstract

It is a fact that the technology sector has experienced remarkable development over the years, and the pace of this development has been rapid over the last decade. In particular, the IT sector has become a remarkable development point, as evidenced by the increasingly intense use of the internet by both individuals and businesses in more and more areas of everyday life. This evolutionary course of technology has not left the education sector unaffected at all levels of which it is composed. Here we are referring both to our country and to other European and non-European countries. Influence is indisputable, but there is intense variation in the intensity and degree of integration and exploitation of state-of-the-art technological tools and tools between individual states. Here lies the differentiation of the case of our country in comparison with the cases of other economically more developed member states of the European Union. Our focal point in this diploma thesis is the integration of technology in the field of education through the development of distance learning and the increasingly intensive exploitation and integration of the evolving aspects of technology and informatics in order to achieve a more successful and rational application of distance learning.

More specifically, this diplomatic work is going to deepen in the case of distance training of Navy officers. The aim of this deepening is to identify the points that are considered to be improved following the integration of distance learning into the existing training and education system provided to Navy officers through the Navy Training Centers (KESSEN) . This issue is to be approached on the one hand bibliographically and on the other hand by conducting primary quantitative research through the use of a specially formulated questionnaire to be filled in to the Navy officers and the analysis of the answers that will lead us to safe and complete conclusions .

Key Words: Navy training, Maritime, Education, Training, Distance Learning, E-Learning

Ευχαριστίες

Η παρούσα μεταπτυχιακή διατριβή είναι αποτέλεσμα προσωπικής εργασίας, βασιζόμενη στη γνώση που έλαβα κατά τη φοίτησή μου στο Ανοικτό Πανεπιστήμιο Κύπρου σε συνδυασμό με την επαγγελματική μου εμπειρία τόσο στο Εμπορικό Ναυτικό, όσο και στο Λιμενικό Σώμα Ελληνική Ακτοφυλακή.

Αρχικά θα ήθελα να ευχαριστήσω θερμά τον επιβλέποντα καθηγητή της μεταπτυχιακής μου διατριβής κ. Αθανάσιο Μιχιώτη για τη δυνατότητα που μου έδωσε αλλά και την ουσιαστική του στήριξη, με πολύτιμες και καθοριστικές συμβουλές για την ανάπτυξη ολοκλήρωση της διατριβής μου.

Επίσης θα ήθελα να ευχαριστήσω όλους τους καθηγητές που είχα, όλα αυτά τα χρόνια στο Ανοικτό Πανεπιστήμιο της Κύπρου, οι οποίοι πέραν της μόρφωσης που μου μετέδωσαν με βοήθησαν τα μέγιστα στη γνώση τόσο της «Οικονομικής» επιστήμης όσο και της σύγχρονης και επιστημονικά τεκμηριωμένης επιστήμης της «Διοίκησης»

Τέλος θα ήθελα να ευχαριστήσω όλους τους επαγγελματίες της ναυτικής οικογένειας για το χρόνο που διέθεσαν προκειμένου μου παράσχουν στοιχεία στην έρευνα που διενήργησα για την παρούσα διατριβή.

Αλέξιος Καράκουλας

Μάιος 2019

Περιεχόμενα

1	Η Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση	1
1.1	Εννοιολογική προσέγγιση	1
1.2	Βασικές αρχές της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης	2
1.3	Συστήματα ποιότητας και διεθνή πρότυπα για την εξ αποστάσεως εκπαίδευση	3
1.4	Έρευνα και εξ αποστάσεως εκπαίδευση	5
2	Οι παράγοντες που επηρεάζουν τη λειτουργία της εκπαίδευσης	7
2.1	Το εξωτερικό περιβάλλον της εκπαίδευσης	7
2.1.1	Κοινωνικοί παράγοντες	7
2.1.2	Πολιτικοί παράγοντες	8
2.1.3	Οικονομικοί παράγοντες	9
2.1.4	Τεχνολογικοί παράγοντες	11
2.2	Το εσωτερικό περιβάλλον της εκπαίδευσης	12
2.2.1	Δημόσιες δαπάνες – Χρηματοδοτήσεις	12
2.2.2	Φυσικοί πόροι και Τεχνολογικοί πόροι	16
2.2.3	Ανθρώπινοι πόροι	21
3	Ο κλάδος της Ναυτιλίας	23
3.1	Η ναυτιλία σήμερα	23
3.2	Οργανωτική δομή στο πλοίο	26
3.3	Ο ανθρώπινος παράγοντας για την πετυχημένη λειτουργία του πλοίου ως παραγωγική μονάδα	28
4	Εκπαίδευση και επιμόρφωση των αξιωματικών του εμπορικού ναυτικού	31
4.1	Εκπαίδευση και επιμόρφωση του προσωπικού	31
4.2	Υφιστάμενο πλαίσιο εκπαίδευσης και επιμόρφωσης	31
4.3	Κύκλοι σπουδών ανά ειδικότητα	32
4.3.1	Το ΚΕΣΕΝ ΡΗ-ΡΕ	34
5	Διοίκηση αλλαγών για την επιμόρφωση των αξιωματικών εμπορικού ναυτικού	35
5.1	Επιλογή μοντέλου διοίκησης αλλαγών.....	35
5.2	Πρόβλεψη από την STCW για την εξ αποστάσεως εκπαίδευση ναυτικών	36

5.3	Η εξ αποστάσεως εκπαίδευση ναυτικών στην Ελλάδα από ιδιωτικές σχολές	37
6	Η εξ αποστάσεως επιμόρφωση των αξιωματικών του εμπορικού ναυτικού	39
6.1	Απαιτούμενα εργαλεία για την προαγωγή του εκπαιδευτικού έργου και για λόγους εξυπηρέτησης του συστήματος αξιολόγησης	39
6.2	Σχεδιασμός	40
6.3	Διδακτική διαδικασία - επίλυση αποριών – και επικοινωνία εκπαιδευτή με εκπαιδευόμενο	42
6.4	Αναγκαίος εξοπλισμός	44
6.5	Παρακίνηση για την αποδοχή των αλλαγών στον τομέα της επιμόρφωσης – κριτική τοποθέτηση	45
7	Αξιολόγηση της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης των αξιωματικών του Εμπορικού Ναυτικού	47
7.1	Αξιολόγηση εκπαιδευομένων	47
7.2	Αξιολόγηση εκπαιδευτικών	47
7.3	Αξιολόγηση της εκπαίδευσης και η συμβολή της στην εκτίμηση των εκπαιδευτικών αναγκών	48
8	Έρευνα	50
8.1	Ερευνητικοί στόχοι	50
8.2	Ερευνητικά ερωτήματα	50
8.3	Στάδια διεξαγωγής της έρευνας	51
8.4	Περιγραφή δείγματος	51
8.5	Ερευνητικό εργαλείο	52
8.6	Πιλοτικό τεστ	52
8.7	Περιορισμοί της έρευνας	53
8.8	Ηθική της έρευνας	53
8.9	Διανομή ερωτηματολογίου	54
8.10	Συλλογή και επεξεργασία αποτελεσμάτων	54
8.11	Παρουσίαση και ανάλυση αποτελεσμάτων	54
8.12	Ανάλυση αποτελεσμάτων	77
9	Συμπεράσματα Επίλογος	80

Παραρτήματα	82
A, Ερωτηματολόγιο Έρευνας	82
Βιβλιογραφία	86

Κεφάλαιο 1

Η ΕΞ ΑΠΟΣΤΑΣΕΩΣ

ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

1.1 ΕΝΝΟΙΟΛΟΓΙΚΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ

Η εξ αποστάσεως Εκπαίδευση δύναται να οριστεί ως η εκπαίδευση που ενεργοποιεί και διδάσκει τους εκπαιδευόμενους πως να μαθαίνουν μόνοι τους και πως να λειτουργούν αυτόνομα προς μια ευρετική πορεία αυτομάθησης (Λιοναράκης 2001α), συμπεριλαμβάνοντας στον ορισμό την πολυμορφικότητα, πολυσυλλεκτικότητα, πολυλειτουργικότητα, πολυμεσικότητα, ενώ στηρίζεται στο μέσο ως εργαλείο μετάδοσης και επεξεργασίας της γνώσης (Lionarakis 1998).

Ειδικότερα με τον όρο εξ αποστάσεως εκπαίδευση θεωρείται ότι η διδασκαλία και η μάθηση δεν παρέχονται πρόσωπο με πρόσωπο, όπως συμβαίνει στην παραδοσιακή συμβατική εκπαίδευση (Keegan, 2001), αλλά υπάρχει μια φυσική απόσταση και ένας χωρικός και χρονικός διαχωρισμός μεταξύ του διδάσκοντα και των διδασκομένων (Λιοναράκης, 2006).

Η εξ αποστάσεως εκπαίδευση έγκειται στην διαδικασία εκμάθησης χρησιμοποιώντας ηλεκτρονικά μέσα και τον εκάστοτε διαθέσιμο τεχνολογικό εξοπλισμό για λόγους απόκτησης πρόσβασης από την πλευρά των εκπαιδευόμενων σε εκπαιδευτικά προγράμματα δίχως να καθίσταται απαραίτητη η φυσική παρουσία τους σε μία αίθουσα διδασκαλίας, όπως επί παραδείγματι συμβαίνει στην περίπτωση της παραδοσιακής εκπαίδευσης. Η εξ αποστάσεως εκπαίδευση θεωρείται ως «μεθοδολογία ευέλικτης και αλληλεπιδραστικής πολυμορφικής μάθησης» (Λιοναράκης, 2001α).

Ειδικότερα η έννοια της πολυμορφικής της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης επικεντρώνεται στα ακόλουθα σημεία (Λιοναράκης 2001β):

- ποιοτική διάσταση της διδακτικής και μαθησιακής διαδικασίας
- πολυλειτουργικότητα ως προς την ευελιξία διαχείρισής της από τη μεριά των διδασκόντων, διδασκουσών και των διδασκομένων, διδασκομενουσών
- υιοθεσία και ευχρηστία όλων των ευέλικτων μέσων και εργαλείων που υποστηρίζουν μια πολυμορφική διαδικασία μάθησης.

Στις περισσότερες περιπτώσεις, η συγκεκριμένη εκπαίδευση αναφέρεται είτε σε ένα μάθημα, είτε σε ένα εκπαιδευτικό πρόγραμμα το οποίο παρέχεται πλήρως μέσω διαδικτύου (eLearning NC, 2019). Σε επίπεδο πανεπιστημιακής εκπαίδευσης συναντάται ως αυτοτελείς κύκλοι σπουδών που οδηγούν στην απόκτηση πιστοποιητικών σπουδών, ακαδημαϊκών τίτλων σε προπτυχιακό και μεταπτυχιακό επίπεδο.

1.2 ΒΑΣΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ ΤΗΣ ΕΞ ΑΠΟΣΤΑΣΕΩΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

Σύμφωνα με τον Neubauer (2002), υπάρχουν τρεις αρχές της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης (e-learning):

Αναλυτικότερα, η πρώτη αφορά στην λεγόμενη αρχή των πολλαπλών τρόπων. Ομιλώντας περί τρόπων δεν νοούνται μόνο οι χρησιμοποιούμενες διδακτικές τεχνικές αλλά το ευρύτερο αισθητικό περιβάλλον και οι πιστοποιημένες και εγκεκριμένες πρακτικές οι οποίες υιοθετούνται απαραίτητως στα πλαίσια της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης. Ο ίδιος συν τοις άλλοις αναφέρει ότι είναι απαραίτητο να χρησιμοποιούνται οι πόροι του πανεπιστημίου σε ό, τι αφορά τις πολυάριθμες δυνατότητες οι οποίες προσφέρονται από την πλευρά της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης τόσο στη σύγχρονη όσο και στην παραδοσιακή μάθηση καθώς επίσης και να προωθηθεί το σύνολο των ευκαιριών που προσφέρονται από την αποτελεσματικότερη και ορθολογικότερη αξιοποίηση των ενσύρματων και ασύρματων επικοινωνιών.

Δεύτερον, είναι απαραίτητο να διασφαλιστεί ότι η εξ αποστάσεως εκπαίδευση δεν είναι ούτε ανεξάρτητη ούτε υπόκειται σε ανταγωνισμό με τις παραδοσιακές παιδαγωγικές και εκπαιδευτικές τεχνικές και τους εκάστοτε προσανατολισμούς οι οποίοι βασίζονται στις εκάστοτε πρακτικές της κάθε πανεπιστημιακής μονάδας. Αντίθετα, οι νέες τεχνολογίες και οι προσφερόμενοι εξ αυτών πόροι, οι οποίοι δύνανται να υποβοηθήσουν και να αποτελέσουν την βάση ανάπτυξης της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης πρέπει να αντιμετωπίζονται από τον πανεπιστημιακό κόσμο ως μέσα προσφοράς νέων καινοτόμων τρόπων επικοινωνίας τόσο σε διαπροσωπικό όσο και σε εκπαιδευτικό επίπεδο. Πρόκειται για πόρους οι οποίοι διατίθενται προκειμένου να χρησιμοποιούνται συμπληρωματικά με τους παραδοσιακούς τρόπους διδασκαλίας και εκπαίδευσης και όχι με σκοπό να αντικαταστήσουν τους δεύτερους (Neubauer, 2002).

Τρίτον, αναφέρει ότι είναι εξίσου απαραίτητο να αναζητηθούν μέθοδοι και τρόποι δημιουργίας εικονικών κοινοτήτων απομακρυσμένων μαθητών οι οποίοι θα συνδεθούν με τις μη εικονικές και πραγματικές κοινότητες οι οποίες αδιαμφισβήτητα, αποτελούν τον

πυρήνα κάθε Πανεπιστημίου. Η χρήση και αξιοποίηση της τεχνολογίας κρίνεται απαραίτητη προκειμένου να καταστεί η εκπαίδευση περισσότερο βολική και προκειμένου να βελτιωθεί η ποιότητα της εν γένει παρεχόμενης εκπαιδευτικής εμπειρίας (Neubauer, 2002).

Η βασική συνιστώσα στην επίτευξη της άνεσης και της ποιοτικής εκπαίδευσης για τους μαθητές θα είναι η ενσωμάτωσή της και η διασύνδεσή της με ένα νεοδημιουργηθέν και εφαρμοσμένο σύστημα πληροφόρησης των φοιτητών. Το εν λόγω σύστημα θα συνδέει τους σπουδαστές με τις εκάστοτε παρεχόμενες υπηρεσίες υποστήριξης τους με τρόπο αποτελεσματικό, αποδοτικό και εξυπηρετικό προς όλα τα μέρη από τα οποία απαρτίζεται και συντίθεται το εν γένει εκπαιδευτικό σύστημα, δίχως αυτό να απολέσει τον βασικό του σκοπό ο οποίος έγκειται στην παροχή ποιοτικών εκπαιδευτικών και επιμορφωτικών υπηρεσιών.

1.3 ΤΑ ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ ΚΑΙ Η ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΣΤΗΝ ΕΞ ΑΠΟΣΤΑΣΕΩΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

Ως μια αέναη διαδικασία, η διασφάλιση της ποιότητας των παρεχόμενων εκπαιδευτικής φύσεως υπηρεσιών κρίνεται ως ένα ζήτημα ύψιστης σημασίας για την αφενός για την απόκτηση και αφετέρου για το ζήτημα της διασφάλισης της αξιοπιστίας των προγραμμάτων και των ιδρυμάτων (COL, 2005).

Όπως υποστηρίζεται από τους Ofoha & Awe (2011), κατά την διάρκεια των τελευταίων ετών έχει παρατηρηθεί αξιοσημείωτη μεγέθυνση του επιπέδου των διαδικασιών διασφάλισης της ποιότητας με απώτερο σκοπό την μεγιστοποίηση της ποιότητας των παρεχομένων εκ της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης υπηρεσιών αφενός σε ιδρυματικό κι αφετέρου σε περιφερειακό, εθνικό, και διεθνικό επίπεδο.

Στο σημείο αυτό τονίζονται τα λεγόμενα των Belawati & Zuhairi, (2007, σ. 3) σύμφωνα με τα οποία «...η διαδικασία της διασφάλισης της ποιότητας επηρεάζει τις στρατηγικές διαχείρισης και την κουλτούρα των τριτοβάθμιων ιδρυμάτων εξ αποστάσεως εκπαίδευσης».

Τονίζεται επιπροσθέτως ότι δεν θεωρείται τυχαίο το γεγονός σύμφωνα με το οποίο τα εκπαιδευτικά ιδρύματα έχουν ξεκινήσει τον εκ νέου προσδιορισμό της αποστολής αλλά και του στρατηγικής φύσεως οράματός τους αναφορικά αφενός με την ενσωμάτωση και αφετέρου με την αντιμετώπιση των θεμάτων τα οποία καθίστανται άμεσα συνυφασμένα με ζητήματα ποιότητας. Πρόκειται για ένα γεγονός στο οποίο δίνουν ιδιαίτερη έμφαση οι Belawati & Zuhairi (2007) στα πλαίσια της διερεύνησής τους.

Η έννοια της πιστοποίησης θεωρείται πως είναι απόλυτα συνυφασμένη με τη διασφάλιση ζητημάτων ποιότητας.

Η έννοια της πιστοποίησης μάλιστα, ορίζεται στο γλωσσάριο της Διακήρυξης της Μπολόνια, χαρακτηριστικά, ως «...η διαδικασία με την οποία ένας οργανισμός πιστοποίησης αξιολογεί την ποιότητα ενός ιδρύματος τριτοβάθμιας εκπαίδευσης στο σύνολό της (ιδρυματική πιστοποίηση) ή ενός ειδικού προγράμματος τριτοβάθμιας εκπαίδευσης (πιστοποίηση του προγράμματος), προκειμένου να αναγνωριστεί επισήμως ότι πληροί συγκεκριμένα προκαθορισμένα ελάχιστα κριτήρια ή πρότυπα».

Στο σημείο αυτό τονίζεται ότι, παρά το γεγονός της ιδιαίτερα επιτυχούς πορείας η οποία αν μη τι άλλο χαρακτηρίζει την εξ αποστάσεως εκπαίδευση, η εν λόγω διαδικασία αυτής, συνεχίζει να καθίσταται απαραίτητο να αποδείξει ότι η ποιότητα την οποία προσφέρει αναφορικά με τις υπηρεσίες εκπαίδευσης, είναι ή ίση ή καλύτερη από την αντίστοιχη η οποία προσφέρεται από την παραδοσιακή μέθοδο διδασκαλίας μέσω της οποίας απαιτείται η διαπροσωπική επαφή του εκπαιδευτικού με τον σπουδαστή.

Οι Peters & Ofulue (2010) υποστηρίζουν ότι ο λόγος της εν λόγω απαίτησης έγκειται στην υπόσταση της αντίληψης σύμφωνα με την οποία οι παράμετροι της ευελιξίας οι οποίου υφίστανται στα πλαίσια της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης θεωρούνται ως οι αιτίες μείωσης της ποιότητας των εξ αυτής παρεχόμενων εκπαιδευτικών υπηρεσιών.

Σε μια σειρά αναπτυσσόμενων κρατών, τόσο οι ακαδημαϊκοί, όσο και οι εργοδότες καθώς επίσης και η ίδια η κοινωνία εμφανίζουν έντονη επιφυλακτικότητα αναφορικά με την ποιότητα καθώς επίσης και με την αποτελεσματικότητα από την οποία χαρακτηρίζεται η εξ αποστάσεως εκπαίδευση (Koul, 2006).

Στο σημείο αυτό τονίζεται ότι η πρόκληση της διασφάλισης της ποιότητας θεωρείται εμφανέστερη στην περίπτωση της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης εν συγκρίσει με την παραδοσιακή εκπαίδευση, και ο λόγος έγκειται στα πλαίσια της εν γένει δικαιοδοσίας, η οποία υφίσταται, καθώς επίσης και στην υπόσταση ετερογένειας η οποία χαρακτηρίζει το μαθησιακό προφίλ και το γνωστικό υπόβαθρο των συμμετεχόντων σπουδαστών. Ιδιαίτερα σημαντικό, επίσης, κρίνεται και το γεγονός του ότι υφίσταται σχεδόν ανυπόστατη διαπροσωπική επικοινωνία μεταξύ των εκπαιδευτικών και των σπουδαστών (Reju & Olakulehin, 2008).

Η Παγκόσμια Τράπεζα εν έτει 2002 υποστήριξε χαρακτηριστικά ότι «...είναι αμφίβολο ότι η φιλοσοφία, οι αρχές και τα πρότυπα που συνήθως εφαρμόζονται στην αξιολόγηση και πιστοποίηση των προγραμμάτων των συμβατικών πανεπιστημίων μπορούν να χρησιμοποιηθούν χωρίς σημαντικές προσαρμογές για την αξιολόγηση της ποιότητας και της αποτελεσματικότητας στην εξ αποστάσεως εκπαίδευση» (World Bank, 2002).

Είναι γεγονός πως καθίσταται επιτακτικής ανάγκης η υπόσταση βέλτιστων αξιολογικών διαδικασιών καθώς επίσης και διαδικασιών πιστοποίησης, έτσι ώστε να διασφαλιστεί η πλήρωση των αποδεκτών ακαδημαϊκών και επαγγελματικών προτύπων, από την πλευρά των διεξαγόμενων προγραμμάτων και μαθημάτων, αλλά και από την πλευρά των προσφερόμενων πτυχίων εκ των τριτοβάθμιων ιδρυμάτων. Οι Jara & Mellar (2007) υποστηρίζουν ότι προκειμένου να διασφαλιστεί η ποιότητα αλλά και η διαδικασία της πιστοποίησης των παρεχόμενων από την πλευρά της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης υπηρεσιών, καθίσταται απαραίτητη η διαφοροποίηση αυτής, καθώς επίσης και η χρησιμοποίηση εξειδικευμένων αξιολογικών κριτηρίων κατά την διαδικασία της αξιολόγησης των πρακτικών αυτής. Πρόκειται για μια άποψη με την οποία ταυτίζονται και οι Stella & Gnanam (2004), Kilfoil (2007), καθώς και ο Rashid (2010).

Μάλιστα, ο Rashid (2010) υποστηρίζει ότι αφενός εξαιτίας του φαινομένου της παγκοσμιοποίησης και αφετέρου λόγω της ραγδαίας εξελισσόμενης πορείας την οποία γνώρισε ο τεχνολογικός τομέας, και ειδικότερα η επιστήμη της πληροφορικής, καθώς επίσης και χάριν στις ολοένα και διογκωμένες προσδοκίες των σπουδαστών και της αύξησης των επιπέδων του μεταξύ τους ανταγωνισμού, η εξ αποστάσεως εκπαίδευση έχει ανάγκη από ένα εξατομικευμένο σύστημα διασφάλισης της ποιότητας των εξ' αυτής προσφερόμενων εκπαιδευτικών υπηρεσιών, αντί για ένα αξιολογικό σύστημα το οποίο να είναι όμοιο ή αν μη τι άλλο παρεμφερές με το αντίστοιχο της παραδοσιακής εκπαίδευσης. Συγκεκριμένα, από την πλευρά των Latchem & Jung (2012: 21) αναφέρεται χαρακτηριστικά ότι «...οι διαφορετικοί παράγοντες και τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της ανοικτής και εξ αποστάσεως εκπαίδευσης και τα διαφορετικά διεθνή, εθνικά, ιδρυματικά και πολιτισμικά πλαίσια πρέπει να λαμβάνονται υπόψη κατά την εφαρμογή των συστημάτων διασφάλισης της ποιότητας».

1.4 ΕΡΕΥΝΑ ΚΑΙ ΕΞ ΑΠΟΣΤΑΣΕΩΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

Οι Orrill, Hannafin και Glazer [32: 335] στα πλαίσια της διερεύνησής τους ανέφεραν χαρακτηριστικά ότι «Κυριολεκτικά χιλιάδες μελέτες που σχετίζονται με τους υπολογιστές και την εκμάθηση έχουν δημοσιευθεί τις τελευταίες τρεις δεκαετίες. Το πρόβλημα ήταν να κατανοήσουμε το τεράστιο και αναπτυσσόμενο μέρος της δυνατότητας έρευνας».

Ομοίως, ο Nichols [31] χαρακτηριστικά αναφέρει ότι το σκέλος της βιβλιογραφικής και θεωρητικής ανασκόπησης διαφαίνεται ως αποσπασματικό.

Από την πλευρά τους οι Berge και Mrozowski [4] στην μελέτη τους αναφορικά με την δυνατότητα αποτελεσματικής ερευνητικής ανασκόπησης δια μέσου της εξ αποστάσεως

εκπαίδευσης, διαπίστωσαν ότι σχεδόν το 75% των συμμετεχόντων στην διερεύνησή τους είχε διεξάγει περιγραφικές και βιβλιογραφικές μελέτες.

Ομοίως, ο Nichols [31] διαφαίνεται απογοητευμένος επί του εν λόγω ζητήματος και τονίζει ότι αν και ο τεράστιος όγκος της υφιστάμενης βιβλιογραφίας η οποία διατίθεται στα πλαίσια της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης, αν και βασίζεται στην πρακτική διερεύνηση, ουσιαστικά αλλά και τυπικά παρουσιάζεται σε περιγραφική μορφή.

Κεφάλαιο 2

ΟΙ ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ ΠΟΥ ΕΠΗΡΕΑΖΟΥΝ ΤΗ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

2.1 ΤΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

2.1.1 ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΙ ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ

Το υφιστάμενο πρόγραμμα σπουδών δύναται να θεωρηθεί ως μια κάτοψη της οργανωμένης γνώσης και εμπειρίας, μέσω της συστηματικής μελέτης του οποίου ο εκάστοτε μαθητής ή σπουδαστής αναμένεται αφενός να αποκτήσει νέες γνώσεις και αφετέρου να τις εφαρμόσει στην καθημερινότητα και τους επιμέρους τομείς της ζωής του. Ωστόσο, δυστυχώς δεν εκλείπουν περιπτώσεις επί των οποίων υφίσταται αδυναμία διασύνδεσης μεταξύ του εκπαιδευτικού περιβάλλοντος και των εξ αυτού υιοθετημένων γνώσεων και της καθημερινότητας και εν γένει διαβίωσης ενός μαθητή ή σπουδαστή (Cornell & Kimelman, 1994).

Το τυπικό εκπαιδευτικό περιβάλλον διαφαίνεται να έχει απαιτήσεις από μαθητές και σπουδαστές οι οποίες δεν εξισώνονται και ως εκ τούτου δεν είναι δυνατό να καλυφθούν από τον τρόπο διαβίωσής τους και τους διαθέσιμους πόρους τους.

Η σύγχρονη εκπαιδευτική πρακτική αντιμετωπίζει τους μαθητές και τους σπουδαστές με βάση τις αναπόφευκτες ενυπάρχουσες ασυνέχειες και διαφοροποιήσεις στις πνευματικές, κοινωνικές και γλωσσικές τους εμπειρίες και το αντίστοιχο βιοτικό τους υπόβαθρο. Ωστόσο, βάσει διεξαγόμενων μελετών έχει αποδειχθεί ότι παρά την προσπάθεια ίσης μεταχείρισης και ευρείας αποδοχής του συνόλου των συμμετεχόντων μαθητών και σπουδαστών από την πλευρά του εκπαιδευτικού συστήματος, το κοινωνικό υπόβαθρο της μεσαίας κοινωνικής τάξης, προσαρμόζεται ευκολότερα στο εκπαιδευτικό σύστημα και τις απαιτήσεις του εν συγκρίσει με συγκριτικά κατώτερα κοινωνικά υπόβαθρα. Ο λόγος έγκειται στην υπόσταση μιας σειράς κοινωνικής φύσεως προσδιοριστικών παραγόντων

όπως είναι επί παραδείγματι η γλώσσα και οι κανονισμοί του εκάστοτε εκπαιδευτικού ιδρύματος και της εκάστοτε σχολικής μονάδας (Abbott-Chapman et.al., 1997, Chugh, 2011). Ωστόσο, στα πλαίσια της σύγχρονης εποχής, τόσο οι σχολικές μονάδες όσο και τα εν γένει εκπαιδευτικά ιδρύματα, έχουν αναλάβει το καθήκον της διασφάλισης και προάσπισης της κοινωνικής ισότητας, της υπερνίκησης των υλικών μειονεκτημάτων και της εξάλειψης των προκαταλήψεων. Οι εκπαιδευτικοί είναι υποχρεωμένοι να είναι σε θέση να διαγνώσουν τις ανάγκες του μεμονωμένου μαθητευόμενου κοινού τους και να γνωρίζουν τον τρόπο και την εκάστοτε ακολουθούμενη διδακτική μέθοδο για την πλήρη κάλυψή του (Cornell & Kimelman, 1994, Miningou & Vierstraete, 2013).

Στο σημείο αυτό πρέπει να τονιστεί ότι η εξέλιξη την οποία έχει γνωρίσει ο παράγων της τεχνολογίας κατά την τελευταία δεκαετία, έχει εξοπλίσει τα χέρια των με μια σημαντική ποικιλία χρησίων εργαλείων μέσω της ορθολογικής αξιοποίησης των οποίων θα είναι σε θέση να ανταποκριθούν στις ανάγκες της νέας σύγχρονης εποχής, και να υποβοηθηθούν στην βέλτιστη κάλυψη των εξατομικευμένων αναγκών των μαθητών και των σπουδαστών δίχως άσκησης ουσιαστικής επιρροής από τις αναπόφευκτες κοινωνικές ανισότητες (Abbott-Chapman et.al., 1997).

2.1.2 ΠΟΛΙΤΙΚΟΙ ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ

Η τριτοβάθμια εκπαίδευση είναι ένας από τους κυριότερους δείκτες ανάπτυξης ο οποίος εντοπίζεται στα πλαίσια της σύγχρονης κοινωνικής πραγματικότητας. Αυτός είναι άλλωστε και ο λόγος για τον οποίο οι χώρες σε όλο τον κόσμο δίνουν ιδιαίτερη έμφαση στην τριτοβάθμια εκπαίδευση, είτε αναφορικά με ζητήματα χρηματοδότησης, είτε αναφορικά με ζητήματα επέκτασης, διασφάλισης ποιότητας και λοιπά παρεμφερή προκύπτοντα θέματα (Devi, 1995).

Η τριτοβάθμια εκπαίδευση στην Ελλάδα έχει επίσης σημειώσει αξιοσημείωτη αλλαγή στο βάθος των ετών. Ωστόσο, σήμερα, λόγω των πολλών παραγόντων της εθνικής πραγματικότητάς της, όπως είναι επί παραδείγματι κοινωνικοοικονομικοί, πολιτικοί και περιβαλλοντικοί παράγοντες, τα εκπαιδευτικά μας ιδρύματα επηρεάζονται σε αξιοπρόσεκτο βαθμό, εξ' ου και η ποιότητα των παρεχόμενων εκπαιδευτικών τους υπηρεσιών είτε αναφορικά με την παραδοσιακή είτε με την εξ αποστάσεως εκπαίδευση.

Εκτός από αυτούς τους παράγοντες, η τριτοβάθμια εκπαίδευση στη χώρα μας αντιμετωπίζει πολλές επιπρόσθετες προκλήσεις.

Ορισμένες από αυτές τις μείζονες προκλήσεις σχετίζονται αρρήκτως με την ανάπτυξη, την ποσότητα και την ποιότητα των εκπαιδευτικών υπηρεσιών, τις ανισότητες μεταξύ των αγροτικών και αστικών περιοχών, των περιφερειακών ανισοτήτων, της διαδικασίας ιδιωτικοποίησης των ανώτατων εκπαιδευτικών ιδρυμάτων, καθώς επίσης και των επιπτώσεων της παγκοσμιοποίησης στην τριτοβάθμια εκπαίδευση.

Η Ελλάδα δεν δύναται να αποτελεί την εξαίρεση στα ανωτέρω αναφερόμενα φαινόμενα. Μάλιστα, παραμένει ως ένα από τα πιο πολιτικά ασταθή ευρωπαϊκά κράτη.

Χαρακτηριστικός μάλιστα είναι ο εξαιρετικά μεγάλος αριθμός απεργιών που πραγματοποιήθηκαν κατά την διάρκεια της τελευταίας δεκαετίας στην χώρα μας. Όχι μόνο η εκπαίδευση, αλλά οιαδήποτε πτυχή της ζωής των πολιτών και της καθημερινότητας ενός έθνους επηρεάζεται από τέτοιου είδους παράγοντες. Ο τομέας της εκπαίδευσης μάλιστα, θεωρείται πως επηρεάζεται σε ακόμα μεγαλύτερο βαθμό (Bhoite, 2012).

Για τον λόγο αυτόν ύστατη ανάγκη της χώρας μας είναι ο αποτελεσματικός έλεγχος των ενυπαρχουσών πολιτικών ασταθειών, προκειμένου εν συνεχεία να περιοριστούν αναλόγως και οι δυσμενείς τους συνέπειες.

Μάλιστα, αξιοσημείωτο είναι το ότι η πολιτική αστάθεια θεωρείται και ο λόγος για τον οποίο πολλοί Έλληνες φοιτητές καταλήγουν να μεταναστεύουν από την Ελλάδα σε άλλες ευρωπαϊκές και μη, χώρες, προκειμένου να πραγματοποιήσουν και ολοκληρώσουν τις σπουδές τους και να έχουν μια καλύτερη ευκαιρία επαγγελματικής ανέλιξης. Η μετανάστευση των σπουδαστών έχει οδηγήσει άμεσα στη λεγόμενη "διαρροή εγκεφάλων" η οποία σε μακροπρόθεσμη βάση θεωρείται μια αξιοσημείωτη απώλεια της κρατικής οικονομίας.

Στο σημείο αυτό αναφέρεται η χαρακτηριστικά αναφορά του Altbach (2008) ο οποίος ορθότατα δήλωσε ότι "η τριτοβάθμια εκπαίδευση αποτελεί ουσιαστικό μέρος της κληρονομιάς ενός έθνους και ένα κλειδί για τη μελλοντική ευημερία αυτού".

2.1.3 ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΙ ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ

Ο κλάδος της εκπαίδευσης και η ποιότητα των εξ αυτού παρεχόμενων εκπαιδευτικών υπηρεσιών εξαρτώνται σε μεγάλο βαθμό από την οικονομική ισχύ ενός έθνους. Συν τοις άλλοις, ο οικονομικός παράγοντας καθορίζει το περιεχόμενο αλλά και τη μέθοδο η οποία προορίζεται να ακολουθείται από εκάστοτε εκπαιδευτικό σύστημα.

Θεωρείται ιδιαίτερος σημαντικό να σημειωθεί ότι ο εκπαιδευτικός τομέας είναι υγιής και λειτουργεί υπό συνθήκες ευρυθμίας όταν η παραγωγή υπερβαίνει την κατανάλωση. Πρόκειται για τον βασικό κανόνα ο οποίος τίθεται στα πλαίσια της οικονομικής επιστήμης.

Δεν είναι άλλωστε τυχαίο ότι στα παλαιότερα χρόνια, οι άνθρωποι εκπαιδεύονταν ανάλογα με τις οικονομικές τους δυνατότητες και ανάλογα με τις ανάγκες που υφίσταντο στην κοινωνία στην οποία ζούσαν. Από οικονομικής άποψης, οι δαπάνες οι οποίες προορίζονται για τον τομέα της εκπαίδευσης καθίστανται άμεσα συνυφασμένες αφενός με το ποσό και αφετέρου με το ποσοστό των εθνικών εσόδων τα οποία δαπανώνται προς τον εν λόγω τομέα τόσο από τα ίδια τα άτομα όσο και από την κυβέρνηση. Σε περίπτωση κατά την οποία η οικονομική κατάσταση μιας χώρας είναι κακή, η εκπαίδευση μένει πίσω σε πολλές πτυχές, ενώ σε περίπτωση κατά την οποία η οικονομία μιας χώρας είναι ισχυρή, τότε οι εκπαιδευτικοί στόχοι αλλά και το πρόγραμμα σπουδών καλύπτονται και αυτό δημιουργεί μια θετική κατεύθυνση στην ευημερία ενός κράτους. Για παράδειγμα, στις Η.Π.Α. αλλά και στην Ιαπωνία, το εκπαιδευτικό σύστημα είναι σχεδιασμένο έτσι ώστε να δημιουργήσει επιστήμονες, γνωστικά ισχυρούς και ικανούς να ορθοποδήσουν ακόμα και μετά την εκπαίδευσή τους (Burbules & Torres, 2013; Hanushek & Woessmann, 2010).

Μια άλλη οικονομική πτυχή η οποία ασκεί επιρροή στην εκπαίδευση είναι το γεγονός του ότι οι φτωχότερες τάξεις τείνουν να ικανοποιούνται με την παροχή της ελάχιστης απαιτούμενης εκπαίδευσης για τα παιδιά τους ενώ οι πλουσιότερες τάξεις είναι ευρέως γνωστό ότι έχουν την δυνατότητα, από οικονομικής άποψης να επενδύουν στην χρονικά όσο το δυνατόν μεγαλύτερη εκπαίδευση των παιδιών τους λόγω του ότι δύνανται να αντέξουν από οικονομικής άποψης την κάλυψη του κόστους της εκπαίδευσής τους (Hanushek & Woessmann, 2010).

Σε μια οικονομία επιβίωσης, δηλαδή σε μια οικονομία στα πλαίσια της οποίας οι άνθρωποι είναι απλώς ικανοί να καλύψουν τις βασικές ανάγκες διαβίωσής τους, τα εκπαιδευτικά συστήματα τείνουν να παρέχουν χαμηλής ποιότητας εκπαιδευτικών υπηρεσιών. Εν αντιθέσει, όπου υφίστανται επαρκείς κρατικές επιχορηγήσεις προς τα εκπαιδευτικά συστήματα, τότε πληρούνται και οι ελάχιστες απαιτήσεις προκειμένου η ποιότητα της εκπαίδευσης να κυμανθεί σε όσο το δυνατόν υψηλότερα επίπεδα. Για παράδειγμα, η Βρετανία, η Γαλλία, η Ιαπωνία και οι ΗΠΑ, μεταξύ άλλων οικονομικά ισχυρών χωρών, παρέχουν επαρκείς επιχορηγήσεις προς τον κλάδο της εκπαίδευσης (Burbules & Torres, 2013).

Ουσιαστικά, διαθέτουν αρκετά κεφάλαια έτσι ώστε να υποστηρίξουν όλα τα εκπαιδευτικά προγράμματα των εκπαιδευτικών τους συστημάτων. Σε αντίθεση με περιπτώσεις αναπτυσσόμενων χωρών, όπου τα διαθέσιμα κεφάλαια είναι πολύ λίγα, γεγονός το οποίο ασκεί επιρροή ακόμη και στην καταβολή των μισθών των εκπαιδευτικών, στην κάλυψη των βασικών υλικών, όπως επί παραδείγματι των εγχειριδίων, τα οποία εν τέλει δεν

επαρκούν και μάλιστα, σε ορισμένες περιπτώσεις δεν είναι διαθέσιμα. Ως εκ τούτου, αυτό ασκεί έντονη επιρροή στην φύση των εκπαιδευτικών συστημάτων όσον αφορά το περιεχόμενο αλλά και τις επ' αυτών εφαρμοσθείσες μεθόδους και κατ' ουσίαν σε όλο το σύστημα της εκπαίδευσης (Hanushek & Woessmann, 2010).

Στην πραγματικότητα, το εκπαιδευτικό σύστημα θα πρέπει να χαρακτηρίζεται από τέτοιες συνθήκες μέσω των οποίων να παρέχονται ίσες ευκαιρίες αναφορικά με τη μέγιστη μορφωτική ανάπτυξη κάθε πολίτη. Ανώτερος σκοπός είναι η διασφάλιση του πλούτου του εκάστοτε έθνους έτσι ώστε αυτοί να μην συγκεντρώνεται στα χέρια λίγων καπιταλιστών που καταφέρνουν να αποκτήσουν κάποιο επαρκές επίπεδο εκπαίδευσης.

Ταυτόχρονα, θα πρέπει να υφίσταται άνευ διακρίσεων διαχωρισμός στον επιτρεπόμενο προγραμματισμό της εκπαίδευσης, διότι αυτό πρόκειται να οδηγήσει σε παραμέληση της εκπαίδευσης άλλων, ικανότερων πολιτών. Σε περίπτωση κατά την οποία συμβεί αυτό, συχνά προκαλούνται κοινωνικές ανισότητες και μακροπρόθεσμη αποδυνάμωση του έθνους (Burbules & Torres, 2013; Hanushek & Woessmann, 2010).

Ο σωστός σχεδιασμός του εκπαιδευτικού συστήματος απαιτεί συν τοις άλλοις την καθιέρωση ενός κατάλληλου εθνικού χαρακτήρα, ο οποίος, σε περίπτωση κατά την οποία κρίνεται ανεπαρκής, πρόκειται να επέλθει στέρηση της απαιτούμενης ηγεσίας αλλά και της απαιτούμενης συνεργασίας από την πλευρά του λαού. Ουσιαστικά, η έλλειψη επαρκούς εθνικού χαρακτήρα σημαίνει ότι το εθνικό εκπαιδευτικό σύστημα δεν θα είναι σε θέση να υλοποιήσει τους αρχικώς τιθέμενους στόχους του. Ως εκ τούτου, μέσω της υπόστασης μιας επαρκούς ηγεσίας και μέσω της υπόστασης συνεργατικού κλίματος μεταξύ των ανθρώπων, διασφαλίζεται η μαζική επίτευξη των στόχων του εκπαιδευτικού συστήματος, ακόμη και σε περιπτώσεις στις οποίες επιδιώκονται επαρκείς οικονομικοί κρατικοί πόροι (Burbules & Torres, 2013; Hanushek & Woessmann, 2010).

Έτσι, λόγω των ανωτέρω αναφερόμενων δεδομένων, προκύπτει μία πληθώρα στοιχείων μέσω της υπόστασης των οποίων αποδεικνύεται η υφιστάμενη και ιδιαίτερα στενή σχέση μεταξύ της οικονομικής ασφάλειας και του εθνικού συστήματος εκπαίδευσης.

2.1.4 ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟΙ ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ

Οι τεχνολογίες της πληροφορικής και των επικοινωνιών καθίσταται δυνατόν να συμβάλλουν ουσιαστικά στην εν γένει διαδικασία της ανατροπής της ατομικής φύσεως και εξατομικευμένης προσέγγισης κουλτούρας η οποία συνίσταται κυρίως στην συλλογή πληροφοριακών δεδομένων και μεμονωμένου γνωστικού υποβάθρου.

Στο σημείο αυτό, το μείζον ζήτημα το οποίο τίθεται είναι η δεξιότητα της έρευνας και η ορθολογικότητα της χρησιμοποίησης του γνωστικού υποβάθρου. Ουσιαστικά, μόνο η υπόσταση των καινοτόμων εργαλείων τα οποία προσφέρονται από την πλευρά της τεχνολογίας δεν επαρκεί (Tondeur, 2016).

Η πρόσβαση στους ηλεκτρονικούς υπολογιστές και τα διαθέσιμα εκπαιδευτικής φύσεως λογισμικά προγράμματα δίχως την υπόσταση ικανού και κατάλληλα εκπαιδευμένου και επιμορφωμένου εκπαιδευτικού προσωπικού και δίχως την υποβοήθηση της υφιστάμενης και αναγκαίας τεχνικής υποστήριξης, η οποία θα εναρμονίζεται με τις αντίστοιχες υφιστάμενες απαιτήσεις της διαρκώς εξελισσόμενης παγκόσμιας κοινωνίας, πρόκειται να οδηγηθεί το εκπαιδευτικό σύστημα στην αδυναμία της αξιοποίησης της σύγχρονης τεχνολογίας και των εξ αυτής διαθέσιμων πόρων. Με τον τρόπο αυτό πρόκειται να αφηθεί ως αναξιόποιτη η ήδη διαθέσιμη και υφιστάμενη σύγχρονη και αποτελεσματική πηγή εκπαίδευσης (Roberts, 1994, Tondeur, 2016).

2.2 ΤΟ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

2.2.1 ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ - ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΕΙΣ

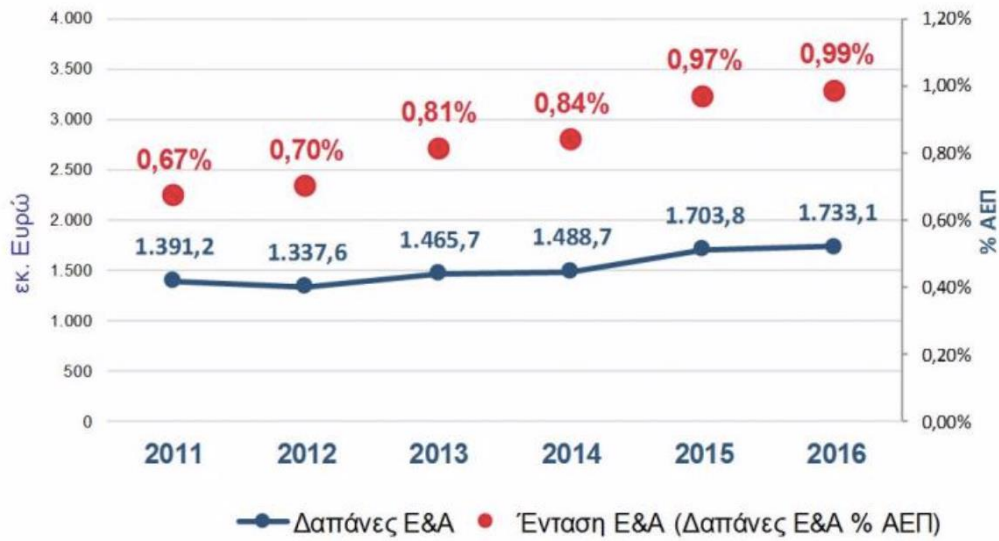
Σύμφωνα με στοιχεία τα οποία δημοσιεύθηκαν από το Υπουργείο Οικονομικών, οι δημόσιες δαπάνες προς τον τομέα της ελληνικής εκπαίδευσης κατά το χρονικό διάστημα 2005-2013 διαφαίνονται εκ του κάτωθι σχεδιαγράμματος:

Πληρωμένες Δημόσιες Δαπάνες	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013 έως και 30/09/2013	2014 προϋπολογισμός
	Για Εκπαίδευση	6.344 εκ. €	6.645 εκ. €	7.034 εκ. €	7.702 εκ. €	7.623 εκ. €	7.026 εκ. €	6.340 εκ. €	5.800 εκ. €	5.524 εκ. €
Ως % ετήσιου ΑΕΠ	3.19 %	3.12 %	3.16 %	3.30 %	3.30 %	3.16 %	3.04 %	2.99 %	3.02 %	2.78 %
Ετήσια μεταβολή		7,4%	4,5%	4,7%	-0,9%	-3,9%	-6,1%	-7,1%	-5,6%	0,1%
Ως % ΑΕΠ του 2008					3,30%	3,04%	2,74%	2,51%	2,39%	2,20%

Πίνακας 1. Δημόσιες Δαπάνες για τον Τομέα Εκπαίδευσης (2005-2013)
(Πηγή: https://www.kanep-gsee.gr/sitefiles/files/KANEP_DAP_EKPAID_2013.pdf)

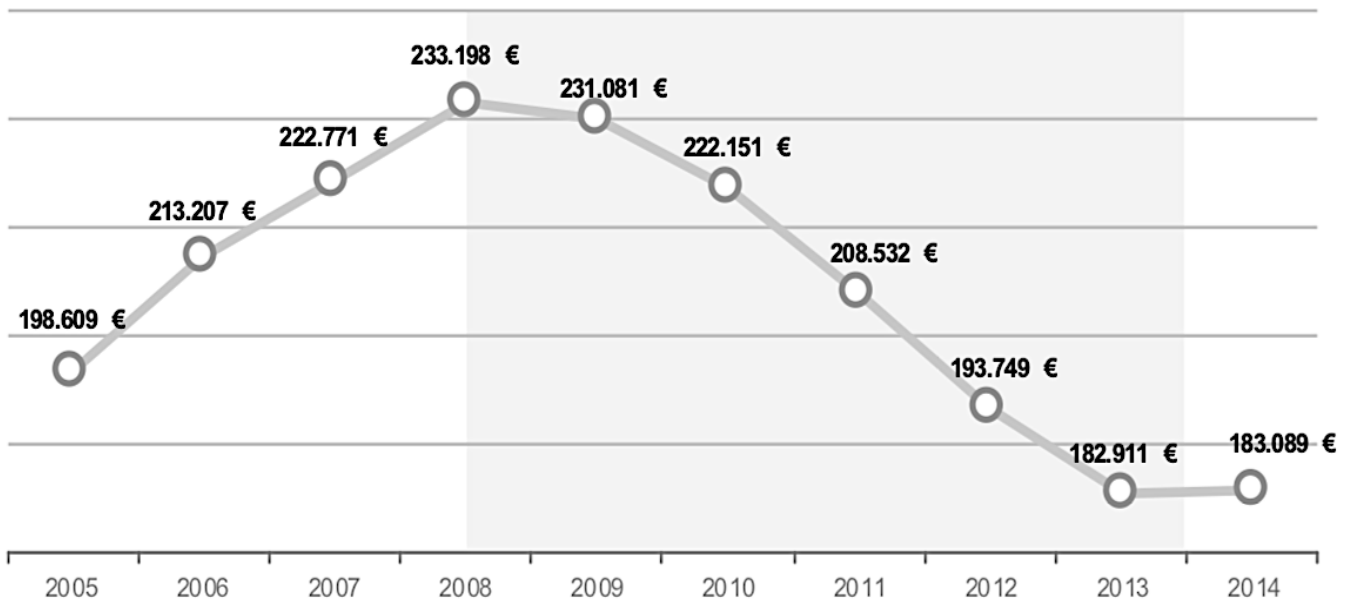
Ωστόσο, όπως φαίνεται επί του ακόλουθου διαγράμματος οι δαπάνες του δημόσιο τομέα αυξήθηκαν κατά το έτος 2016 εν συγκρίσει με τα προγενέστερα έτη τα οποία διαφαίνονται ανωτέρω:

Δαπάνες Ε&Α και Ένταση Ε&Α (Δαπάνες Ε&Α ως % του ΑΕΠ), 2011 - 2016

Πίνακας 2. Δημόσιες Δαπάνες ως Ποσοστό του ΑΕΠ για Τομέα Εκπαίδευσης μέχρι και το 2016
(Πηγή: <https://www.ekt.gr/el/news/21148>)

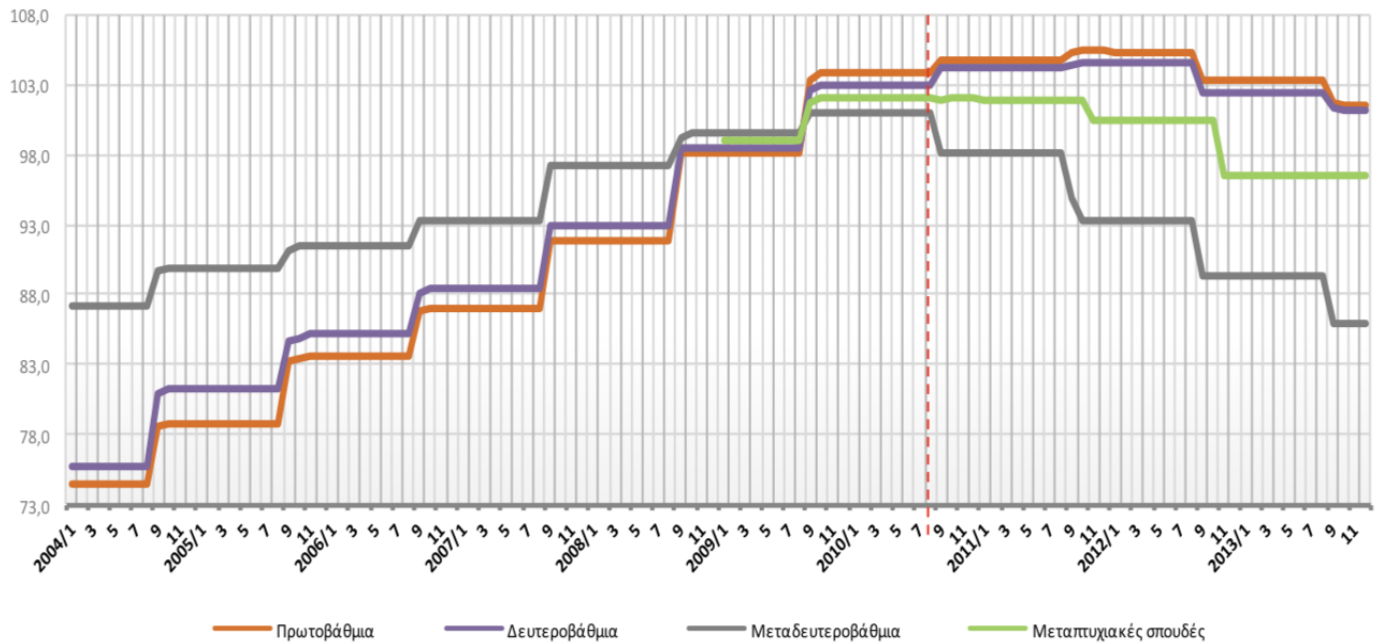
Για λόγους πληρέστερης κατανόησης των τιμών και ποσοστών του ανωτέρω παρατιθέμενου πίνακα αποτυπώνεται σχετικό διάγραμμα αναφορικά με την κίνηση των επιπέδων του ΑΕΠ:

Διάγραμμα 1. Εξέλιξη ΑΕΠ 2005-2013 (Πηγή: https://www.kanep-gsee.gr/sitefiles/files/KANEP_DAP_EKPAID_2013.pdf)

Διαφαίνεται ότι ανάλογα με την πτώση των επιπέδων του ΑΕΠ ακολουθούν και οι δημόσιες χρηματοδοτικές δαπάνες προς τον τομέα της εκπαίδευσης στην περίπτωση της χώρας μας (Κέντρο Ανάπτυξης Εκπαιδευτικής Πολιτικής ΓΣΕΕ, 2014).

Στο σημείο αυτό παρατίθεται σχετική διαγραμματική απεικόνιση τα δεδομένα των οποίων αντλήθηκαν από δημοσιεύσεις της ΕΛΣΤΑΤ, αναφορικά με τις ιδιωτικές δαπάνες επί του τομέα της εκπαίδευσης, ανά βαθμίδα εκπαίδευσης:

Διάγραμμα 2. Ιδιωτική Κατανάλωση προς τον Τομέα της Εκπαίδευσης (2004-2013) (Πηγή: https://www.kanep-gsee.gr/sitefiles/files/KANEP_DAP_EKPAID_2013.pdf)

Εκ των ανωτέρω παρατιθέμενων δεδομένων, διαφαίνεται πως από το έτος 2011 και εντεύθεν οι δημόσιες δαπάνες προς τον τομέα της εκπαίδευσης βαίνουν μειούμενες ακολουθώντας την αντίστοιχη μείωση των επιπέδων του ΑΕΠ και αντίστοιχα οι ιδιωτικές δαπάνες προς τον τομέα της εκπαίδευσης βαίνουν αυξανόμενες (Κέντρο Ανάπτυξης Εκπαιδευτικής Πολιτικής ΓΣΕΕ, 2014).

Στα πλαίσια της ενδιάμεσης έκθεσης του ΟΟΣΑ αναφορικά με το ελληνικό εκπαιδευτικό σύστημα, η οποία δημοσιεύθηκε τον Φεβρουάριο του έτους 2017, δίνεται έμφαση στην ενυπάρχουσα επιτακτική ανάγκη για την διαμόρφωση μίας εξειδικευμένης και χρηματοδοτικής φύσεως φόρμουλας, η οποία θα ισχύει για εκάστοτε εξατομικευμένη σχολική μονάδα. Πρόκειται για μια φόρμουλα η οποία διεθνώς καθίσταται γνωστή υπό τον όρο "funding formula". Στα πλαίσια αυτής, η διαδικασία χρηματοδότησης της εκάστοτε σχολικής μονάδας καθίσταται άμεσα συνυφασμένη με μια σειρά καθορισμένων κοινωνικών δεικτών, Η διαμόρφωση των οποίων πρόκειται να διεξαχθεί από την πλευρά των πληροφοριακών δεδομένων τα οποία θα αναρτώνται από το πληροφοριακό σύστημα MySchool. Επί παραδείγματι, αναφερόμαστε σε πληροφοριακά δεδομένα τα οποία έγκεινται στο ποσοστό των αλλοδαπών μαθητών, στο μορφωτικό επίπεδο των γονέων

τους, στις δυσπρόσιτες περιοχές και λοιπά παρεμφερή πυροβολεία τα δεδομένα (OECD, 2017).

Από θεωρητικής άποψης, οι προϋπολογισμοί οι οποίοι καθίστανται σε επίπεδο αυτοδιοίκησης, αποκεντρωμένοι, καθώς επίσης και η ανωτέρω αναφερόμενη φόρμουλα χρηματοδοτικής φύσεως σε συνδυασμό με την στοχοθετημένη χρηματοδοτική διαδικασία η οποία θα πραγματοποιείται με τη μορφή κουπονιών και υπό την εξέταση της πλήρωσης μιας σειράς εκ των προτέρων καθορισμένων αξιολογικών κριτηρίων, αποσκοπούν στην μετατοπιστική διαδικασία των χρηματοδοτικών πόρων αφενός προς τις σχολικές μονάδες και αφετέρου προς τους μαθητές των οικονομικά και κοινωνικά ασθενέστερων ομάδων.

Στο σημείο αυτό τονίζεται ότι οιαδήποτε χρηματοδοτικής φύσεως φόρμουλα πρόκειται να χρησιμοποιηθεί και καθιερωθεί, θα καθίσταται άμεσα συνυφασμένη με την εξωτερική αξιολογική διαδικασία των σχολικών μονάδων καθώς όπως χαρακτηριστικά αναφέρεται στην ανωτέρω αναφερόμενη έκθεση του ΟΟΣΑ «...τα σχολεία θα πρέπει να είναι ανταποδοτικά για τη χρήση των επιπρόσθετων κεφαλαίων με μέτρα που μπορεί να περιλαμβάνουν δημοσίευση ετήσιων απολογισμών και εκθέσεων» (OECD, 2017).

Ο ΟΟΣΑ χαρακτηριστικά προτείνει η χώρα μας να ακολουθήσει το παράδειγμα της Χιλής, αναφορικά με το εκεί χρησιμοποιούμενο χρηματοδοτικό εργαλείο και την αντίστοιχη χρησιμοποιούμενη χρηματοδοτική φόρμουλά. Αναλυτικότερα, αυτό που προτείνει ο ΟΟΣΑ έγκειται στην ακολούθηση του λεγόμενου χρηματοδοτικού Χιλιανού προγράμματος Επιλεκτικής Εκπαιδευτικής Υποστήριξης (SEP) (OECD, 2017)

Ουσιαστικά πρόκειται για ένα χρηματοδοτικό πρόγραμμα κουπονιών για την δυνατότητα φοίτησης των κοινωνικά και οικονομικά ασθενέστερων ομάδων σε διαφορετικές σχολικές μονάδες οι οποίες θα ανταποκρίνονται στην εκάστοτε επιλογή των σπουδαστών ή των γονέων των μαθητών. Στο σημείο αυτό, συμπεριλαμβάνονται και οι «αυτόνομες» ιδιωτικές σχολικές μονάδες. Ουσιαστικά, στο σημείο αυτό δεν αναφερόμαστε μόνο στους μαθητικά αδύναμους μαθητές αλλά και στην ευρύτερη και ουσιαστική υποστήριξη και υποβοήθηση της μόρφωσης και επιμόρφωσής τους, καθώς επίσης και στην μετατόπιση της διαδικασίας της χρηματοδότησης σε επίπεδο τοπικής αυτοδιοίκησης, συνδυαστικά με την διασύνδεσή της με την σχολική απόδοση του εκάστοτε μαθητή και σπουδαστή και συνδυαστικά με τη δυνατότητα του ιδιωτικού τομέα εκπαίδευσης να προβαίνει στην οικειοποίηση της εκ του δημόσιου τομέα χρηματοδοτική ενίσχυση της σχολικής μονάδας.

2.2.2 ΦΥΣΙΚΟΙ & ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟΙ ΠΟΡΟΙ

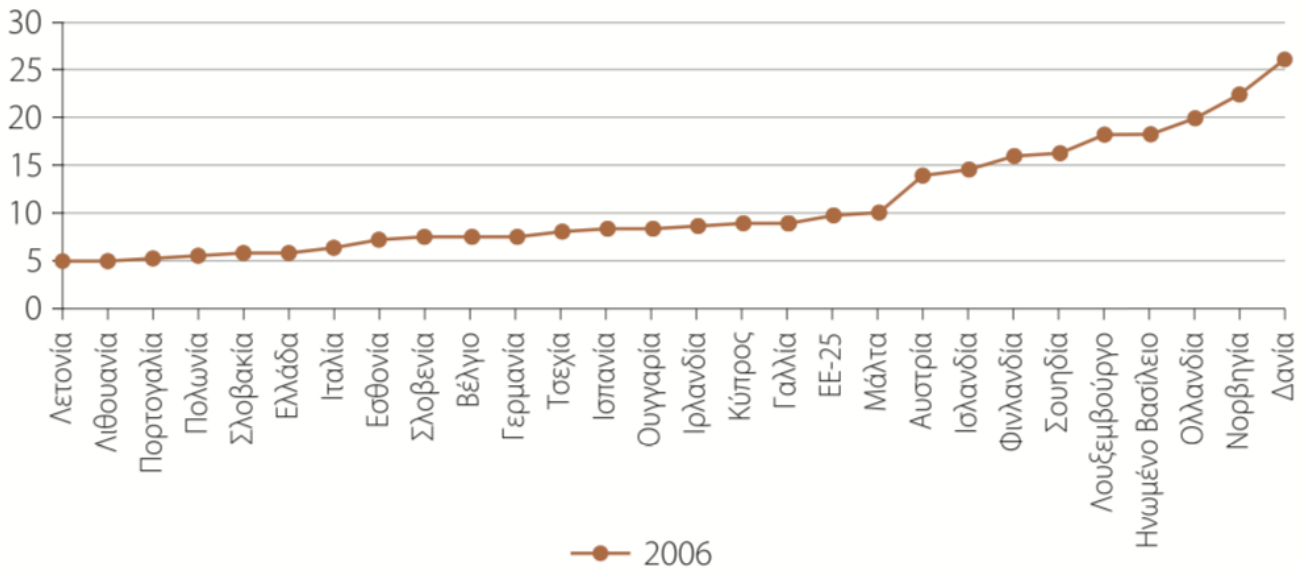
Στα πλαίσια της Ετησίας Έκθεσης για την Εκπαίδευση στην Ελλάδα αναφέρεται χαρακτηριστικά ότι το πρόγραμμα «Εκπαίδευση και Κατάρτιση 2010» εμβαθύνει σε σημαντικό βαθμό στη χρήση των ηλεκτρονικών υπολογιστών στα πλαίσια της επιλεκτικής διαδικασίας. Μάλιστα, πως απώτερος σκοπός διαφαίνεται η διασφάλιση της δυνατότητας της προσβασιμότητας του συνόλου των μαθητών και σπουδαστών σε αυτούς. Τονίζεται επίσης ότι δίνεται μεγάλη σημασία στον παράγοντα της εξοικείωσης των μαθητών και σπουδαστών με την εν λόγω χρήση και αξιοποίηση των ηλεκτρονικών υπολογιστών στα εκπαιδευτικά ιδρύματα όλων των βαθμίδων και στις σχολικές μονάδες. Τόσο ο εξοπλισμός και οι φυσικοί πόροι του ελληνικού εκπαιδευτικού συστήματος και των επ' αυτού δραστηριοποιούμενων σχολικών μονάδων και εκπαιδευτικών ιδρυμάτων με τα εκάστοτε απαιτούμενα μηχανήματα καθώς επίσης και το απαιτούμενο ηλεκτρονικό και εκπαιδευτικό υλικό, όσο και η ενσωμάτωση των απαιτούμενων διδακτικών μεθόδων στην εν λόγω αξιοποίηση και χρησιμοποίηση των τεχνολογικών πόρων τίθενται υπόψιν ως κομβικά σημεία-κλειδιά στα πλαίσια της εν λόγω έκθεσης (Βεργίδης κ.α., 2012).

Η διεξαγόμενη ευρωπαϊκή έρευνα εν έτει 2006, η οποία διεξήχθη από το Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης και στα πλαίσια της οποίας συμμετείχαν αφενός διευθυντές και αφετέρου εκπαιδευτικοί έδειξε, συν τοις άλλοις, ότι το αξιοσημείωτο ποσοστό της τάξεως του 96% των ευρωπαϊκών σχολείων είχαν ήδη αποκτήσει πρόσβαση στο διαδίκτυο, ενώ σε καμία χώρα το εν λόγω ποσοστό δεν ήταν μικρότερο του 90% (Βεργίδης κ.α., 2012).

	Αριθμός υπολογιστών ανά 100 μαθητές	Ποσοστό (%) σχολείων με ευρυζωνική σύνδεση	Ποσοστό (%) εκπαιδευτικών που χρησιμοποίησαν Η/Υ στην τάξη τους τελευταίους 12 μήνες
ΕΕ-25	9,9	67	74,3
Δανία	26,3	95	94,6
Νορβηγία	22,7	89	89,4
Ολλανδία	20	92	90
Ηνωμένο Βασίλειο	18,5	75	96,4
Λουξεμβούργο	18,3	77	70,2
Σουηδία	16,5	89	90,9
Φινλανδία	16,2	90	85,1
Ισλανδία	14,8	92	79,5
Αυστρία	14,2	68	87,9
Μάλτα	10,2	95	74,5
Κύπρος	8,9	31	75
Γαλλία	8,9	75	65,5
Ιρλανδία	8,7	66	81,7
Ουγγαρία	8,6	77	42,8
Ισπανία	8,5	81	68,2
Τσεχία	8,2	63	78,3
Βέλγιο	7,7	74	69
Γερμανία	7,7	63	78
Σλοβενία	7,5	85	67,6
Εσθονία	7,2	95	59,7
Ιταλία	6,5	69	72,4
Ελλάδα	5,9	13	35,6
Σλοβακία	5,8	40	70,3
Πολωνία	5,6	28	61,4
Πορτογαλία	5,4	73	69,5
Λιθουανία	5,2	33	59,3

Πίνακας 3. Αριθμος Υπολογιστών ανά 100 Μαθητές (Πηγή:Βεργίδης κ.α., 2012)

Συν τοις άλλοις, το μικρότερο ποσοστό των εκπαιδευτικών οι οποίοι είχαν προβεί στην χρήση ηλεκτρονικών υπολογιστών εντός της σχολικής τάξης εν έτει 2006 σημειώθηκε στην περίπτωση της χώρας μας.

Σχεδιάγραμμα 1. Κατανομή Ηλεκτρονικών Υπολογιστών ανά 100 Μαθητές (Πηγή: Βεργίδης κ.α., 2012)

Βάσει της διαφαινόμενης εικόνας του ανωτέρω παρατιθέμενου διαγράμματος, εν έτει 2006 στις σχολικές μονάδες της ευρωπαϊκής ένωσης και κατά μέσο όρο, προσεγγιστικά εννέα μαθητές μοιράζονταν έναν ηλεκτρονικό υπολογιστή. Εναλλακτικά, προκύπτει ότι ανά 100 μαθητές χρησιμοποιούνταν προσεγγιστικά 11 υπολογιστές.

Διαφαίνεται ωστόσο μια αυξανόμενη πορεία επί των διαθέσιμων ηλεκτρονικών υπολογιστών από το έτος 2001 και εντεύθεν. Εν έτει 2006 στην ευρωπαϊκή ένωση σημειώθηκε η αντιστοίχιση προσεγγιστικά οχτώ μαθητών ανά έναν ηλεκτρονικό υπολογιστή. Εν έτει 2001 προσεγγιστικά 12-13 μαθητές καλούνταν να μοιραστούν έναν ηλεκτρονικό υπολογιστή. Πρόκειται για στοιχεία τα οποία ισχύουν για την ΕΕ-15. Δεν διατηρείται η ίδια εικόνα εν έτει 2006 για τα επιπλέον δέκα ευρωπαϊκά κράτη τα οποία εισχώρησαν εντός ευρωπαϊκής ένωσης κατά το 2004. Στην προκειμένη περίπτωση οι πρώτες μετρήσεις εν έτει 2006 έδειξαν ότι ήταν έντονη η ανάγκη βελτίωσης της υφιστάμενης κατάστασης, στα πλαίσια της οποίας προσεγγιστικά 14 μαθητές καλούνταν να χρησιμοποιήσουν έναν ηλεκτρονικό υπολογιστή. Πρόκειται για ένα αριθμητικό δεδομένο το οποίο είναι διπλάσιο από το αντίστοιχο διαφαινόμενο επί των παλαιότερων ευρωπαϊκών κρατών (Βεργίδης κ.α., 2012).

Οι εν λόγω διαφαινόμενες διαφοροποιήσεις είναι ακόμα έντονες σε περίπτωση σύγκρισης μεμονωμένων κρατών. Αν και στις παλαιότερες ευρωπαϊκές χώρες, όπως είναι επί παραδείγματι η Δανία, το Ηνωμένο Βασίλειο, η Ολλανδία και το Λουξεμβούργο, η ~~ενυπόχρεα~~ αντιστοιχία ορίζεται σε 4-5 μαθητές ανά ηλεκτρονικό υπολογιστή, ωστόσο, η

διαθεσιμότητα των ηλεκτρονικών υπολογιστών είναι η μισή από τον προκύπτοντα μέσο όρο ο οποίος εμφανίζεται σε κράτη όπως είναι επί παραδείγματι η Λιθουανία, η Λετονία, η Πολωνία, η Ελλάδα, καθώς επίσης και η Πορτογαλία. Στα εν λόγω κράτη περίπου 17 μαθητές καλούνταν να χρησιμοποιήσουν έναν ηλεκτρονικό υπολογιστή (Βεργίδης κ.α., 2012).

Θετική ωστόσο διαφαίνεται η εξέλιξη της αξιοποίησης των ηλεκτρονικών υπολογιστών από την πλευρά των εκπαιδευτικών μέσα στην αίθουσα διδασκαλίας. Πιο συγκεκριμένα, ένα ποσοστό της τάξεως του 74% των εκπαιδευτικών δήλωσαν ότι έχουν χρησιμοποιήσει ηλεκτρονικό υπολογιστή εντός της αίθουσας διδασκαλίας κατά την διάρκεια του τελευταίου διδακτικού τους έτους.

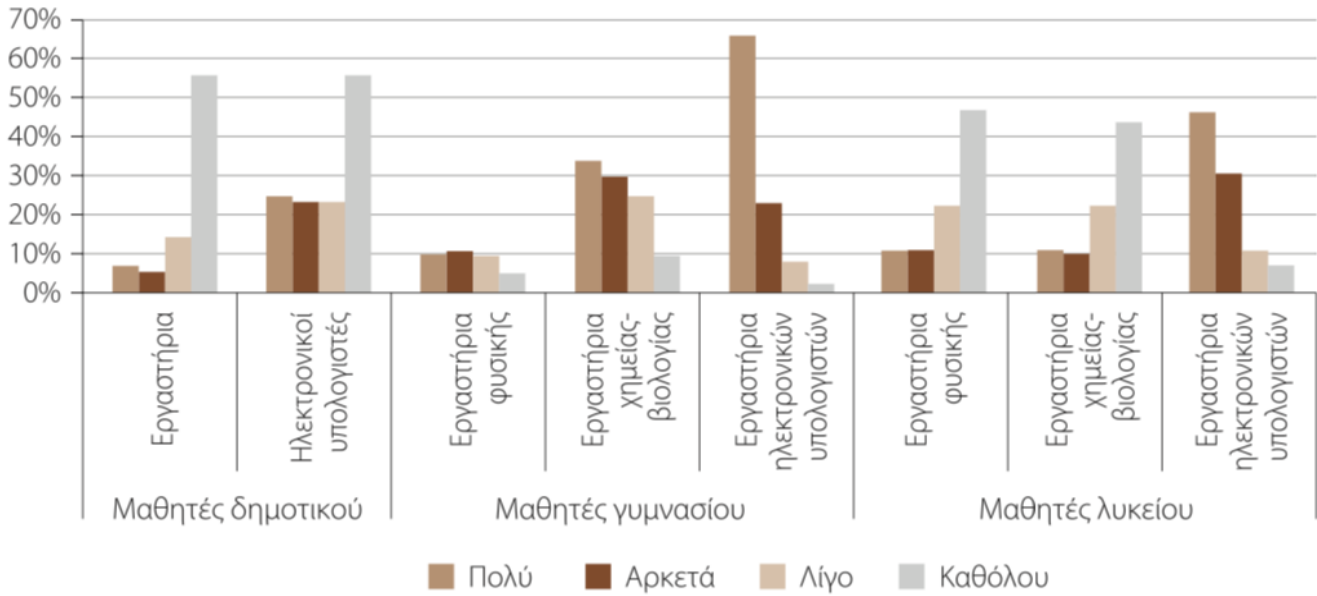
Στην περίπτωση της χώρας μας η εισαγωγή των ηλεκτρονικών υπολογιστών στα δημόσια σχολεία, και μάλιστα σε πρώτο στάδιο στα γυμνάσια και κατόπιν στα λύκεια και στα δημοτικά σχολεία, ξεκίνησε εν έτει 1984 με βάση την τότε αναπτυσσόμενη τεχνοκεντρικής φύσεως προσέγγιση. Σύμφωνα με την εν λόγω προσέγγιση, οι ηλεκτρονικοί υπολογιστές θεωρούνταν ως εξατομικευμένα και διακριτά γνωστικά αντικείμενα του αναλυτικού προγράμματος (Καρατζά-Σταυλιώτη & Λαμπρόπουλος, 2006).

Στις αρχές της δεκαετίας του 1990, μάλιστα, σημειώθηκε η καθιέρωση του κλάδου της πληροφορικής, και με σταδιακό και σταθερό ρυθμό διενεργήθηκε ο εξοπλισμός ενός ποσοστού της τάξεως του κατά προσέγγιση 60% των γυμνασίων, του 47% των ΤΕΛ και του 65% των ΕΠΑΛ (Βεργίδης κ.α., 2012).

Εντός μιας δεκαετίας (1997-2007) σημειώθηκε ένταση στην χρήση εργαστηρίου πληροφορικής σε ποσοστό της τάξεως του 13% στα γυμνάσια και τα γενικά λύκεια και σε ποσοστό της τάξεως του 16% στην τεχνική και επαγγελματική εκπαίδευση.

Τέλος, στα δημοτικά σχολεία ενώ οι υποδομές ήταν επαρκείς, εν έτει 2007 μόνο το 54% των σχολικών μονάδων χρησιμοποιούσε ηλεκτρονικούς υπολογιστές. Και εργαστήριο πληροφορικής (Βεργίδης κ.α., 2012).

Όπως αναφέρει η Καρακίτσα (2010) πρόκειται για μία κατάσταση η οποία πιθανώς οφείλεται στο γεγονός του ότι «οι διατιθέμενοι υπολογιστές είναι συχνά παλιές τεχνολογίας, χρειάζονται αναβάθμιση, συντήρηση, αλλαγή και ο αριθμός τους μπορεί να είναι μικρός, με αποτέλεσμα να κάθονται 5 ή 6 μαθητές μπροστά σε κάθε οθόνη. Πολλές φορές το εργαστήριο χρησιμοποιείται και ως τάξη, λόγω γενικότερης έλλειψης σχολικού χώρου».

Διάγραμμα 3. Αξιοποίηση Υποδομών σε Σχολικές Μονάδες (Πηγή: Βεργίδης κ.α., 2012)

Όπως διαφαίνεται εκ του ανωτέρω παρατιθέμενου διαγράμματος τα διαφαινόμενα ποσοστά επιβεβαιώνονται και από την πραγματοποιηθείσα έρευνα εν έτει 2007 από την πλευρά του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου. Η εν λόγω έρευνα δημοσιεύτηκε εν έτει 2008 και έφερε τίτλο «Η ποιότητα στην εκπαίδευση: Έρευνα για την αξιολόγηση ποιοτικών χαρακτηριστικών του συστήματος πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης» (Βεργίδης κ.α., 2012).

Στα πλαίσια των σύγχρονων σχολικών μονάδων οι νέες τεχνολογίες λαμβάνονται υπόψη ως ένα αναπόσπαστο και ιδιαίτερα βασικό εργαλείο της νέας λεγόμενης «εκπαιδευτικής τεχνολογίας».

Πλέον, μια επαρκής σειρά πακέτων λογισμικού διατίθεται τόσο στους εκπαιδευτικούς όσο και στο ευρύτερο κοινό των μαθητών και των σπουδαστών, με πολύπλευρες δυνατότητες υποστήριξης της διδακτικής διαδικασίας και των μαθησιακών διαδικασιών στην συντριπτική πλειοψηφία των γνωστικά αντικείμενα.

Εφαρμογές γενικής χρήσεως όπως είναι επί παραδείγματι οι επεξεργαστές κειμένου, τα φύλλα εργασίας και οι βάσεις δεδομένων, εκπαιδευτικής φύσεως λογισμικά όπως είναι επί παραδείγματι οι προσομοιώσεις, οι εφαρμογές πολυμέσων και οι εφαρμογές εικονικής πραγματικότητας, (VIRTUAL REALITY) αλλά και οι εφαρμογές στο Διαδίκτυο και στον Παγκόσμιο Ιστό Πληροφοριών, θεωρούνται εργαλεία με τα οποία οι μαθητές αλλά και οι σπουδαστές έχουν την δυνατότητα να εξοικειωθούν και να τα συμπεριλάβουν στην εκπαιδευτική διαδικασία.

Όπως αναφέρουν και υποστηρίζουν οι Εμβαλωτής & Τζιμογιάννης (1999), οι νέες τεχνολογίες συμμετέχουν στην διαμόρφωση μιας διαφοροποιημένης προσέγγισης διδακτικής φύσεως εν συγκρίσει με την παραδοσιακή διδασκαλία, επιφέροντας αξιοσημείωτες απόρροιες αφενός στην εκπαιδευτική πρακτική και αφετέρου στις μαθησιακές συνήθειες.

2.2.3 ΑΝΘΡΩΠΙΝΟΙ ΠΟΡΟΙ

Σύμφωνα με στοιχεία τα οποία αντλήθηκαν από το υπουργείο παιδείας, το σύνολο των εκπαιδευτικών ανεξαρτήτως της μορφής απασχόλησης τους αν ερχόταν σε 158.081 εν έτει 2016. Οι αναπληρωτές απάρτιζαν προσεγγιστικά ένα ποσοστό της τάξεως του 14% του εκπαιδευτικού προσωπικού ενώ ο επισήμως καταγεγραμμένος αριθμός τους κυμαινόταν σε επίπεδα ελαφρώς μεγαλύτερα των 22.000. Κατά προσέγγιση, το ήμισυ των αναπληρωτών προερχόταν μέσω ΕΣΠΑ, ενώ ιδιαίτερα μικρός ήταν ο αριθμός των ωρομίσθιων οι οποίοι προσεγγιστικά έφταναν στους 206 (Alfa Vita, 2016).

ΣΧΕΣΗ ΕΡΓΑΣΙΑΣ	ΣΥΝΟΛΟ
ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΗΣ	9.276
ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΗΣ ΕΙΔΙΚΗΣ	1.626
ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΗΣ ΕΙΔΙΚΗΣ ΜΕΙΩΜΕΝΟ	18
ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΗΣ ΕΙΔΙΚΗΣ ΜΕΙΩΜΕΝΟ ΕΣΠΑ	51
ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΗΣ ΕΙΔΙΚΗΣ ΕΣΠΑ	6.730
ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΗΣ ΕΣΠΑ	3.900
ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΗΣ ΜΕΙΩΜΕΝΟ ΕΣΠΑ	1
ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΗΣ ΜΕΙΩΜΕΝΟΥ	459
ΩΡΟΜΙΣΘΙΟΙ	206
ΜΟΝΙΜΟΙ	135.728
ΙΔΙΩΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ ΑΟΡΙΣΤΟΥ	76
ΙΔΙΩΤΙΚΟΥ ΟΡΙΣΜΕΝΟΥ	1
ΜΕΤΑΚΛΗΤΟΣ	9
ΣΥΝΟΛΟ	158.081

Πίνακας 4. Αριθμός Εκπαιδευτικών εν έτει 2016 (Πηγή: https://www.alfavita.gr/ekpaideysi/184630_episima-stoiheia-o-arithmos-ton-ekpaideytikon-se-dimosia-kai-idiotiki-ekpaideysi)

Εξ αντλούμενων στοιχείων από την Διεύθυνση της Διοίκησης Προσωπικού Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης και της Διεύθυνσης Διοίκησης Προσωπικού Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης του ΥΠ.Π.Ε.Θ. αντίστοιχα, προκύπτει ότι κατά το έτος 2016 ο συνολικός αριθμός των εκπαιδευτικών οι οποίοι υπηρετούσαν στα πλαίσια της Ιδιωτικής Εκπαίδευσης και οι οποίοι διαθέτουν σχέση εργασίας Αορίστου Χρόνου, Ορισμένου Χρόνου αλλά και οι Αναπληρωτές, ανέρχεται σε 3.989 στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση. Στα πλαίσια της ιδιωτικής δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης οι εκπαιδευτικοί οι οποίοι έχουν σχέση εργασίας Αορίστου Χρόνου, Ορισμένου Χρόνου αλλά και οι Αναπληρωτές ανέρχονται αριθμητικά σε 3.109 (Alfa Vita, 2016).

Κεφάλαιο 3

Ο ΚΛΑΔΟΣ ΤΗΣ ΝΑΥΤΙΛΙΑΣ

3.1 Η ΝΑΥΤΙΛΙΑ ΣΗΜΕΡΑ

Τις τελευταίες τρεις δεκαετίες, στην κορυφή των μεταφορών μέσω της θάλασσας βρίσκεται η ελληνική ναυτιλία, με ένα πολύ σημαντικό πλεονέκτημα που είναι η γεωγραφική θέση της αλλά και η εξαιρετική τεχνογνωσία που διαθέτουν οι ειδήμονες που χειρίζονται την ναυτιλία, ενώ παράλληλα συνδυάζονται και άλλες τεχνικές με σκοπό την επίτευξη της επιτυχίας. Σχεδόν όλες οι ναυτιλιακές εταιρίες της Ελλάδος ασχολούνται με τις μεταφορές χύδην φορτίων (bulk shipping), ενώ ένα πολύ μικρό ποσοστό Ελληνικών εταιριών ασχολούνται με την αγορά ναυτιλιακών τακτικών γραμμών, θέτοντας ως προτεραιότητα την εξυπηρέτηση περιφερειακών και τοπικών αγορών (Theotokas & Kaza, 2006).

Η πρώτη θέση της Ελλάδας στα πλαίσια της κατάταξης της παγκόσμιας εμπορικής ναυτιλίας διαφαίνεται και επί του κάτωθι παρατιθέμενου πίνακα:

Country or territory	Number of vessels			Dead-weight tonnage				
	National flag	Foreign flag	Total	National flag	Foreign flag	Total	Foreign flag as percentage of total	Total as percentage of world
1 Greece	728	3 408	4 136	64 704 141	228 393 091	292 087 231	77.92	16.36
2 Japan	835	3 134	3 969	28 774 119	200 206 090	228 980 209	97.43	12.78
3 China	3 045	1 915	4 960	74 106 227	84 778 140	158 884 367	53.36	8.97
4 Germany	240	3 121	3 361	11 315 790	107 865 615	119 181 405	90.51	6.65
5 Singapore	1 499	1 054	2 553	61 763 603	33 548 770	95 312 373	35.20	5.32
6 Hong Kong (China)	854	594	1 448	67 522 162	19 853 100	87 375 262	22.72	4.88
7 Republic of Korea	795	839	1 634	16 107 565	62 726 629	78 834 194	79.57	4.40
8 United States	782	1 213	1 995	8 155 717	52 123 421	60 279 138	96.47	3.36
9 United Kingdom	332	997	1 329	5 247 009	46 194 091	51 441 100	89.80	2.87
10 Bermuda	14	404	418	503 077	47 950 084	48 453 161	98.96	2.70
11 Norway	858	995	1 854	17 576 954	30 610 893	48 187 847	63.52	2.69
Taiwan Province of China	122	776	898	5 094 232	41 047 112	46 141 345	98.96	2.58
13 Denmark	398	562	960	16 079 319	22 235 206	38 314 525	58.03	2.14
14 Monaco	-	320	320	-	29 892 471	29 892 471	100.00	1.67
15 Turkey	562	978	1 540	8 311 987	19 639 445	27 951 433	70.26	1.56
16 Italy	575	227	802	15 427 422	7 311 946	22 739 369	32.16	1.27
17 Belgium	93	156	249	7 522 451	14 575 301	22 097 752	65.96	1.23
18 India	815	132	947	15 699 868	5 977 855	21 677 723	27.58	1.21
19 Switzerland	47	320	367	1 523 873	18 956 258	20 480 131	92.56	1.14
20 Russian Federation	1 325	355	1 680	6 727 958	11 415 747	18 143 705	62.92	1.01
Islamic Republic of Iran	168	65	233	4 051 601	13 786 700	17 838 301	77.29	1.00
22 Netherlands	771	458	1 229	6 682 312	10 758 780	17 441 092	61.69	0.97
23 Indonesia	1 607	105	1 712	15 141 943	2 145 145	17 287 088	12.41	0.96
24 Malaysia	466	155	621	8 450 122	8 341 174	16 791 296	49.68	0.94
25 Brazil	236	151	387	3 695 541	12 097 869	15 793 410	76.59	0.88
United Arab Emirates	103	712	815	483 733	15 006 924	15 490 657	96.88	0.86
27 Saudi Arabia	100	146	246	2 905 434	11 084 021	13 989 455	79.23	0.78
28 France	179	283	462	3 484 683	8 707 221	12 191 904	71.42	0.68
29 Canada	208	154	362	2 582 779	7 283 792	9 866 571	73.82	0.55
30 Kuwait	43	37	80	5 318 686	3 902 966	9 221 672	42.32	0.51
31 Cyprus	128	144	272	3 332 921	5 717 105	9 050 026	63.17	0.51
32 Viet Nam	797	99	896	6 791 347	1 507 502	8 298 849	18.17	0.46
33 Oman	6	33	39	5 850	7 104 727	7 110 577	99.92	0.40
34 Thailand	327	62	389	5 066 934	1 659 327	6 726 261	24.67	0.38
35 Qatar	53	77	130	768 614	5 829 361	6 597 975	88.35	0.37
Total of top 35 shipowning countries	19 111	24 182	43 293	500 925 974	1 200 213 898	1 701 139 872	70.55	94.95
All others	2 727	2 495	5 222	30 447 669	51 631 975	82 079 644	59.70	4.58
Total with known country of ownership	21 838	26 677	48 515	531 373 643	1 251 845 873	1 783 219 516	70.20	99.53
Others of unknown country of ownership	-	-	708	-	-	8 364 884	-	0.47
World total	-	-	49 223	-	-	1 791 584 400	-	100.00

Πίνακας 5. Παγκόσμια Κατάταξη Χωρών επί της Εμπορικής Ναυτιλίας (Πηγή: UNCTAD, 2016).

Σύμφωνα με όσα αναφέρουν οι Theotokas & Progolaki (2004) τα κυριότερα πλεονεκτήματα της Ελληνικής ναυτιλίας δημιουργούνται αρχικά από την επιχειρησιακή

τους λειτουργία, η οποία έχει άμεση σχέση με τις τεχνικές διαχείρισης αλλά και με τα δομικά χαρακτηριστικά, τα οποία επιτρέπουν την επίβλεψη του κόστους, καθώς επίσης από τις επενδυτικές στρατηγικές, που στηρίζονται στην συγκέντρωση κέρδους μέσω των αγορών και των πωλήσεων των πλοίων τα χρησιμοποιούνται, εν συνεχεία για την διεύρυνση των πλοίων όσον αφορά την προστασία αλλά και τις καινούργιες αγορές τους σε περιόδους συνεχούς επιβραδύνσεως σχετικά με τις αγορές των προϊόντων.

Η εξέλιξη της Ελληνικής ναυτιλίας είναι διακριτή σε πάρα πολλά μεγέθη της αγοράς. Το έτος 2010, η χώρα μας επέβλεπε το μεγαλύτερο μέρος της χωρητικότητας σε όλο τον κόσμο, σχετικά με την αποτελεσματικότητα μεταφοράς όλων των πλοίων, αγγίζοντας το ποσοστό 16,2% της αγοράς σε όλο τον κόσμο. Ταυτόχρονα, η χώρα που είχαν παράδοση στον χώρο της ναυτιλίας, όπως η Κίνα, η Ιαπωνία, και η Γερμανία, επέβλεπαν το 8,6%, 9,2% και το 15,8% αντίστοιχα (UNCTAD, 2011).

Ωστόσο, είναι άξιο αναφοράς ότι τα πλοία μιας εταιρείας θα μπορούσαν να χαρακτηρισθούν Ελληνικής ιδιοκτησίας αποκλειστικά και μόνο αν τα πλοία αυτά είναι ελληνικών συμφερόντων, δίχως να έχει κάποια σχέση η σημαία των πλοίων καθώς και η έδρα της επιχείρησης. Η πληροφορία αυτή είναι ιδιαίτερος σημαντική, αν κανείς σκεφτεί ότι σε παγκόσμιο επίπεδο τα πλοία, τα οποία λειτουργούν με κάποια ξένη σημαία, με άλλα λόγια δηλαδή ονομάζεται και «σημαίες ευκαιρίας» (flags of convenience) αγγίζουν περίπου το 68% (UNCTAD, 2011).

Σχετικά με τα πλοία, τα οποία φέρουν ελληνική σημαία, η ναυτιλία της Ελλάδος έχει στην κατοχή της το μεγαλύτερο στόλο σε σύγκριση με όλο τον κόσμο (65.000.000 Dwt), ενώ δεύτερη έρχεται η Κινέζικη ναυτιλία (46.000.000 Dwt). Για να γίνει αναφορά στους αριθμούς των πλοίων, είναι αξιοσημείωτο ότι 3213 πλοία ανήκουν στην Ελλάδα, αριθμός δηλαδή πολύ μικρός σε σύγκριση με τις προαναφερθείσες χώρες (Κίνα, Ιαπωνία, Γερμανία), συμπεραίνοντας ότι τα πλοία τα οποία ανήκουν στην ελληνική ιδιοκτησία μεταφέρουν πολύ μεγαλύτερο αριθμό εμπορευμάτων σε σχέση με τα άλλα κατά μέσω όρο (Theotokas, 2007).

Πολύ πιθανό η διαφορά αυτή να στηρίζεται στην εξαιρετικά μεγάλη ζήτηση των ελληνικών ναυτιλιακών επιχειρήσεων στα δεξαμενόπλοια ή στα πλοία τα οποία μεταφέρουν χύδην φορτίο, όπου είναι σαφώς πιο μεγάλα από τα πλοία γενικού φορτίου. Όσον αφορά το οργανωσιακό και ιδιοκτησιακό καθεστώς τοπικών επιχειρήσεων, οι ελληνικές ναυτιλιακές επιχειρήσεις μπορεί να είναι εταιρίες διαχείρισης πλοίων αλλά μπορεί να είναι και κύριες εταιρίες ιδιοκτησίας, όπου το μεγαλύτερο ποσοστό αυτής έχει ως έδρα άλλες χώρες με τον διαχειριστή να έχει άμεση σχέση με οποιοδήποτε μέλος της οικογενείας κύριας ιδιοκτησίας (Theotokas & Harlaftis, 2009).

Επιπροσθέτως, τα ελληνικής ιδιοκτησίας πλοία διευθύνονται από εταιρίες πολλαπλών μεγεθών, όπως (1-4 πλοία). (5-15 πλοία) και (16+ πλοία) μικρών, μεσαίων και μεγάλων στόλων, αντιστοίχως.

Σύμφωνα με άλλο δημοσίευμα του Theotokas (2007) όσοι ιδιοκτήτες πλοίων επενδύουν σε επιχειρήσεις μη ναυτιλιακού χαρακτήρα, το κάνουν με κύριο σκοπό την ανίχνευση νέων μεθόδων για την απόκτηση συμπληρωματικών κερδών, έχοντας ωστόσο κρατήσει τον ναυτιλιακό χαρακτήρα της επιχείρησης. Ένα πολύ ιδιαίτερο χαρακτηριστικό της ελληνικής ναυτιλίας αποτελεί το εξαιρετικά υψηλό ποσοστό εξαγωγής, λαμβάνοντας υπόψη την ελάχιστη προσφορά της Ελλάδας στο διεθνές εμπόριο.

3.2 Η ΟΡΓΑΝΩΤΙΚΗ ΔΟΜΗ ΣΤΟ ΠΛΟΙΟ

Η διαίρεση του πληρώματος ενός πλοίου επιτελείται σε δύο επιμέρους κατηγορίες. Αναλυτικότερα, πρόκειται για τον λεγόμενο λειτουργικό και ιεραρχικό διαχωρισμό.

Αναφορικά με τον λειτουργικό διαχωρισμό, αυτός επιτελείται βάσει του είδους των επιμέρους καθηκόντων αλλά και βάσει του τύπου επί του οποίου πρέπει να εκτελεστούν. Ουσιαστικά, πρόκειται για μιας οριζόντιας μορφής κατηγοριοποίηση η οποία υφίσταται μεταξύ του πληρώματος της γέφυρας και του καταστρώματος, και του πληρώματος του μηχανοστασίου του πλοίου (Βλάχος & Αλεξόπουλος, 1996).

Αναφορικά με τον ιεραρχικό διαχωρισμό, αυτός επιτελείται βάσει του βαθμού, των επιμέρους αναλαμβανόμενων και ανατιθέμενων επαγγελματικών καθηκόντων, καθώς επίσης και βάσει των εκάστοτε δοθισών εξουσιών του πληρώματος. Πρόκειται ουσιαστικά για έναν διαχωρισμό κάθετης μορφής επί του οποίου υφίσταται η διάκριση τριών επιμέρους στρωμάτων:

- Του πλοιάρχου
- Των αξιωματικών
- Του κατώτατου πληρώματος

(Βλάχος & Αλεξόπουλος, 1996, Κορρές & Θανόπουλος, 2005).

Μέσω του συνδυασμού των δύο ανωτέρω αναφερόμενων και περιγραφόμενων υποδιαιρέσεων του πληρώματος και του Διεθνή Θαλάσσιου Κώδικα Διαχείρισης της Ασφάλειας (International Safety Management Code - ISM Code) διενεργείται η διανεμητική διαδικασία των επιμέρους ανατιθέμενων καθηκόντων επί του πληρώματος ενός πλοίου. Πρόκειται για μία ακολουθούμενη διαδικασία μέσω της οποίας παρέχεται ουσιαστική και ιδιαίτερα σημαντική διευκόλυνση προς το εν γένει ανθρώπινο δυναμικό το οποίο συνθέτει

το πλήρωμα ενός πλοίου, προκειμένου να μην υφίσταται ουδένα ίχνος, όσο αυτό υπάγεται στα όρια του εφικτού, σύγχυσης επί των επαγγελματικών τους καθηκόντων. Ουσιαστικά, μέσω της εν λόγω διαδικασίας επιδιώκεται το ξεκαθάρισμα και η απόλυτη σαφήνεια αναφορικά με ζητήματα συνυφασμένα με τις αρμοδιότητες για τις οποίες καθίσταται αρμόδιο ένα άτομο που αποτελεί μέλος του πληρώματος ενός πλοίου (Βλάχος & Αλεξόπουλος, 1996, Κορρές & Θανόπουλος, 2005).

Αναλυτικότερα, η οργανωτική δομή εντός των πλοίων είναι η κάτωθι:

- 1) Πλοίαρχος
- 2) Υποπλοίαρχος
- 3) Ανθυποπλοίαρχος: Υφίστανται δύο ή τρία άτομα σε εκάστοτε πλοίο
- 4) Δόκιμος πλοίαρχος
- 5) 1ος μηχανικός
- 6) 2ος μηχανικός
- 7) 3ος μηχανικός: Υφίστανται συνήθως δύο άτομα στην εν λόγω θέση
- 8) Δόκιμος μηχανής
- 9) Ηλεκτρολόγος
- 10) Ναύκληρος ή εναλλακτικά λοστρόμος
- 11) Αντλιορός: Πρόκειται για μία θέση η οποία υφίσταται μόνο σε περιπτώσεις δεξαμενόπλοιων
- 12) Ναύτης: Συνήθως υφίστανται δύο ή τρία άτομα στην εν λόγω θέση
- 13) Ναυτόπαις: Συνήθως υφίστανται δύο ή τρία άτομα στην εν λόγω θέση
- 14) Λιπαντής: Συνήθως υφίστανται δύο άτομα στην εν λόγω θέση
- 15) Καθαριστής
- 16) Θαλαμηπόλος
- 17) Μάγειρας
- 17) Βοηθός Μάγειρα
- 18) Βοηθός Θαλαμηπόλου

(Βλάχος & Αλεξόπουλος, 1996, Κορρές & Θανόπουλος, 2005).

Όπως προαναφέρθηκε εντός του πλοίου ασκείται διοίκηση από δύο μέρη. Εξωτερικά ασκείται διοίκηση από την πλευρά του γραφείου και εσωτερικά από την πλευρά του πλοίαρχου. Η επικοινωνία των δύο εν λόγω μερών καθίσταται ιδιαίτερα συχνή, όπως άλλωστε απαιτείται και ο λόγος έγκειται στο ότι πρέπει να υφίσταται διαρκής ενημέρωση για οιαδήποτε επιτελούμενη ενέργεια. Πρόκειται για το πλαίσιο των λεγόμενων τυπικών αναφορών. Επίσης, καθίσταται απαραίτητο να υφίσταται ενημέρωση και αναφορικά με

οιαδήποτε τυχόντα και προκύπτοντα προβλήματα εντός του χώρου του πλοίου ή ακόμα και για οιαδήποτε προκύπτουσα ανάγκη σχετικά με ναυτιλιακά εφόδια ή ανταλλακτικά (Βλάχος & Αλεξόπουλος, 1996, Θεοτοκάς 2014).

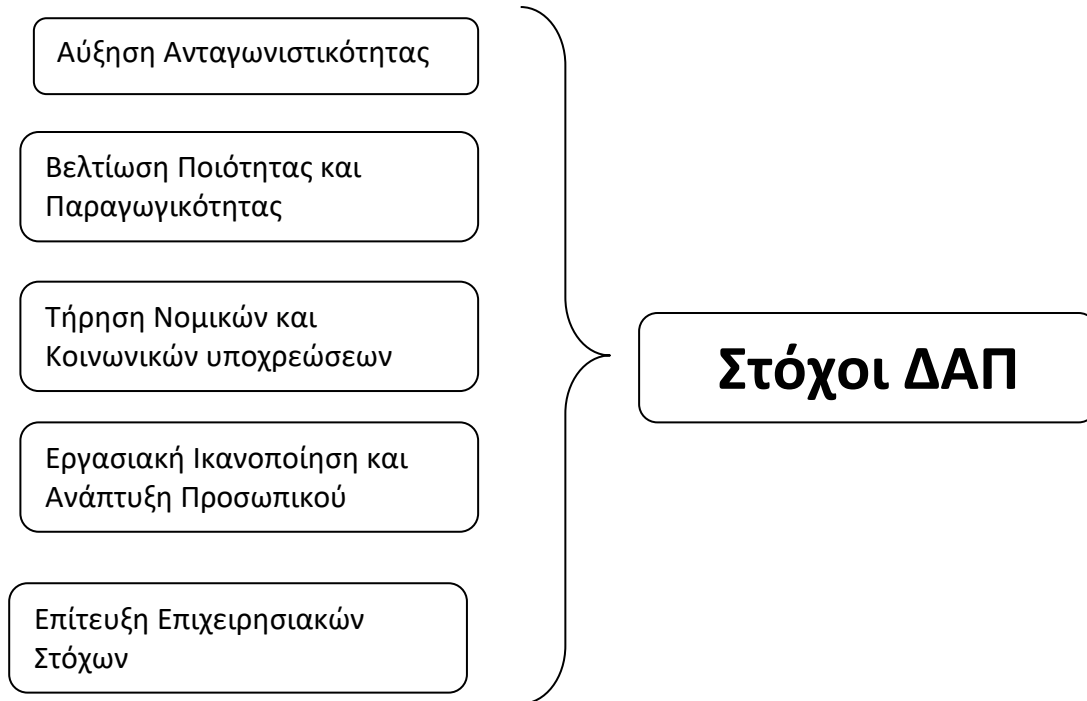
Γενικότερα, η διοίκηση εντός του χώρου του πλοίου καθίσταται ένα ιδιαίτερο και δύσκολο εγχείρημα τη στιγμή κατά την οποία το προσωπικό επί του οποίου απευθύνεται, που δεν είναι άλλο πέραν του ιδίου του πληρώματος, είναι ανομοιογενές αναφορικά με την εθνικότητα, αλλά και αναφορικά με τις υφιστάμενες συνήθειες, τις πρεσβεύουσες αξίες, το μορφωτικό επίπεδο, την κουλτούρα και λοιπά παρεμφερή πολιτισμικά στοιχεία. Επίσης αξιοσημείωτο κρίνεται το ότι το πλήρωμα εργάζεται υπό εξαιρετικά δυσχερείς εργασιακές συνθήκες απομόνωσης αφού κάτι τέτοιο επιβάλλεται από τον ίδιο τον χώρο εργασίας που δεν είναι άλλος από το ίδιο το πλοίο (Βλάχος & Αλεξόπουλος, 1996, Θεοτοκάς 2014).

Για την εύρυθμη λειτουργία του πλοίου είναι απαραίτητο το πλήρωμα να έχει όχι μόνοι τα προσόντα τα οποία ορίζονται σε κανονισμούς, αλλά και τη συνοχή που θα το καθιστά ενιαίο σύνολο (Θεοτοκάς 2014).

3.3 Ο ΑΝΘΡΩΠΙΝΟΣ ΠΑΡΑΓΟΝΤΑΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΕΤΥΧΗΜΕΝΗ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΤΟΥ ΠΛΟΙΟΥ ΩΣ ΠΑΡΑΓΩΓΙΚΗ ΜΟΝΑΔΑ

Κάθε πλοίο θεωρείται ως μια «παραγωγική μονάδα» για τη ναυτιλιακή εταιρεία η οποία το διαχειρίζεται ή κατέχει (Γ. Θεοτοκάς 2014). Μέρος της συγκεκριμένης «παραγωγικής μονάδας» είναι και οι ανθρωπinoι πόροι ήτοι το πλήρωμα του πλοίου.

Η Διοίκηση Ανθρωπίνων Πόρων (ΔΑΠ) είναι ένα σύνολο ενεργειών, στρατηγικών και λειτουργιών που πρέπει να γίνουν για να μπορεί η επιχείρηση να αποκτήσει, διατηρήσει & αξιοποιήσει ικανούς εργαζομένους που θα εργάζονται παραγωγικά και αποτελεσματικά (Χυτήρης, 2001), ενώ ο λόγος ύπαρξης της ΔΑΠ είναι η αποτελεσματική επίτευξη των επιχειρησιακών στόχων και η επαρκής αποτελεσματικότητα και επιτυχία του οργανισμού. (Παπαλεξανδρή Ν., Μπουραντάς Δ., “Διοίκηση Ανθρωπίνων Πόρων”, 2002.)

Πηγή : Παπαλεξανδρή Ν., Μπουραντάς Δ., “Διοίκηση Ανθρώπινων Πόρων”, 2002.

Στρατηγικός ρόλος της ΔΑΠ είναι και η εκπαίδευση του προσωπικού των πλοίων, η οποία έχει συνήθως τους ακόλουθους στόχους :

- Την ανάπτυξη νέων επαγγελματικών δεξιοτήτων στους εργαζόμενους για την ανάληψη νέων καθηκόντων και την ικανοποίηση των μελλοντικών αναγκών της επιχείρησης
- Την ανάπτυξη των ήδη υπαρχόντων δεξιοτήτων για βελτίωση της απόδοσης
- Την ευκολότερη προσαρμογή κατά την ανάληψη μιας νέας θέσης εργασίας, προαγωγής ή μετάθεσης.

Τα πλεονεκτήματα της εκπαίδευσης του προσωπικού είναι τα ακόλουθα:

- διαμόρφωση στάσεων (π.χ. αφοσίωση, προσανατολισμός στη βελτίωση της απόδοσης, καλύτερη συνεργασία, υποστήριξη των ενεργειών της επιχείρησης)
- λύση λειτουργικών προβλημάτων, όπως αποχωρήσεις, απουσίες, ατυχήματα, παράπονα
- συμπλήρωση αναγκών σε προσωπικό
- μείωση του χρόνου εκμάθησης για τους προσληφθέντες
- αύξηση παραγωγικότητας
- καλύτερη εκτέλεση έργου
- μείωση του χρόνου επίβλεψης
- αύξηση οργανωτικής σταθερότητας και ευελιξίας

- αίσθημα ασφάλειας και απόκτηση προσόντων ικανών για προαγωγή σε θέσεις μεγαλύτερης ευθύνης)
- αύξηση της ελκυστικότητας της επιχείρησης ως εργοδότη
- ανύψωση του ηθικού των εργαζομένων
- οφέλη για τους ίδιους τους εργαζόμενους (όπως αύξηση ανταγωνιστικότητας,)

(Παπαλεξανδρή Ν., Μπουραντάς Δ., “Διοίκηση Ανθρώπινων Πόρων”, 2002.)

Κεφάλαιο 4

ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΗ ΤΩΝ ΑΞΙΩΜΑΤΙΚΩΝ ΤΟΥ ΕΜΠΟΡΙΚΟΥ ΝΑΥΤΙΚΟΥ

4.1 ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΗ ΤΟΥ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ

Με την εκπαίδευση των πληρωμάτων των πλοίων επιτυγχάνεται η αύξηση της παραγωγικότητάς τους. Ειδικότερα επιτυγχάνεται η συμμόρφωση του προσωπικού με τους υπάρχοντες κανονισμούς, τους κανόνες ασφαλείας όπως ισχύουν κάθε φορά, ενώ παράλληλα επιτυγχάνεται μείωση του κόστους και αύξηση των κερδών του πλοίου ως παραγωγική μονάδα. Η εκπαίδευση πρέπει να είναι διαρκής και να αποβλέπει στη συνεχή βελτίωση των υπηρεσιών που προσφέρει το πλήρωμα κατά την εκτέλεση των καθηκόντων του στο πλοίο (Κ. Τζωρτζάκης, Α.Μ. Τζωρτζάκη, «Οργάνωση και Διοίκηση», 2007).

4.2 ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΚΑΙ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΗΣ

Αρμόδια για την παροχή της απαραίτητης εκπαίδευσης και επιμόρφωσης των αξιωματικών του Εμπορικού Ναυτικού είναι τα λεγόμενα Κέντρα Επιμόρφωσης Στελεχών Εμπορικού Ναυτικού (ΚΕΣΕΝ). Μέσω των ΚΕΣΕΝ οι ενδιαφερόμενοι αξιωματικοί του Εμπορικού Ναυτικού έχουν τη δυνατότητα παρακολούθησης των κύκλων σπουδών αλλά και ειδικών επιμορφωτικών τμημάτων τα οποία καθίστανται απαραίτητα εκ του πλαισίου της ισχύουσας εθνική νομοθεσίας και των διεθνών προτύπων άσκησης του ναυτικού επαγγέλματος (ΚΕΣΕΝ, 2019).

Όπως ορίζει ο κανονισμός του ΚΕΣΕΝ οι εγγεγραμμένοι στην γραμματεία της σχολής, σπουδαστές, είναι υποχρεωμένοι να προβούν στην υποβολή του Πιστοποιητικό συμμετοχής (παραπεμπτικού) από την ΔΕΚΝ Δ' για 1/3 ή 2/3 του χρόνου θαλάσσιας υπηρεσίας ή για τον τελευταίο κύκλο (100% του χρόνου θαλάσσιας υπηρεσίας και υγειονομική εξέταση) με τα πλήρη δικαιολογητικά τα οποία προβλέπονται εκ του εν λόγω κανονισμού, εντός χρονικής προθεσμίας το πολύ δύο εβδομάδων προτού την έλευση του χρονικού ορίου την έναρξης του εκάστοτε εκπαιδευτικού ή επιμορφωτικού κύκλου (ΚΕΣΕΝ, 2019).

Αναφορικά με τα μαθήματα τα οποία έχουν την δυνατότητα να δηλώσουν οι σπουδαστές, βάσει του κανονισμού του ΚΕΣΕΝ ισχύει ότι κατά την διάρκεια της κανονικής (μη εμβόλιμης) εξεταστική έχουν την δυνατότητα να δηλώσουν όσα οφειλόμενα μαθήματα επιθυμούν, ανεξαρτήτως από το αν αυτά είναι μαθήματα οφειλόμενα επί του ισχύοντος πλαισίου του Παλαιού Κανονισμού ή από το αν είναι οφειλόμενα μαθήματα του Νέου Κανονισμού (ΚΕΣΕΝ, 2019).

Όπως χαρακτηριστικά αναφέρεται στον επίσημο ιστότοπο του ΚΕΣΕΝ, κατά την εμβόλιμη εξεταστική, το καθεστώς διαφοροποιείται και προσαρμόζεται στα κάτωθι δεδομένα:

«Στην Εμβόλιμη εξεταστική Πλοιάρχων ή Μηχανικών Β' Τάξης μπορείτε να δηλώσετε:

όσοι έχετε ολοκληρώσει τρεις (03) κύκλους με τον Π.Κ.: έως (03) τρία μαθήματα Π.Κ.

όσοι έχετε ολοκληρώσει τρεις (03) κύκλους με τον Ν.Κ.: έως δύο (02) μαθήματα Ν.Κ.

όσοι έχετε ολοκληρώσει τρεις (03) κύκλους με τον Π.Κ. και τον Ν.Κ. (1Π.Κ.+2Ν.Κ. ή 2Π.Κ.+1Ν.Κ.): συνολικά τρία (03) μαθήματα όπως επιθυμεί ο σπουδαστής ως ακολούθως:

έως τρία (03) μαθήματα Π.Κ.

έως δύο (02) μαθήματα Π.Κ. και ένα (01) μάθημα Ν.Κ.

έως δύο (02) μαθήματα Ν.Κ. και ένα (01) μάθημα Π.Κ.

όσοι έχετε ολοκληρώσει μόνο ένα (01) ή δύο (02) κύκλους Π.Κ.: έως (03) μαθήματα Π.Κ.

όσοι έχετε ολοκληρώσει ένα (01) κύκλο Π.Κ. και (01) κύκλο Ν.Κ.: έως (03) μαθήματα Π.Κ.

όσοι έχετε ολοκληρώσει μόνο ένα (01) ή δύο (02) κύκλους Ν.Κ.: δεν μπορείτε να συμμετέχετε στην εμβόλιμη εξεταστική» (ΚΕΣΕΝ, 2019).

Στο σημείο αυτό σημειώνεται ότι η φοίτηση στο ΚΕΣΕΝ δεν συνεπάγεται την υποχρέωση καταβολής διδάκτρων από τους σπουδαστές (ΚΕΣΕΝ, 2019).

4.3 ΚΥΚΛΟΙ ΣΠΟΥΔΩΝ ΑΝΑ ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΑ

Στα πλαίσια του ΚΕΣΕΝ Πλοιάρχων οι πραγματοποιούμενοι κύκλοι σπουδών είναι οι κάτωθι, όπως αυτοί παρατίθενται στον επίσημο διαδικτυακό ιστότοπο www.kesen.hcg.gr :

«1. Εκπαιδευτικοί κύκλοι σπουδών για την απόκτηση διπλώματος Πλοιάρχου Β' και Α τάξης Ε.Ν.:

- Εκπαιδευτικός κύκλος Σπουδών για την απόκτηση διπλώματος Πλοιάρχου Α' τάξης Ε.Ν.

- Εκπαιδευτικός κύκλος Σπουδών για την απόκτηση διπλώματος Πλοιάρχου Β' τάξης Ε.Ν.

2. Ειδικά τμήματα επιμόρφωσης για την πιστοποίηση Αξιωματικών και Πληρωμάτων Ε.Ν.:

- Προσαρμογή γνώσεων Πλοιάρχων πάσης τάξης Ε.Ν. (STCW Manila 2010 amendments)

- Εξασφάλιση συνεχούς ικανότητας και εκσυγχρονισμού των γνώσεων Πλοιάρχων Ε.Ν.

- Επανεξέταση - Ανανέωση Πιστοποιητικών
- Εκπαίδευση και αξιολόγηση στην επιχειρησιακή χρήση ηλεκτρονικών συστημάτων παρουσίασης χάρτη και πληροφοριών *ECDIS-ELECTRONIC CHART DISPLAY & INFORMATION SYSTEM A-I/12 & B-I/12*
- Ειδικό σχολείο αξιωματικού ασφάλειας πλοίου *SHIP SECURITY OFFICER (SSO) A-VI/5*
- *SSO (Αντικατάσταση παλαιών πιστοποιητικών)*
- *SSO (Συμπληρωματική Εκπαίδευση στη Πειρατεία)*
- Εκπαίδευση προσομοιωτή χειρισμών πλοίου & ομάδα εργασίας γέφυρας & διαχείριση πόρων γέφυρας *SHIP HANDLING SIMULATOR – BRIDGE TEAM MANAGEMENT (BTM) – BRIDGE RESOURCE MANAGEMENT (BRM)*
- BRM για ανανέωση παλαιών πιστοποιητικών*
- Εκπαίδευση σε θέματα ιατρικής μέριμνας *MEDICAL CARE*
- Εκπαίδευση επιβατηγών πλοίων (*Ro Ro*)
- Εκπαίδευση και ενημέρωση για όλους τους ναυτικούς στην ασφάλεια του πλοίου, διεθνής κώδικας ασφάλειας πλοίων & λιμενικών εγκαταστάσεων *INTERNATIONAL SHIP & PORT FACILITY SECURITY CODE ISPS CODE A-VI/6-1*
- Εκπαίδευση ασφάλειας πλοίου για ναυτικούς με ανάθεση καθηκόντων ασφάλειας *SECURITY TRAINING FOR SEAFARERS WITH DESIGNATED SECURITY DUTIES A-VI/6*
- Βασική εκπαίδευση στην ασφάλεια πετρελαιοφόρων, χημικών, μικτού τύπου και υγραεριοφόρων δεξαμενοπλοίων *A-V/1-1-1 & A-V/1-2-1 BASIC TANKER - CHEMICAL & LIQUEFIED SAFETY*
- Προχωρημένη εκπαίδευση για εργασίες φορτίου σε Πετρελαιοφόρα *A-V/1-1-2 ADVANCED OIL TANKER SAFETY*
- Προχωρημένη εκπαίδευση για εργασίες φορτίου σε Δεξαμενόπλοια μεταφοράς χημικών προϊόντων *A-V/1-1-3 ADVANCED CHEMICAL TANKER SAFETY*
- Προχωρημένη εκπαίδευση για εργασίες φορτίου σε Υγραεριοφόρα *A-V/1-2-2 ADVANCED LIQUEFIED GAS TANKER SAFETY» (ΚΕΣΕΝ, 2019).*

Στα πλαίσια του ΚΕΣΕΝ Μηχανικών πραγματοποιούνται οι κάτωθι κύκλοι σπουδών όπως αυτοί παρατίθενται στον επίσημο διαδικτυακό ιστότοπο www.kesen.hcg.gr :

«1.Εκπαιδευτικοί κύκλοι σπουδών για την απόκτηση διπλώματος Α' και Β' τάξης Μηχανικού Ε.Ν.:

- Εκπαιδευτικός κύκλος Σπουδών για την απόκτηση διπλώματος Μηχανικού Α' τάξης Ε.Ν.
- Εκπαιδευτικός κύκλος Σπουδών για την απόκτηση διπλώματος Μηχανικού Β' τάξης Ε.Ν.

2.Ειδικά τμήματα επιμόρφωσης για την πιστοποίηση Μηχανικών Ε.Ν.:

- Ανακοίνωση έναρξης εγγραφών Εκπαιδευτικού έτους 2018-2019 στο ΚΕΣΕΝ Μηχανικών
- Προσαρμογή γνώσεων Μηχανικών πάσης τάξης Ε.Ν. (STCW Manila 2010 amendments)
- Εξασφάλιση συνεχούς ικανότητας και εκσυγχρονισμού των γνώσεων Μηχανικών Ε.Ν.
- Εκπαίδευση στον προσομοιωτή μηχανοστασίου και στα ηλεκτρικά πνευματικά συστήματα ελέγχου (ENGINE SIMULATOR)
- ERM Συμπληρωματικό (για κατόχους παλαιού τύπου ERS)» (ΚΕΣΕΝ, 2019).

4.3.1 ΤΟ ΚΕΣΕΝ ΡΗ-ΡΕ

Αρχικώς αναφέρεται ότι το ΚΕΣΕΝ ΡΗ-ΡΕ λειτουργεί βάσει των προτύπων Δ.Σ. STCW 78, όπως αυτή τροποποιήθηκε εν έτει 2010 και εκ της τροποποίησής της ισχύει μέχρι και σήμερα. Η λειτουργική δράση του από την πλευρά της Ευρωπαϊκής Ένωσης και βασικό της αντικείμενο του εν λόγω ΚΕΣΕΝ είναι οι Ραδιοεπικοινωνίες (σύστημα GMDSS) όπως αυτές προβλέπονται εκ της Δ.Σ. ΠΑΑΖΕΘ (SOLAS) του Διεθνούς Ναυτιλιακού Οργανισμού (ΙΜΟ) καθώς επίσης και από τους Διεθνείς Κανονισμούς Ραδιοεπικοινωνιών της Διεθνούς Ένωσης Ραδιοεπικοινωνιών (ITU) (ΚΕΣΕΝ, 2019).

Το ΚΕΣΕΝ ΡΗ-ΡΕ λειτουργεί από 1η Σεπτεμβρίου μέχρι 10 Ιουλίου (εκπαιδευτικό έτος). Για τους κύκλους του Ειδικού GOC και τους κύκλους του Εκσυγχρονισμού γνώσεων (συνεχούς ικανότητας), το εκπαιδευτικό έτος παρατείνεται μέχρι και 19 Ιουλίου.

Στα πλαίσια του ΚΕΣΕΝ ΡΗ-ΡΕ πραγματοποιούνται οι κάτωθι κύκλοι σπουδών όπως αυτοί παρατίθενται στον επίσημο διαδικτυακό ιστότοπο www.kesen.hcg.gr :

«- ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗ ΧΕΙΡΙΣΤΩΝ ΓΕΝΙΚΗΣ ΧΡΗΣΗΣ GMDSS (GOC)

- ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗ ΧΕΙΡΙΣΤΩΝ ΓΕΝΙΚΗΣ ΧΡΗΣΗΣ GMDSS ΓΙΑ ΑΠΟΦΟΙΤΟΥΣ ΑΕΝ ΜΕΤΑ ΤΟ 1993 (GOC)

- ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗ ΧΕΙΡΙΣΤΩΝ ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΕΝΗΣ ΧΡΗΣΗΣ GMDSS (ROC)

- ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗ ΧΕΙΡΙΣΤΩΝ ΜΙΚΡΗΣ ΕΜΒΕΛΕΙΑΣ ΕΝΤΟΣ ΠΕΡΙΟΧΩΝ Α1 (SRC)

- ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗ ΕΞΑΣΦΑΛΙΣΗΣ ΣΥΝΕΧΟΥΣ ΙΚΑΝΟΤΗΤΑΣ ΚΑΙ ΕΚΣΥΓΧΡΟΝΙΣΜΟΥ ΤΩΝ ΓΝΩΣΕΩΝ ΧΕΙΡΙΣΤΗ ΓΕΝΙΚΗΣ ΧΡΗΣΗΣ GMDSS (GOC REFRESHING)

- ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗ ΕΞΑΣΦΑΛΙΣΗΣ ΣΥΝΕΧΟΥΣ ΙΚΑΝΟΤΗΤΑΣ ΚΑΙ ΕΚΣΥΓΧΡΟΝΙΣΜΟΥ ΤΩΝ ΓΝΩΣΕΩΝ ΧΕΙΡΙΣΤΗ ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΕΝΗΣ ΧΡΗΣΗΣ GMDSS (ROC REFRESHING)» (ΚΕΣΕΝ, 2019)

Κεφάλαιο 5

ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΑΛΛΑΓΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ

ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΗ ΤΩΝ

ΑΞΙΩΜΑΤΙΚΩΝ ΕΜΠΟΡΙΚΟΥ

ΝΑΥΤΙΚΟΥ

5.1 ΕΠΙΛΟΓΗ ΜΟΝΤΕΛΟΥ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΑΛΛΑΓΩΝ

Είναι γεγονός πως η υιοθέτηση του eLearning αλλάζει το εκπαιδευτικό σύστημα με έναν τρόπο που απαιτεί όχι μόνο τη μεταμόρφωση της εν γένει διδακτικής διαδικασίας μέσω ενός νέου συστημικού μοντέλου, αλλά και του ίδιου του συστήματος (Banathy, 1991).

Σύμφωνα με τους αναλυτές των μεταβολών επί των εκπαιδευτικών συστημάτων, όπως είναι επί παραδείγματι η Banathy (1992), προκειμένου να αλλάξει οποιοδήποτε μέρος ενός εκπαιδευτικού συστήματος απαιτείται κατάλληλη γνώση και κατανόηση του τρόπου αλληλεξάρτησης των επιμέρους τμημάτων του εν λόγω εκπαιδευτικού συστήματος. Η υιοθέτηση της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης και η μετατροπή της διδακτικής και μαθησιακής διαδικασίας σε ένα μοντέλο το οποίο θα παρουσιάζει ως επίκεντρο τον εκπαιδευόμενο συνιστούν θεμελιώδεις αλλαγές στο εκπαιδευτικό σύστημα, ξεκινώντας από συγκεκριμένους στόχους, αξίες και πεποιθήσεις σχετικά με τη μάθηση και στοιχεία που υποστηρίζουν τη μαθησιακή διαδικασία, όπως το πρόγραμμα σπουδών, η ακολουθούμενη διδακτική μέθοδος, η αξιολόγηση και η πολιτική (Fullan, 1993).

Ωστόσο, η μέχρι τούδε εμπειρία έχει καταδείξει ότι οι αποσπασματικές προσπάθειες αλλαγής στους εκπαιδευτικούς οργανισμούς δεν έχουν επιφέρει επιθυμητά αποτελέσματα (Banathy, 1992; Glickman, 1993; Perelman, 1987; Reigeluth, 1994).

Επί της βιβλιογραφίας εντοπίζεται μία σειρά μοντέλων τα οποία επικεντρώνονται στην διοίκηση αλλαγών, όπως είναι επί παραδείγματι το μοντέλο διαχείρισης αλλαγής του Lewin, το μοντέλο 7-S του McKinsey, το μοντέλο που βασίζεται επί της θεωρίας του Kotter, το μοντέλο που βασίζεται στην θεωρία του Nudge, το μοντέλο ADKAR, το μοντέλο μετάβασης των γεφυρών («Bridges' transition model»), η καμπύλη αλλαγής του Kübler-Ross και το μοντέλο διαχείρισης αλλαγής του Satir (Todnem, 2005).

Στο πλαίσιο του μοντέλου της εκπαιδευτικής αλλαγής (Educational Change Model - ECM) οι επιμέρους πρεσβεύουσες αρχές ισχύουν ισάξια αφενός για τις επιχειρηματικές και βιομηχανικές και αφετέρου για τις κοινοτικές μεταρρυθμίσεις (Pendergast, 2006).

Το ECM μπορεί να χρησιμοποιηθεί ακόμη και για την περίπτωση ενός ατόμου ή και για ολόκληρο το εκπαιδευτικό σύστημα. Ενώ σε ατομικό επίπεδο μπορεί να χρησιμοποιηθεί για να βοηθήσει τους εκπαιδευόμενους μέσω μιας σειράς μεταρρυθμίσεων οι οποίες θα αντανακλούν τις δικές τους κατανοήσεις και πρακτικές, στην περίπτωση του συστημικού επιπέδου τα στοιχεία των φάσεων που περιγράφονται στο ECM υποστηρίζουν μια περαιτέρω προοδευτική εφαρμογή (Pendergast et.al., 2005; Pendergast et.al., 2014).

Το ECM προτείνει ότι τα προγράμματα μεταρρύθμισης καθιερώνονται σε τρεις επιμέρους φάσεις, εισάγοντας σταδιακά τις ιδιαίτερες μεταβολές των βασικών συστατικών παραγόντων και συνήθως διαρκούν επτά χρόνια, ανάλογα με τις εκάστοτε ισχύουσες και επικρατούσες περιστάσεις. Οι εν λόγω φάσεις είναι: η φάση έναρξης, η φάση ανάπτυξης και η φάση ενοποίησης. Τόσο το ECM όσο και η σχετική επ' αυτού βιβλιογραφία αναγνωρίζουν ότι η εκπαιδευτική μεταρρύθμιση συχνά διαρκεί μεγαλύτερο χρονικό διάστημα από το αναμενόμενο. Η φάση έναρξης συνήθως διαρκεί για τα δύο πρώτα έτη της μεταρρύθμισης, η φάση ανάπτυξης συνήθως καταλαμβάνει τα επόμενα δύο έως πέντε έτη και η φάση της ενοποίησης μπορεί να διαρκέσει άλλα πέντε έως δέκα έτη. Οι τρεις προαναφερθείσες φάσεις δύνανται να χαρτογραφηθούν σε οιαδήποτε σημαντική πρωτοβουλία μεταρρύθμισης του εκπαιδευτικού συστήματος (Pendergast, 2006; Pendergast et.al., 2005; Pendergast et.al., 2014; Garvis et.al., 2013).

5.2 ΠΡΟΒΛΕΨΗ ΑΠΟ ΤΗΝ STCW ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΞ ΑΠΟΣΤΑΣΕΩΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΝΑΥΤΙΚΩΝ

Η διεθνής Σύμβαση STCW (Standards of Training Certification & Watchkeeping) αφορά τα πρότυπα εκπαίδευσης, τήρησης φυλακών και έκδοσης πιστοποιητικών των ναυτικών. Το 1978 υπογράφηκε μεταξύ των κρατών μερών του Διεθνούς Ναυτιλιακού Οργανισμού (ΔΝΟ/ΙΜΟ), της υπηρεσίας του ΟΗΕ, η οποία είναι αρμόδια για το διεθνές ρυθμιστικό πλαίσιο της ναυτιλίας. Η σύμβαση προσδιορίζει τις απαιτήσεις σχετικά με την εκπαίδευση των ναυτικών και τη πιστοποίησή τους. (<http://www.imo.org/en/OurWork/HumanElement/TrainingCertification/Pages/STCW-Convention.aspx>)

Η σύμβαση ενσωματώθηκε στο ενωσιακό δίκαιο μέσω της Ευρωπαϊκής οδηγίας 2008/106/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου. Όλα τα κράτη μέλη αποτελούν

συμβαλλόμενα μέλη της σύμβασης STCW και, συνεπώς, αναμένεται να επιτευχθεί η εναρμονισμένη εφαρμογή των διεθνών δεσμεύσεών τους μέσα από την ευθυγράμμιση των ενωσιακών κανόνων για την εκπαίδευση και την πιστοποίηση των ναυτικών με τη σύμβαση STCW.. Στην πραγματικότητα, οι κανόνες της Ευρωπαϊκής Ένωσης σχετικά με την ασφάλεια της ναυσιπλοΐας είναι ευθυγραμμισμένοι σε μεγάλο βαθμό με τους διεθνείς κανόνες (Οδηγία 2008/106 ΕΚ).

Ειδικότερα στη σύμβαση STCW όπως έχει αναθεωρηθεί το έτος 2017, προβλέπεται ότι οι αρμόδιες Αρχές μπορούν να θεσμοθετήσουν και να επιτρέψουν την εκπαίδευση των ναυτικών μέσω της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης εφόσον τηρούνται τα πρότυπα εκπαίδευσης σύμφωνα με τα αναφερόμενα στο τμήμα A-I / 6 της εν λόγω σύμβασης.

Με την αναθεώρηση αυτή γίνεται διεθνώς αποδεκτή η παροχή της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης των ναυτικών και απομένει πλέον η νομοθετική πρόβλεψη από κάθε χώρα για την αποδοχή και υλοποίηση της.

Πλέον, η σύμβαση STCW συνιστά έντονα την εισαγωγή της σύγχρονης μεθοδολογίας κατάρτισης, στην εξ αποστάσεως εκπαίδευση με βάση τη διαδικτυακή μάθηση για την απόκτηση και την αναβάθμιση της γνώσης των ναυτικών.

Παράλληλα θα πρέπει να αναπτυχθούν και να προβλεφθούν διαδικασίες ελέγχου ποιότητας της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης σύμφωνα με τον κανονισμό I / 8 «Πρότυπα ποιότητας» της STCW. Ειδικότερα ο κανονισμός αυτός προβλέπει ότι ο αρμόδιος Δημόσιος Φορέας για την εκπαίδευση των ναυτικών πρέπει να καθορίσει σαφώς τους στόχους των μαθημάτων κατάρτισης, να εποπτεύει συνεχώς το σύνολο

των διαδικασιών που σχετίζονται με την εκπαίδευση, την αξιολόγηση των ικανοτήτων και τα ζητήματα πιστοποιήσεων.

5.3 Η ΕΞ ΑΠΟΣΤΑΣΕΩΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΝΑΥΤΙΚΩΝ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ ΑΠΟ ΙΔΙΩΤΙΚΕΣ ΣΧΟΛΕΣ

Τα τελευταία δυο χρόνια έχει παρουσιαστεί η εμφάνιση ιδιωτικών σχολών στην Ελλάδα που διαθέτουν σύστημα για την εξ αποστάσεως επιμόρφωση των ναυτικών σύμφωνα με τα πρότυπα που προβλέπονται από την STCW, πλην όμως λόγω της έλλειψης της αντίστοιχης νομοθετικής πράξης που να προβλέπει και κυρώνει την εξ αποστάσεως εκπαίδευση των ναυτικών, οι πιστοποιήσεις που δίνονται δεν έχουν ισχύ στο εργασιακό περιβάλλον του πλοίου.

Παρόλο που θεσμικά αυτές οι εκπαιδεύσεις και αντίστοιχα οι πιστοποιήσεις που δίνονται δεν έχουν την απαιτούμενη ισχύ, πληθώρα ισχυρών ναυτικών εταιρειών επιλέγουν να

χρηματοδοτούν την εκπαίδευση των πληρωμάτων των πλοίων τους με τον τρόπο αυτόν. Ενδεικτικά στον ισότοπο της εταιρείας SQLearn (<http://www.sqlearn.gr/e-learning-gia-naytiliak-es-etaireies/>) αναφέρεται ότι υποστηρίζει επί θεμάτων εκπαίδευσης πληρωμάτων σε πάνω από 200 πλοία, ενώ το σύστημα εκπαίδευσής της εμπιστεύονται τουλάχιστον δέκα ισχυρές ναυτιλιακές εταιρείες.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6

Η ΕΞ ΑΠΟΣΤΑΣΕΩΣ

ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΗ ΤΩΝ

ΑΞΙΩΜΑΤΙΚΩΝ ΤΟΥ

ΕΜΠΟΡΙΚΟΥ ΝΑΥΤΙΚΟΥ

6.1 ΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΕΡΓΑΛΕΙΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΑΓΩΓΗ ΤΟΥ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥ ΕΡΓΟΥ ΚΑΙ ΓΙΑ ΛΟΓΟΥΣ ΕΞΥΠΗΡΕΤΗΣΗΣ ΤΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ

Για λόγους οργανωσιακής και υποστηρικτικής άποψης της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης και επιμόρφωσης των αξιωματικών εμπορικού ναυτικού, πρόκειται να εμβαθύνουμε στις υπηρεσίες οι οποίες αναφέρθηκαν από την πλευρά του Hazari (1998) για την εν γένει εξ αποστάσεως διδασκαλία. Οι εν λόγω υπηρεσίες βασίζονται στην επικοινωνία μέσω ηλεκτρονικού υπολογιστή (Computer Mediated Communication - CMC).

Αναλυτικότερα, καθίστανται απαραίτητα τα κάτωθι:

- **Ηλεκτρονικό ταχυδρομείο (e-mail):** Η αξιοποίηση του εν λόγω εργαλείου είναι ιδιαίτερα σημαντική. Αυτό άλλωστε υποστηρίζεται και από μια σειρά επιπρόσθετων μελετών όπως είναι επί παραδείγματι οι μελέτες των Hassini (2006) και Steinhaus (2006). Πρόκειται για ένα εργαλείο το οποίο προάγει αφενός την ευελιξία και αφ' ετέρου την επέκταση των χρονικών ορίων επικοινωνίας τα οποία προσφέρονται μεταξύ των σπουδαστών αλλά και μεταξύ των σπουδαστών με τους εκπαιδευτές τους.

- **Ομάδες συζήτησης (Discussion Groups):** Μια σειρά μελετών όπως είναι και παραδείγματι αυτή του Hassini (2006) υποστηρίζουν την αναγνωρισιμότητα της αξιοποίησης της συγκεκριμένης υπηρεσίας επί ζητημάτων επικοινωνίας και ουσιαστικότερης επαφής των επιμέρους μελών τα οποία συμμετέχουν στα πλαίσια της εκάστοτε μαθησιακής κοινότητας. Συν τοις άλλοις, Η συγκεκριμένη υπηρεσία προσφέρει την δυνατότητα βέλτιστης προετοιμασίας των εργασιών των σπουδαστών καθώς επίσης και την εις βάθος κατανόηση και απόλυτη αφομοίωση του μαθησιακού υλικού το οποίο τίθεται στη διάθεση τους.

- **Ολοκληρωμένα Συστήματα Διαχείρισης Διδασκαλίας** (Instructional Management Systems- IMS, Virtual Learning Environments-VLE): Ως διαδικτυακά εκπαιδευτικά περιβάλλοντα και συστήματα διαχείρισης μαθημάτων μέσω Διαδικτύου νοούνται τα περιεκτικά πακέτα λογισμικού μέσω της αξιοποίησης των οποίων παρέχονται εκπαιδευτικής φύσεως υπηρεσίες διαμέσου ενός ομοιόμορφου και υποβασιζόμενου στην χρήση του διαδικτύου, περιβάλλοντος (Collis & Moonen, 2001).

Συν τοις άλλοις μέσω της αξιοποίησης των εν λόγω εργαλείων, διευκολύνεται αφενός η διαδικασία της παρουσίασης και παράδοσης των διαδικτυακών μαθημάτων και αφετέρου η αλληλεπίδραση των σπουδαστών μέσω της χρήσης του διαδικτύου, όπως ακριβώς αναφέρεται στα πλαίσια της μελέτης των Barron & Rickelman (2002).

Μέσω των ανωτέρω αναφερόμενων συστημάτων επίσης διευκολύνονται και προάγονται οι υπηρεσίες της αξιολόγησης (Robson, 1999).

6.2 ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ

Αρχικά, προκειμένου να τεθεί σε εφαρμογή το σύστημα της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης, απαιτείται η κατάλληλη υποδομή η οποία έγκειται κατά μείζονα λόγο στην υπόσταση μίας επαρκούς και ευρύθμως τιθέμενης σε πρακτική εφαρμογή ψηφιακής πλατφόρμας e-learning η οποία θα απευθύνεται σε Ακαδημίες του Εμπορικού Ναυτικού (ΑΕΝ) της Ελλάδας.

Για λόγους πληρέστερης κατανόησης τίθεται το παράδειγμα της ήδη υφιστάμενης ψηφιακής πλατφόρμας e-learning η οποία καθίσταται διαθέσιμη στο <https://aen.sqllearn.com> και αποτελεί μια δωρεάν παροχή της SQLearn προς το Υπουργείο Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής.

Η εν λόγω ψηφιακή πλατφόρμα απαρτίζει ένα ολοκληρωμένο σύστημα αυτοματοποιημένης διαχείρισης της εκπαίδευσης, το οποίο καθίσταται ευρέως και διεθνώς γνωστό υπό τον όρο «Training Matrix». Απαρτίζεται από ψηφιακά μαθήματα τα οποία έχουν υλοποιηθεί αποκλειστικά και μόνο από την SQLearn σε συνεργασία με τη Theta Marine Consulting. Στα πλαίσια αυτής επομένως, παρέχεται πρωτογενούς φύσεως περιεχόμενο, το οποίο καθίσταται απαραίτητο και επιθυμητό και στην δική μας περιγραφόμενη περίπτωση, με την μόνη διαφοροποίηση ότι στο ψηφιακό σύστημα εξ αποστάσεως εκπαίδευσης το οποίο σχεδιάζουμε, θα διενεργείται και θα υποστηρίζεται η απαραίτητως ακολουθούμενη διαδικασία επιμόρφωσης και εκπαίδευσης των αξιωματικών του Εμπορικού Ναυτικού, σε αντιδιαστολή με την ανωτέρω παρατιθέμενη ως παράδειγμα, ψηφιακή πλατφόρμα.

Επανερχόμενοι στην περίπτωση των σχεδιαστικών και κατασκευαστικών απαιτήσεων της απαιτούμενης ψηφιακής πλατφόρμας e-learning μέσω της οποίας θα είναι δυνατό να υποστηριχθεί η εν γένει διαδικασία της επιμόρφωσης και της εκπαίδευσης των αξιωματικών του Εμπορικού Ναυτικού, οδηγώντας σταδιακά προς κατάργηση την παραδοσιακά ακολουθούμενης εκπαιδευτική διαδικασία, τονίζεται ότι επ' αυτής θα πρέπει να ανανεώνεται και να εμπλουτίζεται διαρκώς η λίστα των διαθέσιμων μαθημάτων και του εν γένει εκπαιδευτικού υλικού. Συν τοις άλλοις, θα πρέπει απαραίτητως να καλύπτει εθνικής φύσεως και διεθνούς βεληνεκούς απαιτήσεις καθώς επίσης και απαιτήσεις σημαίας, ενώ επ' αυτής θα πρέπει να συμπεριλαμβάνονται θεματικές ασφαλείας, τεχνικής φύσεως ζητήματα, ζητήματα από αναφορές συμβάντων (lessons learnt) και λοιπά παρεμφερή δεδομένα.

Όπως και στην περίπτωση του ανωτέρω αναφερόμενου παραδείγματος, το οποίο έχει λάβει πιστοποίηση από τον Αμερικάνικο Νηογνώμονα (American Bureau of Shipping, ABS), ιδιαίτερα σημαντική κρίνεται μια αντίστοιχη πιστοποίηση και επί της περίπτωσης της αναπτυσσόμενης ψηφιακής πλατφόρμας υποστήριξης της εκπαίδευσης και επιμόρφωσης των αξιωματικών του Εμπορικού Ναυτικού.

Συν τοις άλλοις, αναφέρεται ότι για την είσοδό του στην πλατφόρμα ο εκάστοτε χρήστης θα πρέπει να εισάγει τον χορηγηθέντα από το εμπορικό ναυτικό αριθμό μητρώου του και το προσωπικό του password.

Εν συνεχεία θα μεταβαίνει στην κεντρική σελίδα της πλατφόρμας επί της οποίας θα έχει πρόσβαση αφενός στο διαθέσιμο εκπαιδευτικό υλικό καθώς επίσης και στο επιμορφωτικό υλικό. Επίσης, σε αρχείο το οποίο θα τηρείται ψηφιακά στην εν λόγω πλατφόρμα θα δύναται να αποκτήσει πρόσβαση ακόμα και σε εκπαιδευτικά και επιμορφωτικά υλικά παλαιότερων ετών.

Τέλος, αναφέρεται ότι κατόπιν της ολοκλήρωσης της παρακολούθησης μιας εκπαιδευτικής ή επιμορφωτικής ενότητας από την πλευρά του εκπαιδευόμενου, θα του χορηγείται σχετική Βεβαίωση ή Πιστοποιητικό Παρακολούθησης.

6.3 ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ - ΕΠΙΛΥΣΗ ΑΠΟΡΙΩΝ - ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΗ ΜΕ ΕΚΠΑΙΔΕΥΟΜΕΝΟ

Στο σημείο αυτό τίθεται ως παράδειγμα η ψηφιακή σελίδα του Οικονομικού Επιμελητηρίου Ελλάδος η οποία περιέχει εκπαιδευτικό και επιμορφωτικό υλικό προς τους ενεργούς λογιστές σε πανελλήνια βάση.

Στο σημείο αυτό και λαμβάνοντας υπόψιν το συγκεκριμένο παράδειγμα πρόκειται να ληφθεί υπόψιν αποκλειστικά και μόνο ο τρόπος προβολής του εκπαιδευτικού και επιμορφωτικού υλικού, ο οποίος κρίνεται εξίσου κατάλληλος και επαρκής και για την δική μας περιγραφόμενη περίπτωση.

Επί της κάτωθι εικόνας διαφαίνεται η παράθεση σε λίστα όλου του διαθέσιμου εκπαιδευτικού υλικού το οποίο έχει αναρτηθεί και σε μορφή PDF αλλά και υπό μορφή live streaming παρουσίασης:

Το εκπαιδευτικό υλικό για το 2019 θα αναρτάται σταδιακά.

Επιλέξτε μια από τις παρακάτω κατηγορίες:

Εκπαιδευτικό Υλικό

ΦΟΡΟΛΟΓΙΑ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ ΦΥΣΙΚΩΝ & ΝΟΜΙΚΩΝ ΠΡΟΣΩΠΩΝ

PDF

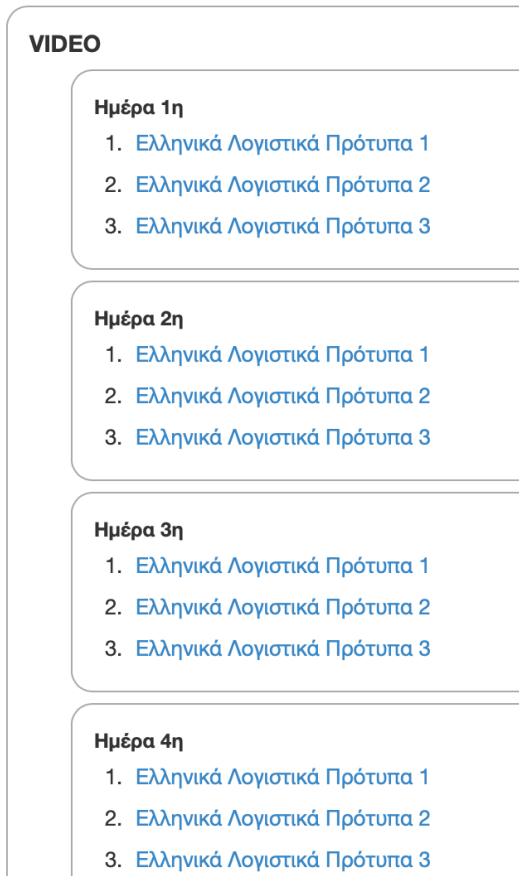
1. ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ (ΕΜΠΟΡΙΚΗ) Ε3 Φ.Ε. 2018
2. ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ (ΜΠΛΟΚΑΚΙ) Ε3 Φ.Ε. 2018
3. ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ (ΑΓΡΟΤΙΚΗ) Ε3 Φ.Ε. 2018
4. ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ Ε3 Φ.ΕΤ.2018 ΓΙΑ ΦΟΡΕΙΣ
5. ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ Ε1 Φ.Ε. 2018 ΓΙΑ ΦΟΡΕΙΣ

ΖΩΝΤΑΝΗ ΜΕΤΑΔΟΣΗ

1. Φορολογία Εισοδήματος Νομικών Προσώπων - Παρασκευή 19 Απριλίου 2019, 17:00 - 22:00

Εικόνα 1. Ενδεικτική Προτεινόμενη Παρουσίαση Εκπαιδευτικού και Επιμορφωτικού Υλικού (Πηγή: www.o-ee.gr)

Ο εκπαιδευόμενος έχει την ευχέρεια να επιλέξει όποιο εκπαιδευτικό αρχείο επιθυμεί. Επίσης, εκπαιδύσεις και επιμορφώσεις οι οποίες πραγματοποιήθηκαν σε webex real-time ψηφιακές συναντήσεις των εκπαιδευτών με τους εκπαιδευόμενους, θα διατίθενται εν συνεχεία στην πλατφόρμα υπό μορφή video όπως συμβαίνει και στην εκπαιδευτική πλατφόρμα του Οικονομικού Επιμελητηρίου Ελλάδος και διαφαίνεται κάτωθι:

Εικόνα 2. Ενδεικτική Προτεινόμενη Παρουσίαση Εκπαιδευτικού και Επιμορφωτικού Βιντεοσκοπημένου Υλικού (Πηγή: www.o-ee.gr)

Έτσι, σε περίπτωση κατά την οποία ένας εκπαιδευόμενος δεν κατάφερε να παρευρεθεί στο στην webex real time συνάντηση, ωστόσο θα έχει την δυνατότητα να παρακολουθήσει την αντίστοιχη επιμόρφωση ή εκπαίδευση.

Συν τοις άλλοις, webex συναντήσεις μεταξύ του καθηγητή και των εκπαιδευόμενων θα πραγματοποιούνται και για λόγους επίλυσης αποριών των δεύτερων και όχι αποκλειστικά και μόνο για διδακτικούς λόγους. Επίσης, ο εκπαιδευόμενος θα έχει ανά πάσα στιγμή την δυνατότητα να επικοινωνήσει με τον καθηγητή του μέσω ανταλλαγής μηνυμάτων ηλεκτρονικού ταχυδρομείου (e-mail). Επομένως, δεν τίθεται θέμα μη ανεύρεσης λύσης σε περίπτωση κατά την οποία ο εκπαιδευόμενος επιθυμεί να έρθει σε επαφή με τον εκπαιδευτή του και δεν δύναται να παρευρεθεί σε καμία εκ των webex συναντήσεων.

Τέλος, διευκρινίζεται ότι η διδασκαλία θα διενεργείται από την πλευρά των καθηγητών με τους κάτωθι μεταξύ τους διαφοροποιημένους τρόπους:

- Live streaming μέσω της live διασύνδεσης στην ψηφιακή πλατφόρμα του εκπαιδευτικού και των εκπαιδευόμενων

- Ανάρτηση εκπαιδευτικού και επιμορφωτικού υλικού σε αρχείο PDF από την πλευρά των εκπαιδευτών
- Επίλυση αποριών και συζητήσεις μέσω συναντήσεων webex
- Επίλυση αποριών και ευρύτερη επικοινωνία εκπαιδευτή-εκπαιδευτικού μέσω ανταλλαγής μηνυμάτων e-mail.

Οι ανωτέρω παρατιθέμενοι τρόποι ψηφιακής διεξαγωγής του διδακτικού έργου δεν είναι περιοριστικοί ο ένας ως προς τον άλλον, γεγονός το οποίο σημαίνει πως είναι δυνατό να πραγματοποιηθούν όλοι οι ανωτέρω τρόποι ή μερικοί από αυτούς. Η επιλογή του/των επιθυμητού/ών τρόπου/ων τίθεται στην διακριτική ευχέρεια του εκπαιδευτικού, καθώς επίσης και στις προσφερόμενες επιλογές από την πλευρά της διαθέσιμης ψηφιακής πλατφόρμας e-learning.

6.4 ΑΝΑΓΚΑΙΟΣ ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΣ

Όπως αναφέρθηκε ανωτέρω, προκειμένου να καταστεί εφικτή η υιοθέτηση της έναρξης ισχύος των εξ αποστάσεως εκπαιδύσεων και επιμορφώσεων των αξιωματικών του Εμπορικού Ναυτικού, απαραίτητο και πρωταγωνιστικό εργαλείο καθίσταται η ψηφιακή πλατφόρμα e-learning βάσει της οποίας θα διενεργούνται οι εκπαιδύσεις και επιμορφώσεις και θα αναρτάται το αντίστοιχο υλικό με τους τρόπους που αναφέρθηκαν ανωτέρω. Ουσιαστικά, η εν λόγω ψηφιακή πλατφόρμα θα αποτελεί τον μεσάζοντα και τον συνδετικό κρίκο του εκπαιδευτικού και των εκπαιδευόμενων.

Επιπροσθέτως, απαραίτητη κρίνεται η υπόσταση ηλεκτρονικού υπολογιστή, είτε σταθερού τύπου desktop είτε φορητού τύπου laptop, από αμφότερες από τις δύο πλευρές: εκπαιδευτικός και εκπαιδευτής. Ουσιαστικά, η αξιοποίηση των προσφερόμενων δυνατοτήτων της ψηφιακής πλατφόρμας δεν είναι εφικτή άνευ υπόστασης ηλεκτρονικού υπολογιστή. Στο σημείο αυτό, αντί της χρήσης ηλεκτρονικού υπολογιστή, δύναται να επαρκεί και η χρήση κινητού τηλεφώνου προηγμένης τεχνολογίας, τύπου smartphone. Έτσι, οι χρήστες θα έχουν την δυνατότητα πρόσβασης στην εν λόγω ψηφιακή πλατφόρμα ακόμα και μέσω του κινητού τους.

Τέλος, ένα επιπρόσθετο και ιδιαίτερα βασικό στοιχείο το οποίο δεν είναι δυνατό να εκλείπει είναι η χρησιμοποίηση του διαδικτύου και η επιτυχής πρόσβαση των χρηστών σε αυτό κατά την διάρκεια της πρόσβασής τους στην εν λόγω ψηφιακή πλατφόρμα. Ωστόσο, αυτό θα μπορούσε να δημιουργήσει πρόβλημα σε περίπτωση κατά την οποία ο εκπαιδευόμενος δεν έχει την δυνατότητα πρόσβασης στο διαδίκτυο κατά την παραμονή του στο πλοίο.

Πρόκειται για ένα στοιχείο το οποίο θα διαλευκανθεί επί του πρακτικού σκέλους της εν λόγω διπλωματικής εργασίας.

6.5 ΠΑΡΑΚΙΝΗΣΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΠΟΔΟΧΗ ΑΛΛΑΓΩΝ ΣΤΟΝ ΤΟΜΕΑ ΤΗΣ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΗΣ

Στο σημείο αυτό επιδιώκεται η παράθεση των παρακινητικών παραγόντων η υπόσταση των οποίων πρόκειται να οδηγήσει στη λήψη από την αρμόδια Υπηρεσία του Υπουργείου Ναυτιλίας και Ναυτιλιακής Πολιτικής όπου υπάγεται το ΚΕΣΕΝ, της απόφασης για τον προοδευτικό μετασχηματισμό της εκπαιδευτικής και επιμορφωτικής διαδικασίας από το παραδοσιακό σύστημα εκπαίδευσης στο σύστημα της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης. Οι εν λόγω παρακινητικοί παράγοντες εντοπίζονται αφενός στο βιβλιογραφικό και αφετέρου στο πρακτικό σκέλος της εν λόγω διπλωματικής διατριβής.

Αρχικά, πρόκειται για μια μετάβαση η οποία αν μη τι άλλο πρόκειται να οδηγήσει στον εκσυγχρονισμό και αναβάθμιση της ποιότητας των παρεχόμενων εκπαιδευτικών και επιμορφωτικών υπηρεσιών του ΚΕΣΕΝ. Τόσο οι εκπαιδευτικοί όσο και οι εκπαιδευόμενοι δεν πρόκειται να απωλέσουν τη δυνατότητα της διάδρασης και αλληλοεπίδρασης που τους προσφέρεται από την πλευρά της παραδοσιακής εκπαίδευσης. Όπως προαναφέρθηκε, υφίσταται μία πληθώρα μεθόδων επικοινωνίας και αλληλοεπίδρασης, τόσο σε πραγματικό όσο και σε μη πραγματικό χρόνο, μεταξύ των εκπαιδευόμενων και των εκπαιδευτικών. Χαρακτηριστικά παραδείγματα είναι τα μαθήματα live streaming, τα οποία κατόπιν της ολοκλήρωσής τους θα είναι διαθέσιμα και σε μη πραγματικό χρόνο υπό την μορφή video, προκειμένου να έχουν πρόσβαση σε αυτά ακόμα και οι εκπαιδευόμενοι που εμφάνισαν αδυναμία ψηφιακής παρέυρεσης στην σε πραγματικό χρόνο εκπαίδευση ή επιμόρφωση. Επιπρόσθετο παράδειγμα είναι και η δυνατότητα διεξαγωγής διαδικτυακών συναντήσεων webex μεταξύ των εκπαιδευτικών και των εκπαιδευόμενων. Πέραν των ανωτέρω, πάντα καθίσταται διαθέσιμη και η δυνατότητα ανταλλαγής μηνυμάτων μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου (e-mail) μεταξύ των εκπαιδευτικών και των εκπαιδευόμενων. Εν ολίγοις, δεν τίθεται ζήτημα επιθυμίας επικοινωνίας του ενός μέρους με το άλλο και ταυτόχρονης αδυναμίας άμεσης πραγματοποίησής της. Με τον τρόπο αυτόν καλύπτεται το μεγαλύτερο προνόμιο από το οποίο χαρακτηρίζεται η παραδοσιακή εκπαίδευση, δηλαδή η διαπροσωπική και άμεση αλληλοεπίδραση και διάδραση των εκπαιδευτικών με τους εκπαιδευόμενους.

Ένα επιπρόσθετο παρακίνητικό κίνητρο για λόγους μετάβασης από το παραδοσιακό στο εξ αποστάσεως σύστημα εκπαίδευσης, είναι η εξαιρετικά σημαντική μείωση της οικονομικής επιβάρυνσης των εμπλεκόμενων μερών. Μπορεί όπως προαναφέρθηκε τα εκπαιδευτικά και επιμορφωτικά προγράμματα του ΚΕΣΕΝ να παρέχονται άνευ αμοιβής προς τους αξιωματικούς του Εμπορικού Ναυτικού, ωστόσο οι συμμετέχοντες επιβαρύνονται με επιπρόσθετα έξοδα τα οποία έγκεινται σε έξοδα μεταφοράς, σίτισης, διαμονής κλπ. Στην περίπτωση της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης ωστόσο, οι συμμετέχοντες καλούνται να επιβαρυνθούν μόνο τα έξοδα πρόσβασης τους στο διαδίκτυο τα οποία κρίνονται ως άνευ ουσίας δαπάνες.

Ακόμα, μέσω της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης οι εκπαιδευόμενοι έχουν την ευχέρεια της αφιέρωσης του είδους χρόνου που εκείνοι επιθυμούν, για την επιμόρφωση και εκπαίδευσή τους. Έτσι, δεν είναι αναγκασμένοι να δαπανήσουν δίχως να έχουν εναλλακτική επιλογή τον χρόνο της αδείας τους ή της ξεκούρασης τους κατόπιν της απόλυσής τους από το πλοίο, όπως συμβαίνει στα πλαίσια της παραδοσιακής εκπαίδευσης και επιμόρφωσής τους. Με την υιοθέτηση της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης θα έχουν την δυνατότητα της παρακολούθησης του διαδικτυακά διαθέσιμου εκπαιδευτικού και επιμορφωτικού υλικού ακόμα και κατά τον χρόνο εργασίας τους επί του πλοίου, καθώς, όπως οι ίδιοι δήλωσαν στα πλαίσια της πρωτογενούς έρευνας η οποία διεξήχθη ανωτέρω, έχουν, ακόμα και μέσα στο πλοίο, την δυνατότητα πρόσβασης στο διαδίκτυο.

Τέλος, η ποιότητα της παρεχόμενης εκπαίδευσης και επιμόρφωσης δεν πρόκειται να υπονομευθεί εκ της υιοθέτησης του εξ αποστάσεως συστήματος εκπαίδευσης, λόγω της υπόστασης των ανωτέρω αναφερόμενων αξιολογικών διαδικασιών από τις οποίες υποχρεωτικώς διέρχονται αφενός οι εκπαιδευόμενοι και αφετέρου οι εκπαιδευτικοί, όπως επίσης και η ίδια η ψηφιακή πλατφόρμα e-learning. Οιεσδήποτε παρατηρούμενες αδυναμίες επί του λειτουργικού και εκπαιδευτικού περιβάλλοντος το οποίο προσφέρεται από την πλευρά της εν λόγω ψηφιακής πλατφόρμας πρόκειται να επιλυθούν άμεσα, καθώς όπως πρόκειται να αναφερθεί εν συνεχεία επί της παρούσης διπλωματικής εργασίας θα δίνεται τόσο στους εκπαιδευόμενους όσο και στους εκπαιδευτικούς η δυνατότητα της αξιολόγησης της πλατφόρμας της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης, η οποία για λόγους σκοπιμότητας, κατά την διάρκεια των δύο πρώτων ετών λειτουργίας αυτής, θα διενεργείται μια φορά ανά τρίμηνο.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 7

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΗΣ ΕΞ ΑΠΟΣΤΑΣΕΩΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΤΩΝ ΑΞΙΩΜΑΤΙΚΩΝ ΤΟΥ ΕΜΠΟΡΙΚΟΥ ΝΑΥΤΙΚΟΥ

7.1 ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΟΜΕΝΩΝ

Κατόπιν της ολοκλήρωσης εκάστοτε εκπαιδευτικού σκέλους ή υποενότητας ή ακόμα και προ της ολοκλήρωσης αυτών, αλλά σε κάθε περίπτωση προ της χορήγησης της σχετικής Βεβαίωσης ή Πιστοποιητικού Παρακολούθησης προς τον εκπαιδευόμενο, οι εκπαιδευτικοί θα προβαίνουν στην αξιολόγηση των εκπαιδευόμενων. Η εν λόγω αξιολόγηση θα ολοκληρώνεται μέσω του συμψηφισμού της βαθμολογικής τους απόδοσης σε σχετικά επιμορφωτικά τεστ στα οποία θα υποβάλλονται προκειμένου να διαπιστωθεί η πλήρης κατανόηση του εκπαιδευτικού και επιμορφωτικού διδακτικού υλικού. Η ανακοίνωση των αξιολογικών αποτελεσμάτων προς τον εκπαιδευόμενο θα διεξάγεται κατόπιν της ολοκλήρωσης της βαθμολόγησης του εκάστοτε αξιολογικού επιμορφωτικού τεστ από την πλευρά του εκπαιδευτικού. Ο εκπαιδευόμενος θα έχει την δυνατότητα πρόσβασης στην λίστα των αξιολογήσεων που έλαβε από τους εκπαιδευτικούς του σε εκάστοτε υποενότητα, μέσω του προσωπικού προφίλ το οποίο θα διαθέτει στην ανωτέρω περιγραφόμενη ψηφιακή πλατφόρμα e-learning.

7.2 ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ

Κατόπιν της ολοκλήρωσης εκάστοτε εκπαιδευτικού σκέλους ή υποενότητας, και σε κάθε περίπτωση προτού της χορήγησης της σχετικής Βεβαίωσης ή Πιστοποιητικού Παρακολούθησης οι εκπαιδευόμενοι θα καλούνται να προβούν στην υποχρεωτική ηλεκτρονική συμπλήρωση σχετικής φόρμας αξιολόγησης της αντίστοιχης

παρακολουθούμενης ενότητας. Η αξιολόγηση θα είναι επώνυμη. Ωστόσο, η ανακοίνωση των αποτελεσμάτων στον εκπαιδευτικό θα διενεργείται κατόπιν της ολοκλήρωσης των αντίστοιχων γραπτών εξετάσεων και διαδικτυακών τεστ στα οποία θα υποβάλλονται οι εκπαιδευόμενοι για λόγους αξιολόγησης του γνωστικού τους υποβάθρου από την πλευρά των εκπαιδευτικών. Φυσικά, ο εκπαιδευτικός θα έχει ήδη προβεί στην βαθμολόγηση του εκπαιδευόμενου προτού λάβει τα αποτελέσματα της αξιολόγησής του.

Εν συνεχεία, και κατόπιν της επεξεργασίας των αποτελεσμάτων της διαδικασίας της αξιολόγησης των εκπαιδευτικών από τους εκπαιδευόμενους, ακολουθεί η εξαγωγή δεικτών ικανοποίησης των εκπαιδευόμενων, και συν τοις άλλοις διενεργείται η καταγραφή μιας σειράς σχετικών υποδείξεων και προτάσεων βελτίωσης και μια ομάδα συγκεντρωτικών πληροφοριακών στοιχείων τα οποία προωθούνται στον εκπαιδευτικό. Τα αποτελέσματα της διαδικασίας της εν λόγω αξιολόγησης διαδραματίζουν σημαντικό ρόλο ακόμα και για την διαδικασία της συνέχισης της συνεργασίας του εκπαιδευτικού και εκπαιδευτικού προγράμματος των ΚΕΣΕΝ με τους εκπαιδευτικούς.

Τα αξιολογικά κριτήρια των εκπαιδευόμενων θα είναι τα κάτωθι:

- Ποιότητα εκπαιδευτικού/επιμορφωτικού υλικού
- Χορήγηση υποβοηθητικών σημειώσεων
- Μεταδοτικότητα
- Διδακτικό υλικό
- Ακολουθούμενη διδακτική δομή
- Ακολουθούμενες διδακτικές μέθοδοι
- Ταύτιση ή συσχέτιση εκπαίδευσης με πρακτικά ζητήματα με τα οποία έρχονται αντιμέτωποι εν ώρα εργασίας οι αξιωματικοί

7.3 ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΚΑΙ Η ΣΥΜΒΟΛΗ ΤΗΣ ΣΤΗΝ ΕΚΤΙΜΗΣΗ ΤΩΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΑΝΑΓΚΩΝ

Τόσο οι εκπαιδευτικοί όσο και οι εκπαιδευόμενοι θα καλούνται ανά τακτά χρονικά διαστήματα, όπως επί παραδείγματι μία φορά ανά τρίμηνο για τα δύο πρώτα έτη λειτουργίας της ψηφιακής πλατφόρμας e-learning και μία φορά ανά εξάμηνο από το τρίτο έτος λειτουργίας της και εντεύθεν, να αξιολογούν το εν γένει περιβάλλον εκπαίδευσης και επιμόρφωσης που παρέχεται μέσω της εν λόγω πλατφόρμας. Ουσιαστικά και τα δύο συμβαλλόμενα μέρη καλούνται να αξιολογήσουν το λειτουργικό περιβάλλον της ψηφιακής πλατφόρμας, δηλαδή του συνδεδετικού τους κρίκου.

Στο σημείο αυτό καλούνται να αξιολογήσουν με βάση τα κάτωθι αξιολογικά κριτήρια:

- Εμφάνιση τεχνικών προβλημάτων
- Ευχρηστία του ψηφιακού περιβάλλοντος της πλατφόρμας
- Ποικιλία παρεχόμενων υπηρεσιών από την πλευρά της εν λόγω πλατφόρμας
- Δοθείσες δυνατότητες για την βελτίωση της ποιότητας της εκπαίδευσης
- Εξυπηρέτηση του εκπαιδευτή και εκπαιδευόμενου με βάση τις καθημερινές συνήθειες και πρακτικές τους
- Σύγκριση ψηφιακής πλατφόρμας με παραδοσιακό σύστημα εκπαίδευσης
- Κάλυψη εκπαιδευτικών αναγκών εκπαιδευτικών και εκπαιδευόμενων
- Ελεύθερος προσδιορισμός ελαττωμάτων
- Προτάσεις βελτίωσης

Στο σημείο αυτό έγκειται και η εκτίμηση και αξιολόγηση από το τεχνικό και επιστημονικό τμήμα του ΚΕΣΕΝ των εκπαιδευτικών αναγκών. Πρόκειται για την κομβικότερη αξιολογική διαδικασία, δίχως ωστόσο αυτό να σημαίνει ότι οι δύο ανωτέρω αναφερόμενες αξιολογήσεις δεν θεωρούνται ως αναπόσπαστο σκέλος της εξ' αποστάσεως εκπαίδευσης.

Βάσει των παρατηρήσεων, των σχολίων και των προτάσεων τόσο των εκπαιδευόμενων όσο και των εκπαιδευτικών, αποσκοπείται η περαιτέρω βελτιστοποίηση του λειτουργικού και εκπαιδευτικού περιβάλλοντος της ψηφιακής πλατφόρμας e-learning. Με τον τρόπο αυτόν πρόκειται να καλυφθούν τα ακουσίως ενυπάρχοντα κενά τα οποία παρατηρούνται επί του πλαισίου της δυνατότητας και ικανότητας κάλυψης των ενυπαρχουσών εκπαιδευτικών αναγκών.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 8

ΕΡΕΥΝΑ

8.1 ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ

Απώτερος στόχος της παρούσας πρωτογενούς έρευνας η οποία διεξάγεται στα πλαίσια της παρούσας διπλωματικής εργασίας είναι αφενός η αξιολόγηση του επιπέδου ικανοποίησης των αξιωματικών Εμπορικού Ναυτικού από τις παρεχόμενες εκπαιδευτικές και επιμορφωτικές υπηρεσίες του ΚΕΣΕΝ και αφετέρου ο βαθμός της θετικής συμβολής της υιοθέτησης της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης στους εν λόγω αξιωματικούς, επί της ποιότητας των παρεχόμενων εκπαιδευτικών και επιμορφωτικών υπηρεσιών από την πλευρά των ΚΕΣΕΝ.

Στο σημείο αυτό μάλιστα, δεν αποσκοπούμε μόνο στην αξιολόγηση της συμβολής της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης αποκλειστικά και μόνο στην ποιότητα των επιμορφωτικών υπηρεσιών οι οποίες παρέχονται αλλά και στην μείωση της οικονομικής επιβάρυνσης των σπουδαστών για λόγους της αναγκαίας επιμόρφωσής τους. Μπορεί όπως προαναφέρθηκε, η απαιτούμενη και αναγκαία επιμόρφωση να παρέχεται άνευ διδάκτρων από το ΚΕΣΕΝ, αλλά οι σπουδαστές αναγκάζονται να επιβαρύνονται οικονομικά για εξωγενείς της εκπαίδευσης παράγοντες, όπως επί παραδείγματι έξοδα μετακίνησης, διαμονής, σίτισης κλπ.

Ο στόχος ο οποίος τίθεται στα πλαίσια της παρούσης πρωτογενούς έρευνας πρόκειται να ικανοποιηθεί μέσω της μελέτης των απόψεων αξιωματικών του Εμπορικού Ναυτικού οι οποίοι θα αποτελέσουν και το δείγμα της εν λόγω έρευνας.

8.2 ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΑ ΕΡΩΤΗΜΑΤΑ

Τα ερευνητικά ερωτήματα στα οποία θα επιχειρήσει να απαντήσει η παρούσα πρωτογενής έρευνα είναι τα κάτωθι:

- Πόσο ικανοποιητική για τους αξιωματικούς Εμπορικού Ναυτικού κρίνεται η παρεχόμενη από το ΚΕΣΕΝ επιμόρφωση;

- Πόσο ταυτίζονται οι λαμβανόμενες γνώσεις από την διαδικασία της επιμόρφωσής τους, με τα σύγχρονα συστήματα τα οποία χρησιμοποιούνται στα πλοία;
- Πόσο επιθυμητή είναι η εξ' αποστάσεως εκπαίδευση από την πλευρά των αξιωματικών του Εμπορικού Ναυτικού;
- Σε ποιον βαθμό και με ποια κριτήρια αναβαθμίζεται η ποιότητα των παρεχόμενων εκ του ΚΕΣΕΝ επιμορφωτικών υπηρεσιών μέσω της εξ' αποστάσεως εκπαίδευσης;

8.3 ΣΤΑΔΙΑ ΔΙΕΞΑΓΩΓΗΣ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ

Η διαδικασία της διεξαγωγής του ερευνητικού σκέλους της παρούσας διπλωματικής εργασίας διενεργήθηκε κατόπιν ακολούθησης των κατωτέρω παρατιθέμενων βημάτων:

1. Προσδιορισμός ερωτημάτων στα οποία επιδιώκεται απάντηση μέσω της διεξαχθείσας έρευνας
2. Καθορισμός δείγματος
3. Σύνταξη του ερωτηματολογίου
4. Εφαρμογή πιλοτικού τεστ του ερωτηματολογίου
5. Αποστολή (μέσω e-mail) του τελικού ερωτηματολογίου προς συμπλήρωση στους συμμετέχοντες και ανάρτησή του στο ατομικό προφίλ του ερευνητή στο Facebook και στο LinkedIn
6. Καταχώρηση δεδομένων στο SPSS.
7. Έλεγχος αξιοπιστίας ερωτηματολογίου.
8. Ανάλυση δεδομένων.
9. Ερμηνεία αποτελεσμάτων ανάλυσης.

8.4 ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΔΕΙΓΜΑΤΟΣ

Το κατωτέρω παρατιθέμενο ερωτηματολόγιο εστάλη διαδικτυακά μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, σε συνολικά 50 αξιωματικούς του Εμπορικού Ναυτικού, ενώ αναρτήθηκε παράλληλα στο Facebook και στο LinkedIn μέσω του προσωπικού προφίλ του ερευνητή και ζητήθηκε η συμπλήρωσή του επίσης από αξιωματικούς του Εμπορικού Ναυτικού.

Εν τέλει και μέσα σε χρονικό διάστημα συνολικά ενός μηνός (από 18/01/2018 έως 18/02/2018) συγκεντρώθηκαν συνολικά 71 συμπληρωμένα ερωτηματολόγια, από συμμετέχοντες οι οποίοι πληρούν τα κριτήρια συμμετοχής στην εν λόγω πρωτογενή μας

διερεύνηση. Θεωρείται ως ένα πλήρως ικανοποιητικό δείγμα επί του οποίου μπορούμε να στηρίξουμε την εξαγωγή έγκυρων και αξιόπιστων συμπερασμάτων, σε συνδυασμό με τα συλλεγόμενα εκ της ανωτέρω παρατιθέμενης βιβλιογραφικής ανασκόπησης της παρούσας, πληροφοριακά δεδομένα.

8.5 ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΟ ΕΡΓΑΛΕΙΟ

Προκειμένου να διεξαχθεί το πρακτικό σκέλος της παρούσας διπλωματικής εργασίας μέσω της απάντησης των ανωτέρω παρατιθέμενων ερωτημάτων, συντάχθηκε ερωτηματολόγιο το οποίο περιλαμβάνει συνολικά 23 επιμέρους ερωτήσεις, οι οποίες επιδιώκουν στην απάντηση των ανωτέρω παρατιθέμενων ερευνητικών ερωτημάτων. Η πλειοψηφία των ερωτήσεων (18) από τις οποίες απαρτίζεται το ερωτηματολόγιο το οποίο αποτελεί και το ερευνητικό εργαλείο της παρούσας πρωτογενούς έρευνας είναι ερωτήματα κλειστού τύπου ενώ τα υπόλοιπα 5 ερωτήματα είναι ανοικτού τύπου.

Το ερωτηματολόγιο συντάχθηκε μέσω της χρήσης του διαδικτυακού εργαλείου Google Forms και παρατίθεται επί του Παραρτήματος Α της παρούσης .

8.6 ΠΙΛΟΤΙΚΟ ΤΕΣΤ

Για την διεξαγωγή του πιλοτικού τεστ, το ερωτηματολόγιο εστάλη σε συνολικά 10 αξιωματικούς του Εμπορικού Ναυτικού οι οποίοι θα αποτελούσαν και μέρος του βασικού δείγματος της εν λόγω πρωτογενούς διερεύνησης. Πρόκειται για ένα δείγμα το οποίο αντιπροσωπεύει το 14% του συνολικού δείγματος της έρευνάς μας.

Οι εν λόγω συμμετέχοντες ενημερώθηκαν από πλευράς του ερευνητή ότι πρόκειται για πιλοτική εφαρμογή του ερωτηματολογίου το οποίο προορίζεται για σκοπούς ολοκλήρωσης του πρακτικού σκέλους της διπλωματικής του εργασίας, ενώ παροτρύνθηκαν κατόπιν της ολοκλήρωσης της συμπλήρωσης αυτού να παραθέσουν τα σχόλια και τις παρατηρήσεις τους αναφορικά με την ποιότητα και την πορεία διεξαγωγής του ερωτηματολογίου προκειμένου να προβεί εν συνεχεία ο ερευνητής στις δέουσες διορθωτικές επ' αυτού κινήσεις προτού προχωρήσει στο στάδιο της τελικής αποστολής του προς το σύνολο του δείγματός του.

Εντός μίας εβδομάδας από την ημερομηνία αποστολής του πιλοτικού ερωτηματολογίου, ο ερευνητής είχε λάβει τις απαντήσεις και των 10 αξιωματικών Εμπορικού του Ναυτικού οι οποίοι επιλέχθηκαν από πλευράς του να αποτελέσουν το δείγμα του πιλοτικού τεστ, συμπεριλαμβανομένων των σχολίων τους.

Οι διορθώσεις που επισημάνθηκαν από πλευράς τους αφορούσαν ζητήματα διατύπωσης των ερωτημάτων για λόγους πληρέστερης κατανόησης των επ' αυτών ζητούμενων απαντήσεων, τα οποία και διορθώθηκαν από πλευράς του ερευνητή και έτσι το ερωτηματολόγιο έλαβε την τελική του μορφή, η οποία παρατίθεται κατωτέρω στα πλαίσια του παρόντος κεφαλαίου.

8.7 ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΟΙ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ

Ο μοναδικός περιορισμός ο οποίος τέθηκε στα πλαίσια της διεξαγωγής της παρούσας πρωτογενούς ερευνητικής διαδικασίας της παρούσας διπλωματικής εργασίας ήταν συμπλήρωση του ερωτηματολογίου από αξιωματικούς του Εμπορικού Ναυτικού.

Ουδένως επιπρόσθετος περιορισμός τέθηκε.

8.8 ΗΘΙΚΗ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ

Στα πλαίσια της εν λόγω πρωτογενούς έρευνας διατηρήθηκε πλήρως το πλαίσιο των ευρύτερα αποδεκτών αρχών ηθικής, η υπόσταση των οποίων εντοπίζεται στα πλαίσια της αυτονομίας, της δικαιοσύνης και της μη πρόκλησης βλάβης στους συμμετέχοντες.

Έτσι, κατά την διεξαγωγή της εν λόγω έρευνας αλλά και κατόπιν της ολοκλήρωσης και παρουσίασης των αποτελεσμάτων αυτής δεν εθίγησαν τα δικαιώματα, η αξιοπρέπεια και οποιοδήποτε ζήτημα καθίσταται άμεσα συνυφασμένο με την ασφάλεια των συμμετεχόντων.

Μάλιστα, προκειμένου να διασφαλιστούν οι συμμετέχοντες για την τήρηση του συνόλου των αρχών ερευνητικής ηθικής και δεοντολογίας, ο ερευνητής έλαβε πλήρη γνώση των ισχυουσών νομοθετικών διατάξεων καθώς επίσης και των σχετικών επί του εν λόγω ζητήματος οδηγιών της ΕΕΕΔ αναφορικά με θέματα διεξαγωγής ερευνών.

Μάλιστα, ο ερευνητής, δεν αποποιείται της προσωπικής ευθύνης για ενέργειες τις οποίες πράττει και οι οποίες θίγουν ζητήματα βιοηθικής και ανθρωπίνων δικαιωμάτων.

Για λόγους διασφάλισης των συμμετεχόντων, προτού προβεί σε οιαδήποτε ενέργεια ο ερευνητής έλαβε την συγκατάθεση των συμμετεχόντων για την εθελοντική συμμετοχή τους

στην ερευνητική του διαδικασία, ενώ παράλληλα τους είχε καταστήσει ενήμερους για τους σκοπούς διεξαγωγής αυτής καθώς και για το πού προορίζει να χρησιμοποιήσει τα κωδικοποιημένα και αναλυμένα μέσω του στατιστικού προγράμματος, αποτελέσματα. Επίσης, τους διασφάλισε για την διατήρηση της απόλυτης ανωνυμίας τους καθώς και για την ισότιμη και ταυτιζόμενη με τις ισχύουσες αρχές της επιστημονικής δεοντολογίας, επιλογής τους ως μέρος του δείγματος της εν λόγω ερευνητικής διαδικασίας στα πλαίσια της εκπόνησης και ολοκλήρωσης της διπλωματικής εργασίας του.

8.9 ΔΙΑΝΟΜΗ ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟΥ

Το ανωτέρω παρατιθέμενο ερωτηματολόγιο εστάλη διαδικτυακά μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, σε συνολικά 50 αξιωματικούς του Εμπορικού Ναυτικού, ενώ αναρτήθηκε παράλληλα στο Facebook και στο LinkedIn μέσω του προσωπικού προφίλ του ερευνητή και ζητήθηκε η συμπλήρωσή του από αξιωματικούς του Εμπορικού Ναυτικού.

8.10 ΣΥΛΛΟΓΗ ΚΑΙ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ

Απώτερος σκοπός του ερευνητή ήταν η συλλογή τουλάχιστον 60 ολοκληρωμένων ερωτηματολογίων. Εν τέλει, αφού συγκεντρώθηκαν συνολικά 71 ερωτηματολόγια, διακόπηκε η δυνατότητα λήψης περαιτέρω απαντήσεων ενώ παράλληλα το ερωτηματολόγιο έπαψε να είναι αναρτημένο στο Facebook και στο LinkedIn μέσω του προσωπικού προφίλ του ερευνητή.

Αφού ελέγχθηκε η ορθότητα των ήδη συλλεγόμενων ερωτηματολογίων, κατόπιν ακολούθησε η μεταφορά των απαντήσεων των συμμετεχόντων επί του στατιστικού πακέτου SPSS.

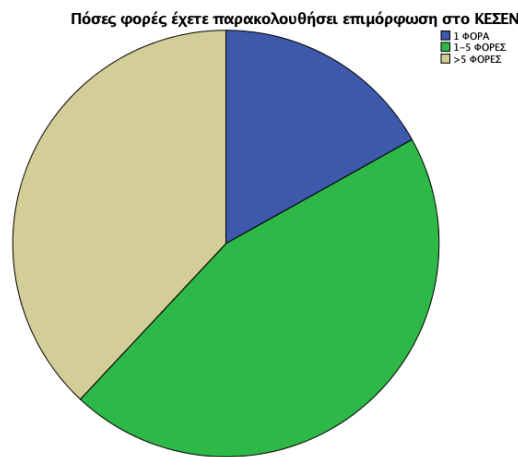
Εν συνεχεία, ακολούθησε η ανάλυση και μελέτη αυτών η οποία επίσης διενεργήθηκε μέσω του εν λόγω στατιστικού πακέτου.

8.11 ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΚΑΙ ΑΝΑΛΥΣΗ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ

Επί των κάτωθι παρατιθέμενων διαγραμμάτων και αντίστοιχων επεξηγηματικών πινάκων διαφαίνονται οι απαντήσεις των συμμετεχόντων επί των ερωτήσεων του ερευνητικού μας εργαλείου.

Για λόγους πληρέστερης κατανόησης δίνονται οι κάτωθι επεξηγήσεις:

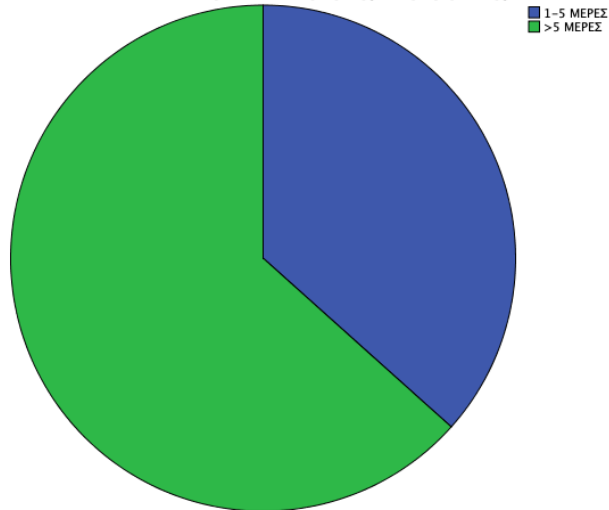
- Στην πρώτη στήλη των πινάκων παρουσιάζονται οι απαντήσεις των συμμετεχόντων, οι οποίες έγκεινται στους αριθμούς που οι ίδιοι συμπλήρωσαν δίπλα σε έκαστο προς συμπλήρωση πεδίο
 - Στην δεύτερη στήλη των κάτωθι πινάκων (“Frequency”) διαφαίνονται οι συχνότητες παρουσίας των αντίστοιχων απαντήσεων. Ουσιαστικά στην εν λόγω στήλη παρατίθεται ο αριθμός των συμμετεχόντων που έδωσε την εκάστοτε απάντηση.
 - Στην τρίτη στήλη των κάτωθι παρατιθέμενων πινάκων (“Percent”) απεικονίζεται το αντίστοιχο ποσοστό επί του συνόλου του δείγματος, το οποίο αντιστοιχεί στην εκάστοτε απάντηση.
 - Στην τέταρτη στήλη των κάτωθι παρατιθέμενων πινάκων (“Valid Percent”) απεικονίζεται το αντίστοιχο ποσοστό έγκυρων απαντήσεων επί του συνόλου του δείγματος, το οποίο αντιστοιχεί στην εκάστοτε απάντηση.
 - Στην πέμπτη και τελευταία στήλη των κάτωθι παρατιθέμενων πινάκων (“Cumulative Percent”) απεικονίζεται κλιμακωτά το συνολικό ποσοστό των δοθεισών απαντήσεων.
- Στο σημείο αυτό παρατίθενται οι απαντήσεις των συμμετεχόντων ως κάτωθι:

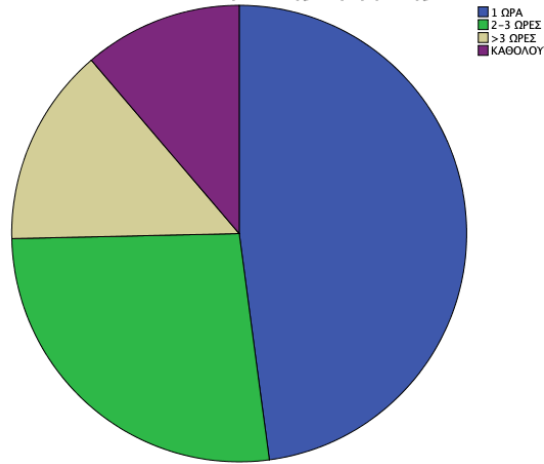
Πόσες φορές έχετε παρακολουθήσει επιμόρφωση στο ΚΕΣΕΝ?

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	1 ΦΟΡΑ	12	16,9	16,9	16,9
	1-5 ΦΟΡΕΣ	32	45,1	45,1	62,0
	>5 ΦΟΡΕΣ	27	38,0	38,0	100,0
	Total	71	100,0	100,0	

Πόσες μέρες περίπου (κατά μέσο όρο) αφιερώσατε κάθε φορά για την παρακολούθηση της επιμόρφωσης

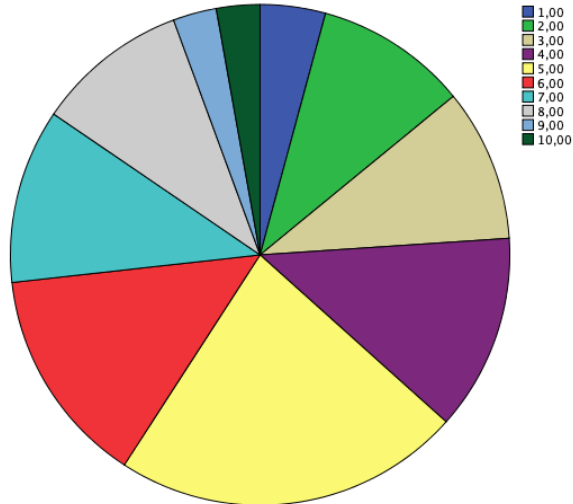
Πόσο χρόνο μελέτης στο σπίτι αφιερώσατε κάθε ημέρα κατά τη διάρκεια της επιμόρφωσης

Πόσο χρόνο μελέτης στο σπίτι αφιερώσατε κάθε ημέρα κατά τη διάρκεια της επιμόρφωσης?

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	1 ΩΡΑ	34	47,9	47,9	47,9
	2-3 ΩΡΕΣ	19	26,8	26,8	74,6
	>3 ΩΡΕΣ	10	14,1	14,1	88,7
	ΚΑΘΟΛΟΥ	8	11,3	11,3	100,0
	Total	71	100,0	100,0	

Πόσο βαθμολογείτε την εκπαίδευση - επιμόρφωση που λαμβάνετε σήμερα με άριστα το 10?

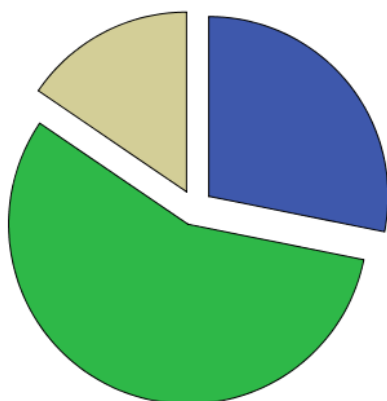

Πόσο βαθμολογείτε την εκπαίδευση - επιμόρφωση που λαμβάνετε σήμερα με άριστα το 10?

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	1,00	3	4,2	4,2	4,2
	2,00	7	9,9	9,9	14,1
	3,00	7	9,9	9,9	23,9
	4,00	9	12,7	12,7	36,6
	5,00	16	22,5	22,5	59,2
	6,00	10	14,1	14,1	73,2
	7,00	8	11,3	11,3	84,5
	8,00	7	9,9	9,9	94,4
	9,00	2	2,8	2,8	97,2
	10,00	2	2,8	2,8	100,0
Total		71	100,0	100,0	

Σας δίνονται σημειώσεις σε κάθε επιμόρφωση?

■ ΝΑΙ
■ ΛΙΓΕΣ
■ ΟΧΙ

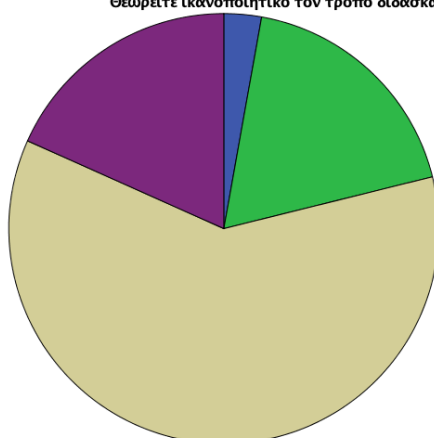

Σας δίνονται σημειώσεις σε κάθε επιμόρφωση?

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	ΝΑΙ	20	28,2	28,2	28,2
	ΛΙΓΕΣ	40	56,3	56,3	84,5
	ΟΧΙ	11	15,5	15,5	100,0
Total		71	100,0	100,0	

Θεωρείτε ικανοποιητικό τον τρόπο διδασκαλίας?

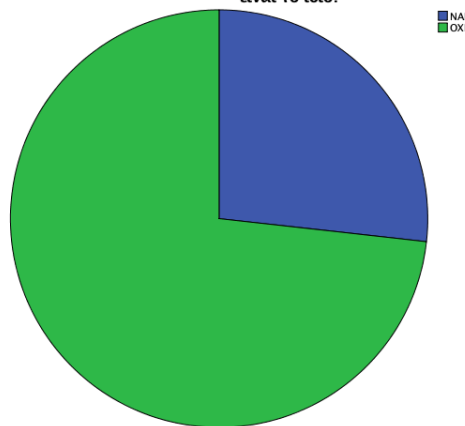
■ ΠΑΡΑ ΠΟΛΥ
■ ΠΟΛΥ
■ ΟΧΙ ΠΟΛΥ
■ ΚΑΘΟΛΟΥ

Θεωρείτε ικανοποιητικό τον τρόπο διδασκαλίας?

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	ΠΑΡΑ ΠΟΛΥ	2	2,8	2,8	2,8
	ΠΟΛΥ	13	18,3	18,3	21,1
	ΟΧΙ ΠΟΛΥ	43	60,6	60,6	81,7
	ΚΑΘΟΛΟΥ	13	18,3	18,3	100,0
	Total	71	100,0	100,0	

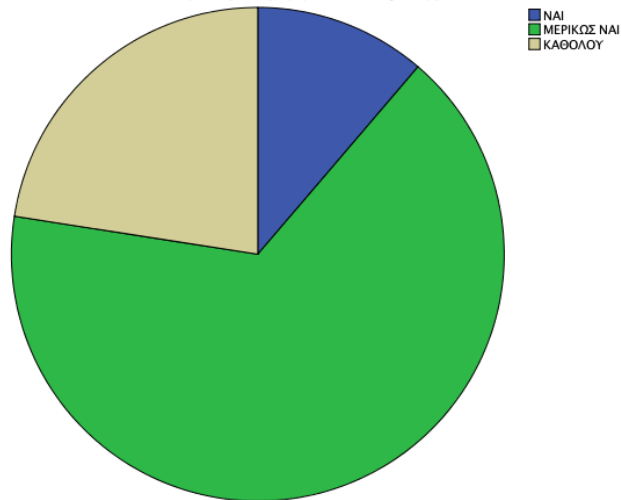
Το επίπεδο γνώσεων των εκπαιδευόμενων μέσα στην τάξη θεωρείτε ότι είναι το ίδιο?

Το επίπεδο γνώσεων των εκπαιδευόμενων μέσα στην τάξη θεωρείτε ότι είναι το ίδιο?

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	NAI	19	26,8	26,8	26,8
	OXI	52	73,2	73,2	100,0
	Total	71	100,0	100,0	

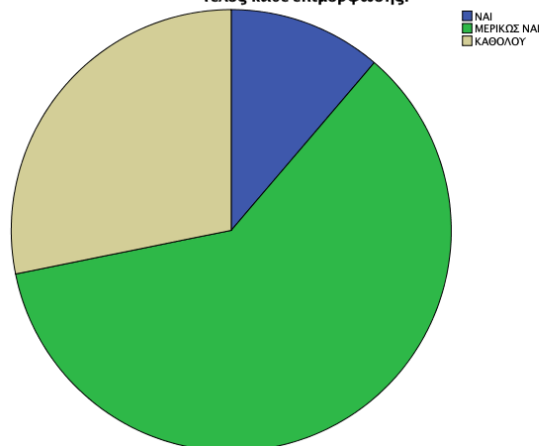
Οι επιμορφώσεις που λαμβάνετε, κρίνετε ότι αντιστοιχούν με τυχόν σύγχρονα συστήματα που είχατε χρησιμοποιήσει στο πλοίο κατά την πρόσφατη εργασία σας (π.χ. ECDIS)?

Οι επιμορφώσεις που λαμβάνετε, κρίνετε ότι αντιστοιχούν με τυχόν σύγχρονα συστήματα που είχατε χρησιμοποιήσει στο πλοίο κατά την πρόσφατη εργασία σας (π.χ. ECDIS)?

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid NAI	8	11,3	11,3	11,3
ΜΕΡΙΚΩΣ ΝΑΙ	47	66,2	66,2	77,5
ΚΑΘΟΛΟΥ	16	22,5	22,5	100,0
Total	71	100,0	100,0	

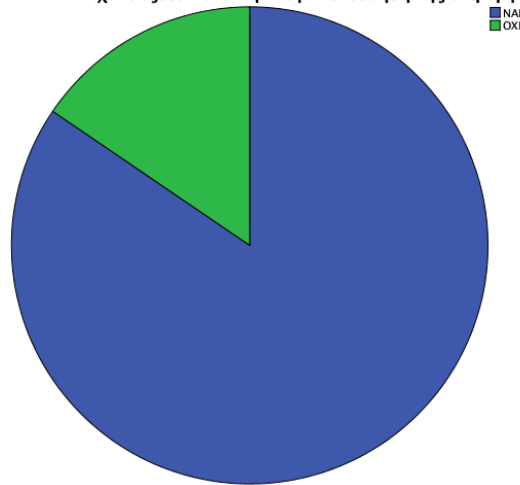
Είστε ικανοποιημένος από την αξιολόγηση που λαμβάνει χώρα στο τέλος κάθε επιμόρφωσης?

Είστε ικανοποιημένος από την αξιολόγηση που λαμβάνει χώρα στο τέλος κάθε επιμόρφωσης?

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	ΝΑΙ	8	11,3	11,3	11,3
	ΜΕΡΙΚΩΣ ΝΑΙ	43	60,6	60,6	71,8
	ΚΑΘΟΛΟΥ	20	28,2	28,2	100,0
	Total	71	100,0	100,0	

Είχατε έξοδα κατά την παρακολούθηση της επιμόρφωσης?

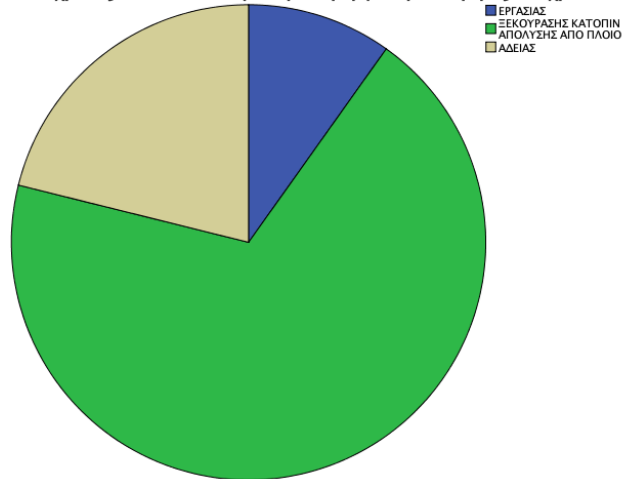
Είχατε έξοδα κατά την παρακολούθηση της επιμόρφωσης?

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	ΝΑΙ	60	84,5	84,5	84,5
	ΟΧΙ	11	15,5	15,5	100,0
	Total	71	100,0	100,0	

Πόσα χρήματα ξοδέψατε περίπου αποκλειστικά και μόνο στην τελευταία επιμόρφωση που παρακολουθήσατε (αν είστε από επαρχία να συμπεριληφθούν και τα έξοδα μετακίνησης - διαμονής - διατροφής)?

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	,00	15	21,1	24,2	24,2
	20,00	1	1,4	1,6	25,8
	50,00	2	2,8	3,2	29,0
	100,00	5	7,0	8,1	37,1
	150,00	1	1,4	1,6	38,7
	200,00	3	4,2	4,8	43,5
	250,00	1	1,4	1,6	45,2
	300,00	6	8,5	9,7	54,8
	350,00	1	1,4	1,6	56,5
	500,00	4	5,6	6,5	62,9
	550,00	1	1,4	1,6	64,5
	600,00	3	4,2	4,8	69,4
	650,00	1	1,4	1,6	71,0
	700,00	1	1,4	1,6	72,6
	750,00	1	1,4	1,6	74,2
	1000,00	3	4,2	4,8	79,0
	2000,00	2	2,8	3,2	82,3
	2500,00	1	1,4	1,6	83,9
	3000,00	4	5,6	6,5	90,3
	5000,00	1	1,4	1,6	91,9
	6000,00	2	2,8	3,2	95,2
	10000,00	1	1,4	1,6	96,8
	12000,00	1	1,4	1,6	98,4
	15000,00	1	1,4	1,6	100,0
	Total	62	87,3	100,0	
Missing	-1,00	9	12,7		
Total		71	100,0		

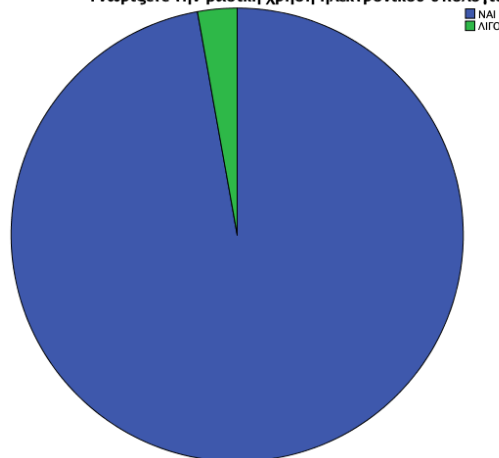
Ο χρόνος που διαθέτετε για την επιμόρφωση είναι μέρος του χρόνου:

Ο χρόνος που διαθέτετε για την επιμόρφωση είναι μέρος του χρόνου:

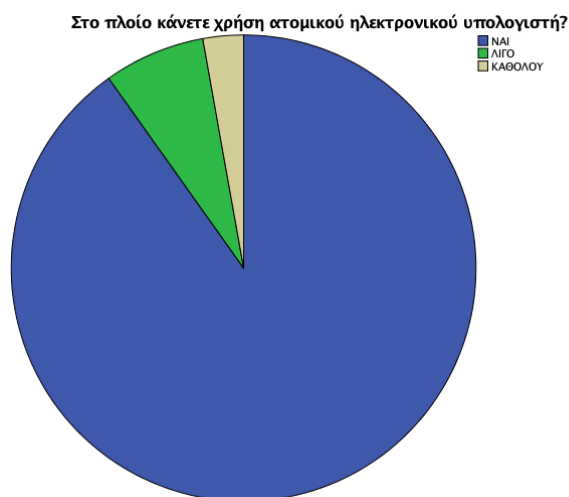
		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	ΕΡΓΑΣΙΑΣ	7	9,9	9,9	9,9
	ΞΕΚΟΥΡΑΣΗΣ ΚΑΤΟΠΙΝ ΑΠΟΛΥΣΗΣ ΑΠΟ ΠΛΟΙΟ	49	69,0	69,0	78,9
	ΑΔΕΙΑΣ	15	21,1	21,1	100,0
Total		71	100,0	100,0	

Γνωρίζετε την βασική χρήση ηλεκτρονικού υπολογιστή?

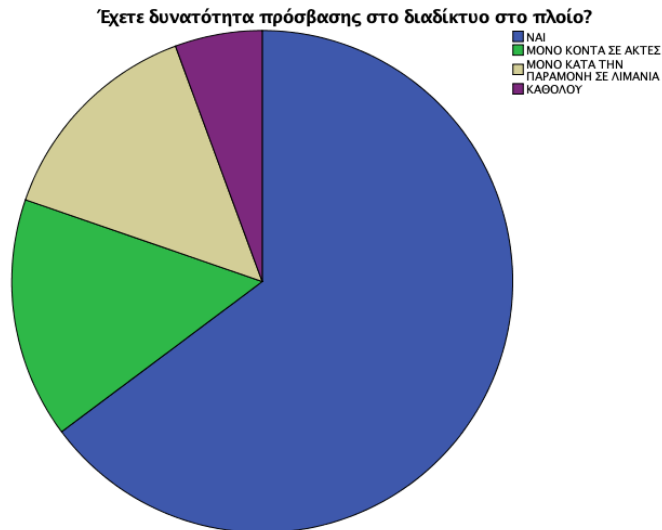
Γνωρίζετε την βασική χρήση ηλεκτρονικού υπολογιστή?

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	NAI	69	97,2	97,2	97,2
	ΛΙΓΟ	2	2,8	2,8	100,0
	Total	71	100,0	100,0	

Στο πλοίο κάνετε χρήση ατομικού ηλεκτρονικού υπολογιστή?

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	NAI	64	90,1	90,1	90,1
	ΛΙΓΟ	5	7,0	7,0	97,2
	ΚΑΘΟΛΟΥ	2	2,8	2,8	100,0
	Total	71	100,0	100,0	

Έχετε δυνατότητα πρόσβασης στο διαδίκτυο στο πλοίο?

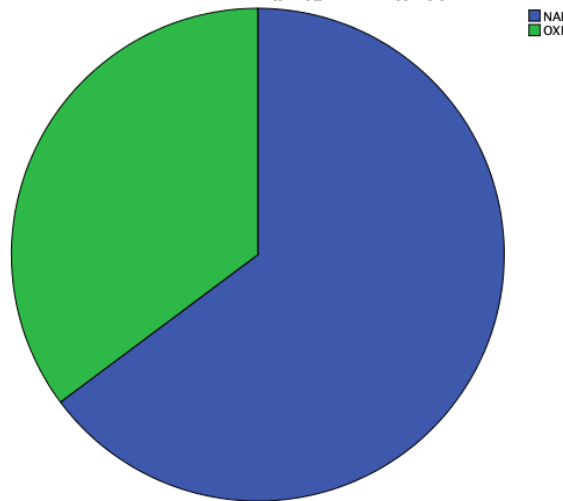
	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid NAI	46	64,8	64,8	64,8
ΜΟΝΟ ΚΟΝΤΑ ΣΕ ΑΚΤΕΣ	11	15,5	15,5	80,3
ΜΟΝΟ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΠΑΡΑΜΟΝΗ ΣΕ ΛΙΜΑΝΙΑ	10	14,1	14,1	94,4
ΚΑΘΟΛΟΥ	4	5,6	5,6	100,0
Total	71	100,0	100,0	

Τι κόστος (αν γνωρίζετε) έχει η πρόσβαση στο διαδίκτυο ανά ώρα ή ανά Mb από το πλοίο?

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid ,00	14	19,7	36,8	36,8
,10	1	1,4	2,6	39,5
,30	1	1,4	2,6	42,1
,50	1	1,4	2,6	44,7
,60	1	1,4	2,6	47,4

	1,00	2	2,8	5,3	52,6
	5,00	2	2,8	5,3	57,9
	8,00	1	1,4	2,6	60,5
	10,00	3	4,2	7,9	68,4
	17,00	1	1,4	2,6	71,1
	20,00	1	1,4	2,6	73,7
	25,00	4	5,6	10,5	84,2
	30,00	2	2,8	5,3	89,5
	35,00	1	1,4	2,6	92,1
	38,00	1	1,4	2,6	94,7
	50,00	1	1,4	2,6	97,4
	170,00	1	1,4	2,6	100,0
	Total	38	53,5	100,0	
Missing	-1,00	33	46,5		
Total		71	100,0		

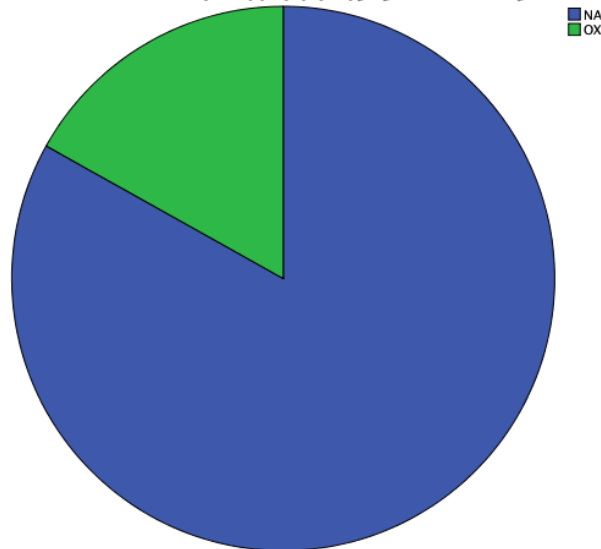
Θα μπορούσατε κατά το χρόνο μη εργασίας σας στο πλοίο να παρακολουθήσετε μέσω διαδικτύου επιμόρφωση - εκπαίδευση χωρίς αυστηρό χρονοδιάγραμμα?

Θα μπορούσατε κατά το χρόνο μη εργασίας σας στο πλοίο να παρακολουθήσετε μέσω διαδικτύου επιμόρφωση - εκπαίδευση χωρίς αυστηρό χρονοδιάγραμμα?

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	NAI	46	64,8	64,8	64,8
	OXI	25	35,2	35,2	100,0
	Total	71	100,0	100,0	

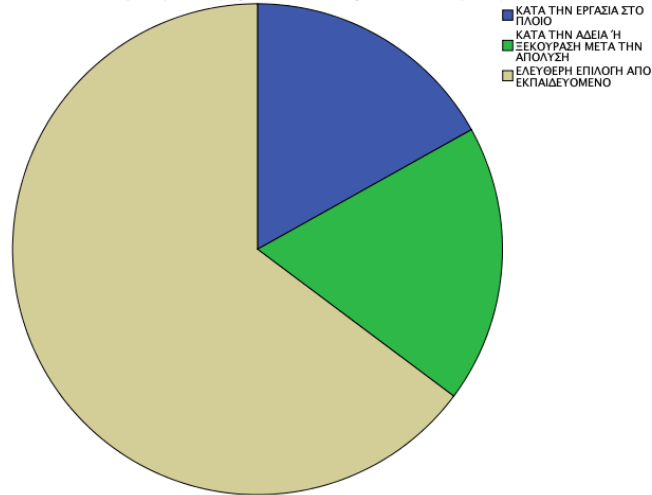
Θα προτιμούσατε να παρακολουθούσατε την επιμόρφωση μέσω διαδικτύου με τη μορφή της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης?

Θα προτιμούσατε να παρακολουθούσατε την επιμόρφωση μέσω διαδικτύου με τη μορφή της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης?

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	NAI	59	83,1	83,1	83,1
	OXI	12	16,9	16,9	100,0
	Total	71	100,0	100,0	

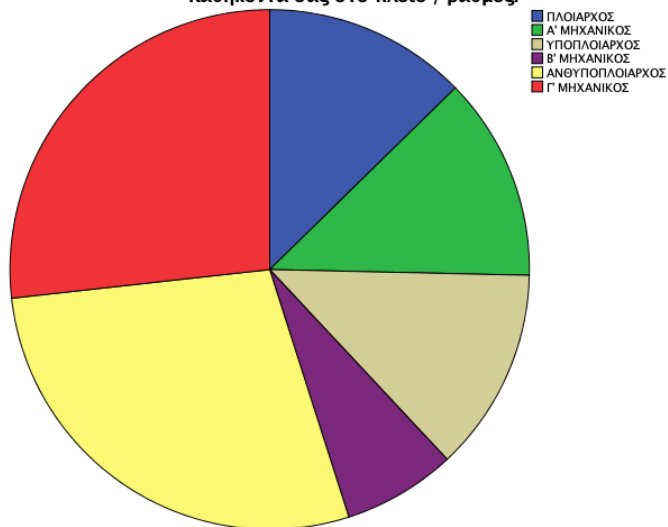
Προτιμάτε η εξ αποστάσεως εκπαίδευση να γίνεται:

Προτιμάτε η εξ αποστάσεως εκπαίδευση να γίνεται:

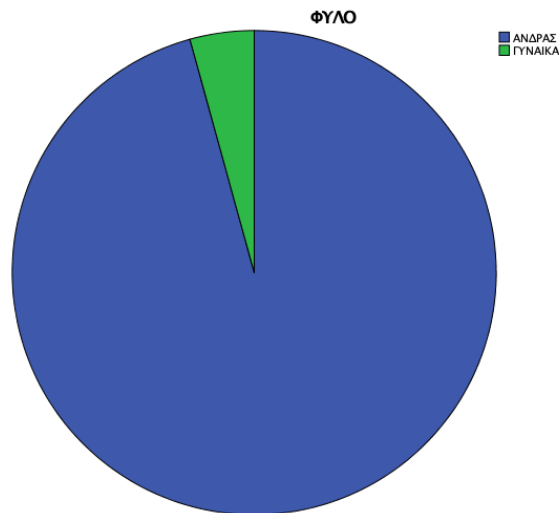
	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΕΡΓΑΣΙΑ ΣΤΟ ΠΛΟΙΟ	12	16,9	16,9	16,9
ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΑΔΕΙΑ Ή ΞΕΚΟΥΡΑΣΗ ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΑΠΟΛΥΣΗ	13	18,3	18,3	35,2
ΕΛΕΥΘΕΡΗ ΕΠΙΛΟΓΗ ΑΠΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΟΜΕΝΟ	46	64,8	64,8	100,0
Total	71	100,0	100,0	

Καθήκοντα σας στο πλοίο / βαθμός:

Καθήκοντα στο πλοίο / βαθμός:

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	ΠΛΟΙΑΡΧΟΣ	9	12,7	12,7	12,7
	Α' ΜΗΧΑΝΙΚΟΣ	9	12,7	12,7	25,4
	ΥΠΟΠΛΟΙΑΡΧΟΣ	9	12,7	12,7	38,0
	Β' ΜΗΧΑΝΙΚΟΣ	5	7,0	7,0	45,1
	ΑΝΘΥΠΟΠΛΟΙΑΡΧΟΣ	20	28,2	28,2	73,2
	Γ' ΜΗΧΑΝΙΚΟΣ	19	26,8	26,8	100,0
	Total	71	100,0	100,0	

ΦΥΛΟ

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	ΑΝΔΡΑΣ	67	94,4	95,7	95,7
	ΓΥΝΑΙΚΑ	3	4,2	4,3	100,0
	Total	70	98,6	100,0	
Missing	-1,00	1	1,4		
	Total	71	100,0		

ΗΛΙΚΙΑ

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	21,00	1	1,4	1,5	1,5
	23,00	3	4,2	4,5	6,1
	24,00	5	7,0	7,6	13,6
	25,00	3	4,2	4,5	18,2
	26,00	10	14,1	15,2	33,3
	27,00	2	2,8	3,0	36,4
	28,00	5	7,0	7,6	43,9
	29,00	2	2,8	3,0	47,0
	30,00	2	2,8	3,0	50,0
	31,00	1	1,4	1,5	51,5
	32,00	4	5,6	6,1	57,6
	33,00	1	1,4	1,5	59,1
	35,00	3	4,2	4,5	63,6
	37,00	3	4,2	4,5	68,2
	38,00	4	5,6	6,1	74,2
	39,00	1	1,4	1,5	75,8
	40,00	3	4,2	4,5	80,3
	41,00	1	1,4	1,5	81,8
	42,00	2	2,8	3,0	84,8
	44,00	2	2,8	3,0	87,9
	45,00	1	1,4	1,5	89,4
	49,00	1	1,4	1,5	90,9
	51,00	1	1,4	1,5	92,4
	55,00	1	1,4	1,5	93,9
	56,00	1	1,4	1,5	95,5
	62,00	1	1,4	1,5	97,0
65,00	1	1,4	1,5	98,5	
67,00	1	1,4	1,5	100,0	
	Total	66	93,0	100,0	
Missing	-1,00	5	7,0		
Total		71	100,0		

Νομός Μόνιμης Κατοικίας

		Frequenc y	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	ΑΤΤΙΚΗ	24	33,8	41,4	41,4
	ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ	4	5,6	6,9	48,3
	ΧΑΝΙΩΝ	1	1,4	1,7	50,0
	ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ	4	5,6	6,9	56,9
	ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ	1	1,4	1,7	58,6
	ΦΩΚΙΔΟΣ	2	2,8	3,4	62,1
	ΕΥΒΟΙΑΣ	4	5,6	6,9	69,0
	ΦΘΙΩΤΙΔΟΣ	1	1,4	1,7	70,7
	ΜΕΣΣΗΝΙΑΣ	1	1,4	1,7	72,4
	ΑΧΑΪΑΣ	1	1,4	1,7	74,1
	ΜΑΓΝΗΣΙΑΣ	2	2,8	3,4	77,6
	ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ	1	1,4	1,7	79,3
	ΥΔΡΑΣ	1	1,4	1,7	81,0
	ΝΑΞΟΥ	1	1,4	1,7	82,8
	ΑΙΓΙΝΑΣ	1	1,4	1,7	84,5
	ΛΕΥΚΑΔΟΣ	1	1,4	1,7	86,2
	ΚΑΛΥΜΝΟΥ	1	1,4	1,7	87,9
	ΛΑΡΙΣΗΣ	1	1,4	1,7	89,7
	ΧΙΟΥ	1	1,4	1,7	91,4
	ΕΒΡΟΥ	1	1,4	1,7	93,1
	ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ	1	1,4	1,7	94,8
	ΒΟΛΟΥ	1	1,4	1,7	96,6
	ΕΞΩΤΕΡΙΚΟ	2	2,8	3,4	100,0
	Total	58	81,7	100,0	
Missing	-1,00	13	18,3		
Total		71	100,0		

Στο σημείο αυτό, και προκειμένου να συγκεντρωθούν πληρέστερα πληροφοριακά στοιχεία για την εξαγωγή ασφαλέστερων συμπερασμάτων από την εν λόγω πρωτογενή έρευνα την οποία διεξάγουμε, παρατίθεται σχετικός πίνακας επί του οποίου εμφανίζονται οι μέσοι όροι των αντίστοιχων απαντήσεων του δείγματος της έρευνάς μας σε συγκεκριμένες ερωτήσεις οι οποίες συμπεριλαμβάνοντας στ ερευνητικό μας εργαλείο.

Για λόγους πληρέστερης κατανόησης επεξηγείται ότι η στήλη «N» αντιπροσωπεύει τον αριθμό των απαντήσεων, η στήλη “Minimum” απεικονίζει την αριθμητικά μικρότερη απάντηση και η στήλη “Maximum” την αριθμητικά μεγαλύτερη, η στήλη “Standard Deviation” απεικονίζει την τυπική απόκλιση και η στήλη η οποία λαμβάνεται υπόψιν ως η βάση των υπολογισμών μας είναι η στήλη “Mean” επί της οποίας απεικονίζονται οι μέσοι όροι των απαντήσεων των συμμετεχόντων ανά αντίστοιχη ερώτηση:

Αναφορικά με τον χρόνο που αφιέρωσαν οι συμμετέχοντες στην παρακολούθηση της επιμορφωτικής διαδικασίας του ΚΕΣΕΝ ισχύουν τα κάτωθι:

Descriptive Statistics

	N	Minimum	Maximum	Sum	Mean	Std. Deviation
ΦΟΡΕΣ ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗΣ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΗΣ ΚΕΣΕΝ	71	1,00	3,00	157,00	2,2113	,71545
ΜΕΡΕΣ ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗΣ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΗΣ ΚΕΣΕΝ	71	1,00	2,00	116,00	1,6338	,48519
ΩΡΕΣ ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗΣ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΗΣ ΚΕΣΕΝ	71	1,00	4,00	134,00	1,8873	1,03578
Valid N (listwise)	71					

Αναφορικά με την βαθμολόγηση των συμμετεχόντων της ποιότητας της επιμόρφωσης που παρέχεται μέσω ΚΕΣΕΝ ισχύουν τα κάτωθι:

Descriptive Statistics

	N	Minimum	Maximum	Sum	Mean	Std. Deviation
ΒΑΘΜΟΛΟΓΗΣΗ	71	1,00	10,00	364,00	5,1268	2,18390
Valid N (listwise)	71					

Αναφορικά με την μέτρηση και αξιολόγηση της ικανοποίησης των συμμετεχόντων από την διαδικασία και τον τρόπο που διεξάγεται η επιμόρφωση που παρέχεται μέσω ΚΕΣΕΝ, καθώς επίσης και για τα αποτελέσματα αυτής, ισχύουν τα κάτωθι:

Descriptive Statistics

	N	Minimum	Maximum	Sum	Mean	Std. Deviation
ΠΑΡΟΧΗ ΣΗΜΕΙΩΣΕΩΝ	71	1,00	3,00	133,00	1,8732	,65312
ΙΚΑΝΟΠΟΙΗΣΗ ΑΝΑΦΟΡΙΚΑ ΜΕ ΤΟΝ ΤΡΟΠΟ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	71	1,00	4,00	209,00	2,9437	,69462
ΟΜΟΙΟΤΗΤΑ ΕΠΙΠΕΔΟΥ ΓΝΩΣΕΩΝ ΤΩΝ ΠΑΡΕΥΡΙΣΚΟΜΕΝΩΝ ΣΤΗΝ ΙΔΙΑ ΤΑΞΗ	71	1,00	2,00	123,00	1,7324	,44586
ΑΝΤΙΣΤΟΙΧΙΣΗ ΛΗΦΘΕΙΣΩΝ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΕΩΝ ΜΕ ΣΥΓΧΡΟΝΑ ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΠΟΥ ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΟΥΝΤΑΙ ΣΤΑ ΠΛΟΙΑ	71	1,00	3,00	150,00	2,1127	,57444
ΙΚΑΝΟΠΟΙΗΣΗ ΑΠΟ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΣΤΟ ΤΕΛΟΣ ΚΑΘΕ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΗΣ	71	1,00	3,00	154,00	2,1690	,60912
Valid N (listwise)	71					

Αναφορικά με τις χρηματικές δαπάνες με τις οποίες έχει επιβαρυνθεί έκαστος συμμετέχων για την συμμετοχή του στην διαδικασία παρακολούθησης των επιμορφώσεων που παρέχονται μέσω του ΚΕΣΕΝ, ισχύουν τα κάτωθι:

Descriptive Statistics

	N	Minimum	Maximum	Sum	Mean	Std. Deviation
ΥΠΟΣΤΑΣΗ Ή ΜΗ ΧΡΗΜΑΤΙΚΗΣ ΕΠΙΒΑΡΥΝΣΗΣ	71	1,00	2,00	82,00	1,1549	,36441
ΧΡΗΜΑΤΙΚΟ ΠΟΣΟ ΕΠΙΒΑΡΥΝΣΗΣ	62	,00	15000,00	85720,00	1382,5806	2878,73944
Valid N (listwise)	62					

Στο σημείο αυτό αν τεθεί σύγκριση των μέσων όρων των χρηματικών ποσών που προπαρατέθηκαν με τα αντίστοιχα χρηματικά ποσά που καλούνται οι συμμετέχοντες να καταβάλλουν για την χρήση διαδικτύου εν ώρα υπηρεσίας τους στο πλοίο, προκύπτουν τα κάτωθι:

Descriptive Statistics

	N	Minimum	Maximum	Sum	Mean	Std. Deviation
ΧΡΗΜΑΤΙΚΟ ΠΟΣΟ ΕΠΙΒΑΡΥΝΣΗΣ ΓΙΑ ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗ ΕΠΙΜΟΡΦΩΤΙΚΩΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΤΟΥ ΚΕΣΕΝ	62	,00	15000,00	85720,00	1382,5806	2878,73944
ΧΡΗΜΑΤΙΚΟ ΠΟΣΟ ΕΠΙΒΑΡΥΝΣΗΣ ΓΙΑ ΧΡΗΣΗ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟΥ ΕΝ ΩΡΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΣΕ ΠΛΟΙΟ	38	,00	170,00	541,50	14,2500	29,29733
Valid N (listwise)	36					

Αναφορικά με το είδος του χρόνου που δαπανάται από τους συμμετέχοντες για την μέχρι στιγμής συμμετοχή τους σε επιμορφωτικά προγράμματα του ΚΕΣΕΝ και αναφορικά με την προτίμηση και τις δυνατότητές τους γύρω από το ζήτημα της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης, προκύπτουν τα κάτωθι:

Descriptive Statistics

	N	Minimum	Maximum	Sum	Mean	Std. Deviation
ΕΙΔΟΣ ΔΑΠΑΝΩΜΕΝΟΥ ΧΡΟΝΟΥ ΓΙΑ ΜΕΧΡΙ ΤΩΡΑ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΣΕ ΕΠΙΜΟΡΦΩΤΙΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΤΟΥ ΚΕΣΕΝ	71	1,00	3,00	150,00	2,1127	,54901
ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΑ ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗΣ ΕΞ ΑΠΟΣΤΑΣΕΩΣ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΗΣ ΚΑΤΑ ΤΟΝ ΧΡΟΝΟ ΜΗ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΑΝΕΥ ΑΥΣΤΗΡΟΥ ΧΡΟΝΟΔΙΑΓΡΑΜΜΑΤΟΣ	71	1,00	2,00	96,00	1,3521	,48103
ΠΡΟΤΙΜΗΣΗ ΔΙΑΔΙΚΤΥΑΚΗΣ ΕΞ ΑΠΟΣΤΑΣΕΩΣ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΗΣ	71	1,00	2,00	83,00	1,1690	,37743
ΠΡΟΤΙΜΩΜΕΝΟ ΕΙΔΟΣ ΔΑΠΑΝΩΜΕΝΟΥ ΧΡΟΝΟΥ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΕΞ ΑΠΟΣΤΑΣΕΩΣ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΗ	71	1,00	3,00	176,00	2,4789	,77199
Valid N (listwise)	71					

Αναφορικά με πρακτικά ζητήματα τα οποία προκύπτουν κατά την εξ αποστάσεως επιμόρφωση, ισχύουν τα κάτωθι:

Descriptive Statistics

	N	Minimum	Maximum	Sum	Mean	Std. Deviation
ΓΝΩΣΗ ΧΕΙΡΙΣΜΟΥ ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΗ	71	1,00	2,00	73,00	1,0282	,16663
ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΑ ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΗΣΗΣ ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΗ ΣΕ ΠΛΟΙΟ	71	1,00	3,00	80,00	1,1268	,41160
ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΑ ΠΡΟΣΒΑΣΗΣ ΣΤΟ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ ΕΝΤΟΣ ΤΟΥ ΠΛΟΙΟΥ	71	1,00	4,00	114,00	1,6056	,93318
Valid N (listwise)	71					

8.12 ΑΝΑΛΥΣΗ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ

Αρχικά, παρατηρείται ότι η συντριπτική πλειοψηφία του 62% των συμμετεχόντων στα πλαίσια της πρωτογενούς διερεύνησης μας έχει παρακολουθήσει επιμόρφωση στο ΚΕΣΕΝ λιγότερες από πέντε φορές, ενώ για την παρακολούθηση της εν λόγω επιμόρφωσης η πλειοψηφία των συμμετεχόντων αφιέρωσε περισσότερες από πέντε μέρες και περισσότερες από τρεις ώρες ημερησίως. Εξετάζοντας τους προκύπτοντες μέσους όρους, οι συμμετέχοντες στην διερεύνηση μας έχουν συμμετάσχει κατά μέσο όρο 2,2 φορές σε επιμορφωτικά προγράμματα του ΚΕΣΕΝ, ενώ για την επιμόρφωση τους έχουν αφιερώσει κατά μέσο όρο 1,6 ημέρες και 1,88 ώρες.

Όταν τους ζητήθηκε να βαθμολογήσουν την εκπαίδευση και επιμόρφωση την οποία έλαβαν από το ΚΕΣΕΝ, σε κλίμακα με άριστα το 10, η πλειοψηφία των συμμετεχόντων την βαθμολόγησε με 5, ενώ συνολικά το 59% των συμμετεχόντων, δηλαδή περισσότεροι από τους μισούς, την βαθμολόγησαν από 1-5. Μόνο δύο συμμετέχοντες έδωσαν άριστη βαθμολογία της τάξεως του 10/ 10, και μόνο δύο συμμετέχοντες την βαθμολόγησαν με

9/10. Από τα εν λόγω αποτελέσματα διαφαίνεται η δυσαρέσκεια των αξιωματικών εμπορικού ναυτικού από την ποιότητα των εκπαιδευτικών και επιμορφωτικών υπηρεσιών του ΚΕΣΕΝ, ακόμα κι αν οι ίδιοι αφιερώνουν τις απαιτούμενες ώρες και ημέρες για την αναγκαία επιμόρφωση τους. Πιο συγκεκριμένα, ο μέσος όρος βαθμολογίας που έλαβε το επιμορφωτικό και εκπαιδευτικό πλαίσιο του ΚΕΣΕΝ από την πλευρά των συμμετεχόντων της διερεύνησης μας είναι 5,1 στα 10. Πρόκειται για μια βαθμολογία η οποία δεν κρίνεται καθόλου ικανοποιητική.

Βάσει των απαντήσεων των συμμετεχόντων της διερεύνησης μας, κατόπιν εκάστοτε επιμόρφωσης η οποία λαμβάνεται από την πλευρά του ΚΕΣΕΝ, χορηγούνται σχετικές σημειώσεις προς τους συμμετέχοντες, οι οποίοι παρ' όλα αυτά δεν θεωρούν ικανοποιητικό τον τρόπο διδασκαλίας. Μάλιστα, η συντριπτική πλειοψηφία του 73% αυτών δήλωσε πως το επίπεδο γνώσεων των σπουδαστών οι οποίοι βρίσκονται στην ίδια τάξη δεν κυμαίνεται στα ίδια επίπεδα, γεγονός το οποίο δημιουργεί ανωμαλίες στην εύρυθμη διεξαγωγή της εκπαιδευτικής διαδικασίας, η οποία εν τέλει καταλήγει να μην ωφελεί ούτε τους σπουδαστές οι οποίοι χαρακτηρίζονται από υψηλό γνωστικό επίπεδο αλλά ούτε και τους σπουδαστές οι οποίοι χαρακτηρίζονται από ασθενέστερο γνωστικό επίπεδο.

Ένα θετικό σημείο στα πλαίσια της επιμόρφωσης και εκπαίδευσης που παρέχεται από την πλευρά των ΚΕΣΕΝ, είναι η αντιστοιχισή της με τυχόντα σύγχρονα συστήματα τα οποία σπουδαστές είχαν χρησιμοποιήσει εντός του πλοίου κατά την πρόσφατη εργασία τους.

Εκ των αποτελεσμάτων διαφαίνεται ότι οι συμμετέχοντες, σε αντίθεση με την εκπαιδευτική και επιμορφωτική διαδικασία, είναι ικανοποιημένοι από την αξιολόγηση η οποία διενεργείται στο τέλος της εκάστοτε επιμόρφωσης. Επομένως, αν και το εκπαιδευτικό και επιμορφωτικό σύστημα ως προς τις επιμέρους ακολουθούμενες διαδικασίες χωλαίνει, δεν συμβαίνει το ίδιο και με την αξιολόγηση αυτού.

Επίσης, οι συμμετέχοντες δήλωσαν πως είχαν επιβαρυνθεί οικονομικά κατά την διαδικασία παρακολούθησης της επιμόρφωσης τους η οποία κατά μέσο όρο κυμαίνεται στο ποσό των 1.382 ευρώ. Τονίζεται, ότι το συγκεκριμένο ποσό δεν αφορά την καταβολή διδάκτρων για την παρακολούθηση ενός επιμορφωτικού ή εκπαιδευτικού προγράμματος του ΚΕΣΕΝ, καθώς, όπως ήδη αναφέρθηκε στο βιβλιογραφικό σκέλος της παρούσας διπλωματικής εργασίας, τα εν λόγω προγράμματα παρέχονται δωρεάν προς τους συμμετέχοντες. Μάλιστα, ιδιαίτερα μεγάλη διαφορά παρατηρήθηκε στην οικονομική επιβάρυνση των συμμετεχόντων κατά την διάρκεια του παραδοσιακού τρόπου επιμόρφωσης και εκπαίδευσης από το ΚΕΣΕΝ (1.382 ευρώ κατά μέσο όρο) και στην υπόθεση της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης το κόστος της οποίας έγκειται στην χρήση του διαδικτύου από την πλευρά των συμμετεχόντων (14,25 ευρώ κατά μέσο όρο).

Αναφορικά με το χρόνο τον οποίο οι ίδιοι διαθέτουν για την επιμόρφωση τους, στην συντριπτική τους πλειοψηφία δήλωσαν πως αποτελεί τον χρόνο ξεκούρασης τους μετά την απόλυσή τους από το πλοίο, ενώ το αμέσως επόμενο ποσοστό των συμμετεχόντων δήλωσε πως ο χρόνος που αφιερώνει για την επιμόρφωση του αποτελείται από την χρονική περίοδο της άδειας του. Στο σημείο αυτό, διαφαίνεται ότι ενώ στα πλαίσια της παραδοσιακής εκπαίδευσης και επιμόρφωσης των συμμετεχόντων από το ΚΕΣΕΝ, οι ίδιοι αναγκάζονται να δαπανήσουν τον χρόνο της ξεκούρασης τους κατόπιν της απόλυσής τους από το πλοίο, την στιγμή κατά την οποία θα προτιμούσαν να είχαν την ελεύθερη επιλογή του είδους του χρόνου τον οποίο θα αφιέρωναν για την εκπαίδευση και επιμόρφωση τους. Αυτό σημαίνει ότι, στα πλαίσια της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης θα είχαν τη δυνατότητα να επιλέξουν εναλλακτικό χρόνο τον οποίο θα αφιερώνουν για την επιμόρφωση και εκπαίδευση τους και ο οποίος θα μπορούσε να αποτελεί μέρος του χρονικού διαστήματος της εργασίας τους εντός του πλοίου, του χρονικού διαστήματος της ξεκούρασης τους κατόπιν της απόλυσής τους από το πλοίο ή εναλλακτικά του χρονικού διαστήματος της άδειας τους. Μάλιστα, στο σημείο αυτό αναφέρεται ότι το εν λόγω χαρακτηριστικό στοιχείο το οποίο θα μπορούσε να χαρακτηριστεί και ως προσόν και το οποίο αφορά στο ζήτημα της ελεύθερης επιλογής των συμμετεχόντων του χρόνου επιμόρφωσης και εκπαίδευσής τους, συνθέτει ένα εκ των βασικών χαρακτηριστικών στοιχείων της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης. Η συντριπτική πλειοψηφία των συμμετεχόντων δήλωσε ότι γνωρίζει τη βασική χρήση ηλεκτρονικού υπολογιστή, γεγονός το οποίο κρίνεται ιδιαίτερα σημαντικό για λόγους προαγωγής της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης στο εκπαιδευτικό και επιμορφωτικό πλαίσιο του ΚΕΣΕΝ. Μάλιστα, υπάρχει η δυνατότητα χρήσης ηλεκτρικού υπολογιστή ακόμα και μέσα στο πλοίο, όπως επίσης και δυνατότητα πρόσβασης στο διαδίκτυο, το κόστος της οποίας κρίνεται αμελητέο εξ όσων ήδη αναφέρθηκε ανωτέρω, εν συγκρίσει με το αντίστοιχο κόστος στο οποίο υπόκεινται οι συμμετέχοντες για την με παραδοσιακό τρόπο εκπαίδευση και επιμόρφωσή τους από το ΚΕΣΕΝ.. Οι ίδιοι οι συμμετέχοντες δήλωσαν πως κατά την διάρκεια του χρόνου μη εργασίας τους στο πλοίο θα είχαν τη δυνατότητα να παρακολουθήσουν μέσω διαδικτύου επιμορφωτικά και εκπαιδευτικά προγράμματα τα οποία είναι διαθέσιμα εξ αποστάσεως και δίχως παρακολούθηση και τήρηση αυστηρού χρονοδιαγράμματος. Η συντριπτική πλειοψηφία αυτών μάλιστα δήλωσε ότι θα προτιμούσε να παρακολουθεί τα επιμορφωτικά και εκπαιδευτικά προγράμματα μέσω διαδικτύου με τη μορφή της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης. Επομένως, η συντριπτική πλειοψηφία των αξιωματικών εμπορικού ναυτικού είναι φιλικά προσκείμενη προς την ιδέα της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης στο ΚΕΣΕΝ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 9

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Στα πλαίσια της παρούσας διπλωματικής εργασίας διενεργήθηκε εμβάθυνση στην αξιοποίηση των παρεχόμενων και προσφερόμενων εκ της σύγχρονης τεχνολογικής εξέλιξης εργαλείων επί του τομέα της εκπαίδευσης προάγοντας την λεγόμενη εξ αποστάσεως εκπαίδευση, η οποία αποτελεί ένα σύγχρονο και καινοτόμο εργαλείο η υπόσταση και ορθή χρησιμοποίηση και εφαρμογή του οποίου πρόκειται να συνδράμει σε καθοριστικό βαθμό στην βελτίωση της ποιότητας των παρεχόμενων εκπαιδευτικών και επιμορφωτικών υπηρεσιών του τομέα της εκπαίδευσης της χώρας μας, σε όλα τα επίπεδα αυτού και ανεξαρτήτως από το αν υπόκειται επί του ιδιωτικού ή του δημοσίου τομέα. Ειδικότερα εστίασαμε το ερευνητικό ενδιαφέρον μας στην περίπτωση των παρεχόμενων εκπαιδευτικών και επιμορφωτικών υπηρεσιών των αξιωματικών του Εμπορικού Ναυτικού της χώρας μας, οι οποίες παρέχοντα εκ του Κέντρου Επιμόρφωσης Στελεχών του Εμπορικού Ναυτικού (ΚΕΣΕΝ) καθώς επίσης και στο σενάριο της εισχώρησης και αξιοποίησης της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης στην εν προκειμένω περίπτωση.

Από την βιβλιογραφική ανασκόπησης διαπιστώθηκε η έντονη επιρροή την οποία εκλαμβάνει ο τομέας της εκπαίδευσης, σε όλες τις πτυχές του, από κοινωνικούς, οικονομικούς, πολιτικούς και τεχνολογικούς παράγοντες, ανεξαρτήτως από το αν σε αυτόν επικρατεί το παραδοσιακό δια ζώσης σύστημα εκπαίδευσης και μάθησης ή αν έχει ενσωματωθεί η εξ αποστάσεως εκπαίδευση. Συν τοις άλλοις, διαπιστώθηκε ότι αναφορικά με τις επικρατούσες επί της χώρας μας συνθήκες, αν και οι καινοτόμοι τεχνολογικοί πόροι οι οποίοι τέθηκαν στο προσκήνιο κατόπιν της εξέλιξης της επιστήμης της πληροφορικής, ενσωματώθηκαν στο εκπαιδευτικό σύστημα αυτής καθυστερημένα εν συγκρίσει με λοιπές χώρες της ευρωπαϊκής ένωσης, γεγονός το οποίο οφείλεται κυρίως στην συγκριτικά δυσμενέστερη οικονομική της κατάσταση, εν τέλει κατάφεραν να αξιοποιηθούν και χρησιμοποιηθούν σε ικανοποιητικό βαθμό σε όλες τις εκπαιδευτικές βαθμίδες. Ωστόσο, απογοητευτικό κρίνεται το τοπίο των κρατικών δαπανών προς τον τομέα της εκπαίδευσης οι οποίες από το έτος 2011 και εντεύθεν βαίνουν μειούμενες επιβαρύνοντας κατ' αναλογία τις ιδιωτικές δαπάνες εκπαίδευσης και επιμόρφωσης γεγονός το οποίο διαφάνηκε εντόνως και στην περίπτωση της πρωτογενούς διερεύνησής μας, όπου οι αξιωματικοί του Εμπορικού ναυτικού οι οποίοι συμμετείχαν σε αυτήν δήλωσαν πως κατά μέσο όρο για την

εκπαίδευση και επιμόρφωσή τους έχουν προβεί σε δαπάνες της τάξεως των 1.382 ευρώ. Στο σημείο αυτό, η εξ αποστάσεως εκπαίδευσης δύναται να επιλύσει το πρόβλημα της οικονομικής επιβάρυνσης των συμμετεχόντων σπουδαστών, επιλύοντας παράλληλα και το πρόβλημα το οποίο προκύπτει εκ κοινωνικής φύσεως παραγόντων αναφορικά με την υπόσταση βιοτικού επιπέδου ανισοτήτων μεταξύ των σπουδαστών.

Το επικρατές παραδοσιακό σύστημα εκπαίδευσης και επιμόρφωσης των συμμετεχόντων δεν αφήνει ικανοποιημένους τους αξιωματικούς Εμπορικού Ναυτικού καθώς οι ίδιοι το αξιολογούν με 5,1 σε κλίμακα των 10. Ωστόσο, δεν διαφάνηκε η υπόσταση προβληματικών σημείων και δυσανεσκειών αναφορικά με την αξιολόγηση η οποία λαμβάνει χώρα στο τέλος εκάστοτε επιμόρφωσης.

Οι σπουδαστές οι οποίοι συμμετείχαν στην διερεύνησή μας δήλωσαν φιλικά προσκείμενοι στο σενάριο της καθιέρωσης και εφαρμογής της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης και επιμόρφωσής τους, γεγονός το οποίο διαφαίνεται ότι κατά κάποιον τρόπο απελευθεώνει και χρονικά, τη στιγμή κατά την οποία οι ίδιοι θα είναι σε θέση να επιλέξουν το χρόνο τον οποίο θα διαθέσουν για την εκπαίδευση και επιμόρφωση τους. Μέχρι στιγμής ωστόσο, αναγκάζονται να «δαπανήσουν» τον χρόνο της αδείας τους ή της ξεκούρασης τους κατόπιν της απόλυσής τους από το πλοίο, την στιγμή κατά την οποία οι ίδιοι προτιμούν να επιμορφωθούν κατά την διάρκεια της εργασίας τους εντός του πλοίου εφόσον τους δίνεται η δυνατότητα χρήσης υπολογιστή και πρόσβασης στο διαδίκτυο ακόμα και κατά την διάρκεια που βρίσκονται στο πλοίο.

Ως εκ τούτου, κρίνεται ιδιαίτερα εξυπηρετική για τους συμμετέχοντες και ιδιαίτερα υποβοηθητική αναφορικά με την αναβάθμιση της ποιότητας των παρεχόμενων εκπαιδευτικών και επιμορφωτικών υπηρεσιών του ΚΕΣΕΝ, η αξιοποίηση των εργαλείων της τεχνολογίας και δη της πληροφορικής και η μέσω αυτής εφαρμογή της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης κατόπιν της εφαρμογής των απαιτούμενων εργαλείων όπως αυτά παρατίθενται επί του βιβλιογραφικού σκέλους της παρούσης.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Α

Ερωτηματολόγιο Έρευνας

Ονομάζομαι και φοιτώ στο επί του τομέα

Ο σκοπός του παρόντος ερωτηματολογίου αφορά το ερευνητικό σκέλος της διπλωματικής μου εργασίας η οποία φέρει τίτλο «Η ανάπτυξη της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης για την επιμόρφωση των αξιωματικών του Εμπορικού Ναυτικού».

Η εθελοντική συμμετοχή σας στην διεξαγόμενη έρευνά μου πρόκειται να προβεί εξαιρετικά χρήσιμη για την συλλογή των απαιτούμενων στοιχείων και δεδομένων τα οποία καθίστανται αναγκαία για την ασφαλέστερη εξαγωγή συμπερασμάτων επί του ως άνω θέματος το οποίο πραγματεύεται η εργασία μου.

Στο σημείο αυτό θεωρώ απαραίτητο να σας αναφέρω ότι οι πληροφορίες που θα συλλεχθούν αφορούν την στατιστική κατανομή για την ευκολία εξαγωγής των αποτελεσμάτων της διερεύνησής μου καθώς επίσης και της παρουσίασης αυτών. Είναι εμπιστευτικές, δεν υπόκεινται σε οιαδήποτε διαδικασία δημοσίευσης και σε κάθε περίπτωση θα τηρηθεί η ανωνυμία σας, ενώ παράλληλα θα τηρηθούν τα αναφερόμενα επί του κώδικα ηθικής και δεοντολογίας ερευνών.

1. Πόσες φορές έχετε παρακολουθήσει επιμόρφωση στο ΚΕΣΕΝ?
 - A. 1 φορά
 - B. 1-5 φορές
 - Γ. > 5 φορές
2. Πόσες μέρες περίπου (κατά μέσο όρο) αφιερώσατε κάθε φορά για την παρακολούθηση της επιμόρφωσης?
 - A. 1-5 μέρες
 - B. > 5 μέρες
3. Πόσο χρόνο μελέτης στο σπίτι αφιερώσατε κάθε ημέρα κατά τη διάρκεια της επιμόρφωσης?
 - A. 1 ώρα
 - B. 2-3 ώρες
 - Γ. > 3 ώρες
 - Δ. Καθόλου

4. Πόσο βαθμολογείτε την εκπαίδευση - επιμόρφωση που λαμβάνετε σήμερα με άριστα το 10?
1 2 3 4 5 6 7 8 9 10
5. Σας δίνονται σημειώσεις σε κάθε επιμόρφωση?
Α. Ναι
Β. Λίγες
Γ. Όχι
6. Θεωρείτε ικανοποιητικό τον τρόπο διδασκαλίας?
Α. Πάρα πολύ
Β. Πολύ
Γ. Όχι πολύ
Δ. Καθόλου
7. Το επίπεδο γνώσεων των εκπαιδευόμενων μέσα στην τάξη θεωρείτε ότι είναι το ίδιο?
Α. Ναι
Β. Όχι
8. Οι επιμορφώσεις που λαμβάνετε, κρίνετε ότι αντιστοιχούν με τυχόν σύγχρονα συστήματα που είχατε χρησιμοποιήσει στο πλοίο κατά την πρόσφατη εργασία σας (π.χ. ECDIS)?
Α. Ναι
Β. Μερικώς ναι
Γ. Καθόλου
9. Είστε ικανοποιημένος από την αξιολόγηση που λαμβάνει χώρα στο τέλος κάθε επιμόρφωσης?
Α. Ναι
Β. Μερικώς ναι
Γ. Καθόλου
10. Είχατε έξοδα κατά την παρακολούθηση της επιμόρφωσης?
Α. Ναι
Β. Όχι
11. Πόσα χρήματα ξοδέψατε περίπου αποκλειστικά και μόνο στην τελευταία επιμόρφωση που παρακολουθήσατε (αν είστε από επαρχία να συμπεριληφθούν και τα έξοδα μετακίνησης - διαμονής - διατροφής)?
..... ευρώ

12. Ο χρόνος που διαθέτετε για την επιμόρφωση είναι μέρος του χρόνου:
- A. Εργασίας σας
 - B. Ξεκούρασης μετά την απόλυσή σας από το πλοίο
 - Γ. Αδειάς σας
13. Γνωρίζετε την βασική χρήση ηλεκτρονικού υπολογιστή?
- A. Ναι
 - B. Λίγο
 - Γ. Καθόλου
14. Στο πλοίο κάνετε χρήση ατομικού ηλεκτρονικού υπολογιστή?
- A. Ναι
 - B. Λίγο
 - Γ. Καθόλου
15. Έχετε δυνατότητα πρόσβασης στο διαδίκτυο στο πλοίο?
- A. Ναι
 - B. Μόνο όταν βρίσκεστε κοντά σε ακτές
 - Γ. Μόνο κατά τη διάρκεια παραμονής στα λιμάνια
 - Δ. Καθόλου
16. Τι κόστος (αν γνωρίζετε) έχει η πρόσβαση στο διαδίκτυο ανά ώρα ή ανά Mb από το πλοίο?
- Ευρώ
17. Θα μπορούσατε κατά το χρόνο μη εργασίας σας στο πλοίο να παρακολουθήσετε μέσω διαδικτύου επιμόρφωση - εκπαίδευση χωρίς αυστηρό χρονοδιάγραμμα?
- A. Ναι
 - B. Όχι
18. Θα προτιμούσατε να παρακολουθούσατε την επιμόρφωση μέσω διαδικτύου με τη μορφή της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης?
- A. Ναι
 - B. Όχι
19. Προτιμάτε η εξ αποστάσεως εκπαίδευση να γίνεται:
- A. Κατά την εργασία σας στο πλοίο
 - B. Κατά την άδειά σας ή ξεκούραση μετά την απόλυσή σας από το πλοίο
 - ~~Γ. Κατόπιν ελεύθερης επιλογής από τον εκπαιδευόμενο~~

20. Καθήκοντα σας στο πλοίο / βαθμός:

21. Φύλο:

A. Άνδρας

B. Γυναίκα

22. Ηλικία:

23. Νομός Μόνιμης Κατοικίας:

Βιβλιογραφία

Βεργίδης, Δ., Γκλαβάς, Σ., Κουτούζης, Μ., & Φωτόπουλος, Ν. (2012). Ελληνικό Εκπαιδευτικό Σύστημα. Αθήνα: ΚΑΝΕΠ ΓΣΕΕ.

Βλάχος, Γ.Π., & Αλεξόπουλος, Α.Β. (1996). Διεθνείς Οργανισμοί και Ναυτιλιακή Πολιτική. Αθήνα: Εκδόσεις Σταμούλης.

Εμβαλωτής, Α., & Τζιμογιάννης, Α. (1999). Στάσεις καθηγητών της περιοχής των Ιωαννίνων σχετικά με την πληροφορική και τις νέες τεχνολογίες στο ενιαίο λύκειο. στο Τζιμογιάννης, Α. (επιμ.), Πρακτικά Πανελληνίου Συνεδρίου «Πληροφορική και Εκπαίδευση», Ιωάννινα, σελ. 203-212.

Γιάννης Θεοτοκάς, «Οργάνωση και διοίκηση ναυτιλιακών επιχειρήσεων», 2η έκδοση 2014, Αθήνα: Εκδόσεις Αλεξάνδρεια

Καράκιζα, Τ. (2010). Κοιτάζοντας την οθόνη, αγγίζοντας τα πλήκτρα: Μετατροπές της παιδαγωγικής σχέσης στο δικτυωμένο περιβάλλον. Αθήνα: Εκδόσεις Παπαζήση.

Καρατζιά-Σταυλιώτη, Ε.-Λαμπρόπουλος, Χ. (2006). Αξιολόγηση, αποτελεσματικότητα και ποιότητα στην εκπαίδευση. Αθήνα: Gutenberg.

Κέντρο Ανάπτυξης Εκπαιδευτικής Πολιτικής ΓΣΕΕ. (2014). Δημόσιες και Ιδιωτικές Δαπάνες για την Εκπαίδευση σε Περιβάλλον Κρίσης. Διαθέσιμο στο: https://www.kanep-gsee.gr/sitefiles/files/KANEP_DAP_EKPAID_2013.pdf (5/4/2019)

ΚΕΣΕΝ. (2019). Συχνές Ερωτήσεις. Διαθέσιμο στο: http://kesen.hcg.gr/?page_id=288 (6/4/2019)

ΚΕΣΕΝ. (2019). ΚΕΣΕΝ Πλοιάρχων. Διαθέσιμο στο: http://kesen.hcg.gr/?page_id=31 (6/4/2019)

ΚΕΣΕΝ. (2019). ΚΕΣΕΝ Μηχανικών. Διαθέσιμο στο: http://kesen.hcg.gr/?page_id=300 (6/4/2019)

ΚΕΣΕΝ. (2019). ΚΕΣΕΝ ΡΗ-ΡΕ (Ραδιοηλεκτρονικών-Ραδιοεπικοινωνιών). Διαθέσιμο στο: http://kesen.hcg.gr/?page_id=77 (6/4/2019)

Κορρές, Α., & Θανόπουλος, Γ. (2005). Ναυτιλιακή Θεωρία και Επιχειρηματικότητα στην Εποχή της Ποιότητας. Αθήνα: Εκδόσεις Interbooks.

Λιοναράκης, Α. (2001α). Ανοικτή και εξ αποστάσεως πολυμορφική εκπαίδευση. Προβληματισμοί για μια ποιοτική προσέγγιση σχεδιασμού διδακτικού υλικού. Στο Α. Λιοναράκης (Επιμ.), Απόψεις και Προβληματισμοί για την Ανοικτή και εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση. Αθήνα: Προπομπός.

Λιοναράκης, Α. (2001β). Για ποια «εξ αποστάσεως εκπαίδευση» μιλάμε; Στο Λιοναράκης, Α. (Επιμ.), 1ο Πανελλήνιο Συνέδριο στην Ανοικτή και εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση, 25-27 Μαΐου 2001 (Τόμος Α, σσ.185-191). Πάτρα: ΕΑΠ.

Λιοναράκης, Α. (2006). Η θεωρία της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης και η πολυπλοκότητα της πολυμορφικής της διάστασης. Στο Α. Λιοναράκης (Επιμ.), Ανοικτή και εξ Αποστάσεως Εκπαίδευσης – Στοιχεία θεωρίας και πράξης. Αθήνα: Προπομπός.

Παπαλεξανδρή Ν., Μπουραντάς Δ., (2002) “Διοίκηση Ανθρωπίνων Πόρων”,

Συμπεράσματα του Συμβουλίου σχετικά με στρατηγικό πλαίσιο για την Ευρωπαϊκή συνεργασία στον τομέα της εκπαίδευσης και της κατάρτισης

Κ. Τζωρτζάκης, Α.Μ. Τζωρτζάκη, (2007) «Οργάνωση και Διοίκηση : Το Management της νέας εποχής», 4η έκδοση. Αθήνα: Εκδόσεις Rosili

Abbott-Chapman, J., Easthope, G. & O'Connor, P. (1997). The influence of student gender and parental socio-economic status on post-school career paths. Australian Journal of Social Research, 4 (1), pp2-26.

Alfa Vita. (2016). Επίσημα στοιχεία: Ο αριθμός των εκπαιδευτικών σε δημόσια και ιδιωτική εκπαίδευση. Διαθέσιμο στο: https://www.alfavita.gr/ekpaideysi/184630_episima-stoiheia-o-arithmos-ton-ekpaideytikon-se-dimosia-kai-idiotiki-ekpaideysi (2/4/2019)

Altbach, P.G. (2008). Beware of the Trojan horse. In A, Pwan (ed.) A Half- Century of Indian Higher Education, New Delhi: Sage Publications India Pvt. Ltd.

- Banathy, B. (1992). *A systems view of education: Concepts and principles for effective practice*. Englewood Cliffs, N.J.: Educational Technology Publications.
- Barron, A.E. & Rickelman, C. (2002). Management systems, in *Handbook of Information Technologies for Education and Training*, ed Adelsberger, H., Collis, B. and Pawlowski, J. Springer Verlag, Berlin.
- Belawati, T. & Zuhairi, A. (2007). The practice of a quality assurance system in open and distance learning: A case study at Universitas Terbuka Indonesia (The Indonesia Open University). *International Review of Research in Open and Distance Learning*, 8 (1), 1-15.
- Berge, Z. L., & Mrozowski, S. (2001). Review of research in distance education, 1990 to 1999. *American Journal of Distance Education*, 15 (3), pp. 5-19.
- Bhoite, U. B. (2012). Higher Education in India: A System on the verge of Chaos. In Kattakayam, Jacob John (ed.), *Indian Sociology over the Years: Selected Presidential Addresses of AISC 1967-2010*, New Delhi: Sage Publications.
- Burbules, NC, & Torres, CA. (2013). *Globalization and education: critical perspectives*. New York: Routledge.
- Chugh, S. (2011). Dropout in secondary education-A study of children living in slums of Delhi. National University of Educational Planning and Administration, NUEPA Occasional Paper 37.
- COL. (2005). *Quality Assurance in Open and Distance Learning*. Knowledge series. Commonwealth of Learning (COL). Available at: http://oasis.col.org/bitstream/handle/11599/103/KS2005_QA.pdf?sequence=1&isAllowed=y (28/3/2019)
- Collis, B. & Moonen, J. (2001). *Flexible Learning in a Digital World: Experiences and Expectations*. Open and Distance Learning Series Publication, Fred Lockwood.
- Cornell, R. A., & Kimelman, D. (1994). Combinatorial signaling in development. *BioEssays*, 16(8), pp. 577-581.
- Devi, R.R.S. (1995). *University Education Through Ages*, New Delhi: Ess-Ess Publications.

eLearningNC. (2019). What is e Learning. Available at: http://www.elearningnc.gov/about_elearning/what_is_elearning/ (2/5/2019)

Fullan, M. G. (1993). Change forces: Probing the depths of educational reform. Bristol, PA: The Falmer Press.

Garvis, S., Pendergast, D., Twigg, D., Fluckiger, B., Kanasa, H., Phillips, C., & Leach, D. (2013). The Victorian early years learning and development framework: Managing change in a complex environment. *Australasian Journal of Early Childhood*, 38(2), pp. 86-94.

Glickman, C. D. (1993). *Renewing America's schools*. San Francisco: Jossey-Bass.

Hanushek, EA, & Woessmann, L. (2010). Education and economic growth. *Economics of education*. Elsevier LTD.

Hassini, E. (2006). Student-instructor communication: the role of email. *Computers & Education*, 47, pp. 29-40.

Hazari, S. (1998). Education and selection of Web course management tools. Available at: <http://www.sunilhazari.com/education/webct> (10/3/2019)

International Maritime Organization. (2003) Training and Certification. Available at: <http://www.imo.org/en/OurWork/HumanElement/TrainingCertification/Pages/STCW-Convention.aspx>

Jara, M. & Mellar, H. (2007). Exploring the mechanisms for assuring quality of e-learning courses in UK higher education institutions. *European Journal of Open and Distance Learning*.

Keegan, D. (2001). *Οι βασικές αρχές της ανοικτής και εξ αποστάσεως εκπαίδευσης*. Αθήνα: Μεταίχμιο.

Kilfoil, W.R. (2007). Acquiring accreditation in distance learning. Available at: http://oasis.col.org/bitstream/handle/11599/28/KS2007_Acquiring-Accreditation.pdf?sequence=4&isAllowed=y (20/3/2019)

- Koul, B. (2006). Epilogue: Towards a culture of quality in open distance learning: Present possibilities. In B.
- Koul & A. Kanwar (Eds.), *Perspectives on distance education: Towards a culture of quality*. Vancouver: The Commonwealth of Learning, pp. 177–187.
- Latchem, C. & Jung, I. (2012). Quality assurance and accreditation in open and distance learning. In I. Jung & C. Latchem (Eds.), *Quality Assurance and Accreditation in Distance Education and e-learning: Models, Policies and Research*. New York, NY: Routledge, pp. 13-22.
- Miningou, É. W., & Vierstraete, V. (2013). Households' living situation and the efficient provision of primary education in Burkina Faso. *Economic Modelling*, 35, pp. 910–917.
- Neubauer, D. (2002). Three Principles of Distance Education. *Educational Perspectives*, pp. 4-5.
- Nichols, M. (2003). A theory for e-learning. *Journal of Educational Technology & Society*, 6 (2).
- OECD. (2017). Education policy in Greece-A Preliminary Assessment. Available at: <http://www.oecd.org/education/Education-Policy-in-Greece-Preliminary-Assessment-2017.pdf> (5/4/2019)
- Orrill, C. H., Hannafin, M. J., & Glazer, E. M. (2004). Disciplined inquiry and the study of emerging technology. In D. H. Jonassen (ed.), *Handbook of Research on Educational Communications and Technology* (2nd ed., pp. 335–353). Mahwah, NJ: Lawrence Erlbaum.
- Ofoha, D. & Awe, B. (2011). Perception of academics on quality assurance of academic programmes at the national open university of Nigeria. *Journal of Continuing, Open and Distance Education*, 1 (2), pp. 51- 70.
- Pendergast, D., Flanagan, R., Land, R., Bahr, M., Mitchell, J., Weir, K., & Smith, J. (2005). *Developing lifelong learners in the middle years of schooling*. Brisbane, QLD: The University of Queensland.

Pendergast, D. (2006). Fast-tracking middle schooling reform: A model for sustainability. *Australian Journal of Middle Schooling*, 6(2), 13-18.

Pendergast, D., Main, K., Kanasa, H., Barton, G., Hearfield, S., Geelan, D., & Dowden, T. (2014). *An ongoing journey: Evaluation of the Junior Secondary Leading Change Development Program*. Brisbane, QLD: DET.

Perelman, L. J. (1987). *Technology and transformation of schools*. Alexandria, VA: National School Boards Association.

Peters, O. & Ofulue, C.I. (2010). Competency development for assuring quality in Open and Distance Learning in Nigeria. In 6th Pan Commonwealth Forum on Open Learning (PCF6). *Access and Success in Learning: Global Development Perspectives*, pp. 1-20. Kochi, Kerala, India: Commonwealth of Learning (COL) and Indira Gandhi National Open University (IGNOU).

Rashid, M. (2010). Developing the strategy for quality assurance of open and distance learning in Pakistan: the higher education perspective. In 3rd International Conference on Assessing Quality in Higher Education, pp. 338-353. Lahore–Pakistan.

Reigeluth, C. M. (1994). The imperative for systemic change. In C. M. Reigeluth & R. J. Garfinkel (Eds.), *Systemic change in education*. Englewood Cliffs, N.J.: Educational Technology Publications.

Reju, S. & Olakulehin, F. (2008). Re-Thinking the internal quality assurance processes of distance learning systems. In I., Ofulue, T., Gefu, F., Gbenoba, F., Olakulehin & G., Olufemi (Eds), 2nd ACDE Conference and General Assembly. *Open and Distance Learning for Sustainable Development*, pp. 469-476. Lagos Nigeria: National Open University of Nigeria.

Roberts. (1994). *Instructional Technology plan 2003-2006*. Berkeley Unified school District. Available at: https://berkeleyschools.net/uploads/tech/BUSD_2003-06_Tech_Plan.pdf (3/4/2019)

Robson, R. (1999). Course support systems: the first generation. *International Journal of Educational Telecommunications*, 5(4), pp. 271-282.

Steinhaus, C.S. (2006). The effect of a mandatory laptop program on faculty member's sense of community with their students. Proceedings of the Web based Communities IADIS Conference, pp. 264-268.

Stella, A. & Gnanam, A. (2004). Quality assurance in distance education: The challenges to be addressed. Higher Education, 47 (2), pp.143-160.

Theotokas, I., & Harlaftis, G. (2009), Leadership in World Shipping: Greek Family Firms in International Business. London: Palgrave Macmillan.

Theotokas, I. (2007). On Top of World Shipping: Greek Shipping Companies, Organization and Management. Maritime Transport: The Greek Paradigm. Research in Transportation Economics, p 21, 63-93.

Theotokas, I., & Kaza, V. (2006), Quality management and environmental responsibility in Greek shipping companies, International Conference 'Shipping in the era of social responsibility', Cephalonia, Greece

Theotokas, J., & Progoulaki, M. (2004), Managing multicultural teams: The case of Greek-owned shipping, Proceedings of Conference of International Association of Maritime Economists (IAME), Izmir (p. 278-287)

Todnem By, R. (2005). Organisational change management: A critical review. Journal of Change Management, 5(4), pp. 369-380.

Tondeur, J., van Braak, J., Ertmer, P. A., & Ottenbreit-Leftwich, A. (2016). Erratum to: Understanding the relationship between teachers' pedagogical beliefs and technology use in education: a systematic review of qualitative evidence. Educational Technology Research and Development, 65(3), pp. 577-577.

United Nation Conference on Trade and Development (UNCTAD) Maritime Transport 2011

World Bank. (2002). Constructing Knowledge Societies: New Challenges for Tertiary Education. Available at: http://siteresources.worldbank.org/INTAFRREGTOPTEIA/Resources/Constructing_Knowledge_Societies.pdf (1/4/2019)